Leto VI., štev. 116 | Ljubljana, torek 19. maja 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 15·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72. Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava: Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36. Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 36. Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta. Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842, - Praha číslo 78.180. Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 18. maja.

Dva svetova se že leta in leta borita med seboj v naši mladi državi. Prvi, ki zastopa naziranje, da je Jugoslaviji z vidovdansko ustavo dan za enkrat dovolj čvrst in širok temelj za vsestranski razvoj in da je treba le pameti, marljivosti in vztrajnosti, da se naša domovina dvigne do najvišje popolnosti. Drugi svet se ni mogel še uživeti v nove razmere, pa negira same osnove države. Ne kaže nobene volje za pozitivno delo in skriva svoje destruktivne namene za raznovrstne tapete, med katerimi je najobičajnejša ona «narodnega sporazuma». Mi dopovedujemo, da je zgradba naše države v surovem stanju že pokrita in da je treba le vsestranskega sodelovanja in sporazumevanja, kako naj se ta stavba na znotraj udobno uredi, da bo mogla dostojno reprezentirati Jugoslovene tudi na zunaj. Naši nasprotniki te zgradbe nočejo, a kriče, da naj se ta podere in zgradi nova. Pri tem pa niti novega načrta ne pokažejo, niti ne nudijo jamstva, da se bo zgradba zasnovala na boljših temeljih. Tudi jih nič ne moti, da puste zgradbo šest let stati, — kvečjemu vanjo od časa do časa pobalinsko vržejo kamen ali blato.

Politika tako zvanega separatističnega bloka «narodnega sporazuma» je v blagor ljudstva in celokupne Jugoslavije že tako propadla, da jo danes lastni voditelji nazivajo tragikomenijo, v kateri so dodelili glavne in male uloge samim sebi. Za nas ni to nobeno presenečenje, klavern konec tega gibanja smo napovedovali od prvega njegovega početka.

Govorili so neprestano o sporazumu ter o potrebi sporazuma, dejansko pa so se sukali le okoli sporazumevanja, da se «bodo» sporazumeli. Nihče ni znal povedati, v čem naj bo sporazum; le to se je videlo, da o sporazumevanju pri delu nikdo ni hotel ničesar slišati. Vsakdo izmed onih, ki so mislili sporazum na jeziku, si je «sporazum» vsaj na tihem predstavljal nekaj drugega kakor njegov sporazumaški kolega: Radić na Hrvatskem svojo mirotvorno republiko, dr. Korošec in njegov duhovniški štab v Sloveniji papeško državo, dr. Spaho begovsko Bosno ponosno. Gosp. Puceli si sporazum predstavlja svoji politični primitivnosti primerno: da bi s pomočjo Radiča postal minister, njegovi trabanti na veliki župani v Sloveniji. Celo gosp. Deržič je opletal s sporazumom, kakor da bi od njega ali njegove frakcije zaviselo sploh kako vprašanje sporazuma.

Vsi sporazumaši so imeli vendarle eno skupnost: Vsak si je predstavljal, da mora sporazum zanj, in predvsem zanj, roditi profit, na četudi za ceno državnega in narodnega edinstva. Zato se pri vsakem takem sporazumaškem špekulantu takoj opazi konec navdušenja za sporazum, čim uvidi, da bi pri njem ne bil upoštevan. Vse sporazumaše je nadalje dičila skupna lastnost: zgagarstvo, rovarenje in dejansko prizadevanje proti resničnemu sporazumu proti bratski skladnosti troimenega naroda.

Neodkritosrčnost in nepoštenost sporazumašev, od katerih je vsak kaj drugega govoril kakor pa hotel in mislil, in obenem kazal na sporazum kakor na blesteče solnce, v katero ni zdravo gledati, je morala biti prej ali slej razkrinkana, ker slej ali prej se maščuje vsaka demagogija. Danes bloka sporazuma faktično več ni in mesto blestečega solnčnega sporazuma prenašajo blokaši po svetu le še sajasto leščerbo.

Kdor je imel zdravo pamet in voljo za delo, mu je bilo dano dovolj prilike za tisti sporazum, ki je v interesih poedinih gospodarskih, socijalnih, kulturnih in tudi političnih stremljenj, kakor tudi v interesih poedinih pokrajin in poedinih stanov, potreben. Ako blokaši ne bi zavračali sporazuma pri delu, ako bi ne bili šest let sporazumno razdirali, kar so drugi s trudom gradili, ne bi provzročili ljudstvu, zlasti v Sloveniji in na Hrvatskem, milijardnih škod. Na žalost prihaja iztreznjenje šele sedaj; vendar pa je boljše, da prihaja vsaj pozno, kakor pa sploh nikdar.

„Slovenec“ v isti liniji s tujerodnimi iredentisti

Beograd, 18. maja. p. Današnja «Samouprava» objavlja članek, v katerem napada zunanjo politiko «Slovenca», ki da je politika stare Avstrije. Tako kakor sedaj «Slovenec», vedno piše dunajska «Reichspost», samo, da je dunajska koleginja «Slovenca» večkrat bolj obzirna, dočim «Slovenec» odkrito in osebno grdi. «Samouprava» konstatira, da se vsa zunanja politika «Slovenca» kreče v pravcu revizije mirovnih pogodb, ter citira več «Slovenčevih» člankov. Konstatira, da se «Slovenec» nahaja v isti liniji z nemškimi nacijonalističnimi in madžarskimi iredentisti. Nato se bavi «Samouprava» s pisanjem «Slovenca» za sovjetsko Rusijo ter konstatira njegovo defetistično delovanje.

Radićevci bi vsekakor radi v vlado

Pavle Radić zopet pri g. Pašiću, ki ga je vnovič opozoril na kompaktnost Narodnega bloka. — Za revanžo so se nato sestali zastopniki grup opozicionalnega bloka.

Beograd, 18. maja p. Edini politični dogodek včerajšnje nedelje, sestanek Pavla Radića z g. Pašićem, daje naravno še danes povod posameznim komentarjem. Pavle Radić je bil pri g. Pašiću od 11. do opoldne. Novinarjem je izjavil, da je njegov poset pri Pašiću v zvezi z zakoni o tisku, sodnikih in zborovanjih. Vaš dopisnik pa je doznal, da je ob tej priliki vnovič ponudil sodelovanje v vladi. Iz zanesljivejšega vira v radikalni stranki se doznava, da je Pašić dejal Pavlu Radiću, da je prepričan o solidarnosti Narodnega bloka in da nima namena, kvariti sedanjo sigurno kombinacijo. Ako hočejo radićevci pokazati svojo dobro voljo, morajo v skupščini glasovati za vladne zakonske predloge ter na ta način zadostiti svoji želji po sodelovanju. Vsekakor pa ostane koalicija radikalov in samostojnih demokratov še nadalje. Zato g. Pašić želi, da bi radićevci v vsakem slučaju računali s kompaktnostjo Narodnega bloka.

Kakor doznava vaš dopisnik iz okolice radićevcev, so le-ti zelo vznemirjeni radi komunikeja, ki so ga samostojni demokratje publicirali v soboto zvečer. Posebno so začudeni, ker so pričakovali, da bodo radikali demantirali samostojne demokrate osobito radi onega dela, v katerem se govori, da se bo nadaljevala politika Narodnega bloka. Ker se to ni zgodilo, so radićevci posebno ljuti, dočim nihče izmed resnih radikalov ne podaja niti najmanjše pozornosti nervoznim gestam radićevcev. Danes so se demonstrativno sestali šefi opozicijskega bloka Davidović, Pavle Radić, Lorković, Hrasnica, Hohnjec in dva glavna tajnika bloka dr. Polić in dr. Kumanudi. Po seji so bili zelo rezervirani ter so novinarjem samo izjavili, da so drug drugemu poročali.

NEZADOVOLJSTVO Z GOSPODOM DAVIDOVIČEM.

Beograd, 18. maja. p. Zelo ugleden član Davidovičeve stranke je nocoj opozoril Vašega dopisnika na čudno situacijo, v katero je zašel njihov klub. Jasno je že, da se največji del kluba drži popolnoma pasivno napram politiki voditeljev stranke in da že odkrito izjavljajo, da so nezadovoljni z delom šefa stranke ter da žele, da se g. Davidovič umakne. G. Voja Marinković sploh ne prihaja v klub in pričakuje se, da se bo popolnoma umaknil v privatno življenje.

Poslovanje vlade in sekcij Narodne skupščine

Sprejemi pri min. predsedniku Pašiću. — Parlamentarne sekcije nadaljujejo pretres najnujnejših zakonskih predlog. — Vlada odobrila izdatne kredite za pristanišča in parobrodarska društva.

Beograd, 18. maja. p. Dan je bil precej živahen, osobito v ministrskem predsedništvu, dočim so v Narodni skupščini delovale posamezne sekcije.

Dopoldne je min. predsednik Pašič imel daljše posvetovanje s predsednikom Narodne skupščine Trifkovičem. Po posvetovanju je izjavil predsednik Trifković vašemu dopisniku, da bo ob prihodnjem sestanku Narodne skupščine sklical sejo voditeljev parlamentarnih skupin, na kateri se določi skupščinski odbor za interparlamentarno konferenco, ki se bo vršila v drugi polovici meseca septembra v Varšavi in se bo na njej razpravljalo o vprašanju narodnih manjšin, o nekaterih gospodarsko-finančnih vprašanjih in kodifikaciji mednarodnega prava. Glede delovnega programa skupščine je izjavil gospod Trifković, da pridejo najprej na vrsto zakoni o tisku, o sodnikih, državnih tožiteljih in ustroju sodišč, ki se bodo obravnavali po skrajšanem postopanju; rednim potom pa se bodo obravnavali zakonski predlogi o kmetijskih kreditih, o izpremembi čl. 12 zakona o vojni odškodnini ter o ukinjenju zakona o nošenju orožja.

Nadalje je g. Pašič dopoldne dlje časa konferiral s predsednikom anketnega odbora dr. Lazo Markovičem. Po posvetovanju je dr. Marković izjavil novinarjem, da je tekom dopoldneva dovršil svoje poročilo o delu anketnega odbora ter ga izročil min. predsedniku Pašiču brez kakšnega konkretnega mnenja, ker ima izreči odločitev g. Pašič sam. O včerajšnjemu posetu Pavla Radiča pri Pašiču je izjavil, da je poslanec Pavle Radič skušal pospešiti stavljenje poročila anketnega odbora na dnevni red Narodne skupščine in izposlovati, da se izpusti internirano vodstvo HRSS iz zapora.

Dopoldne je skupščinski odbor za zakonski načrt o kmetijskih kreditih dovršil razpravo o tem zakonskem predlogu do čl. 43. Najvažnejša izprememba v zakonskem načrtu je skrčenje roka za vplačilo kapitala 500,000.000 Din od 10 na 6 let. V ministrstvu trgovine in industrije pa se je sestavila komisija za izdelavo zakonskega osnutka obrtniških kreditov. Kot zastopnik ministrstva za šume in rudnike je imenovan v komisijo pomočnik ministra, g. Ivan Mohorič.

Popoldne se je nadaljevalo zakonodavno delo Narodne skupščine v odborih. Zakon o organizaciji sodišč je končan. Istotako bo v kratkem končana razprava o poljedelskih kreditih. Pričakuje se, da bodo jutri govorili še ministri dr. Žerjav, dr. Stojadinović in doktor Grisogono. Glavna razprava se je vršila o finančnem delu, posebno o udeležitvi države.

Od 17. do 20.30 je bila seja ministrskega sveta. Največji del seje je bil posvečen resortnim vprašanjem. Minister saobračaja je obširneje poročal o prometni politiki. Odobren je bil kredit 8.280.000 Din za pristanišče v Šibeniku, nadalje 2.500.000 Din za pristanišče v Zeleniki ter 4 milijoni Din za subvencije raznim parobrodarskim društvom v Dalmaciji in potrebne vsote za izplačilo vagonov, ki so bili izposojeni od drugih držav. Nato je finančni minister podal izčrpen referat o finančni situaciji in finančni politiki v posebni zvezi z Bleerovim posojilom v znesku 15 milijonov dolarjev, od katerih bi polovico dala skupina Bleer, drugo polovico pa skupina Armstrong. Odločitev pade na eni prihodnjih sej. Končno je vlada sklenila, da odkupi pravoslavno cerkev v Davosu v Švici za 10.000 šv. frankov. Odobrena je bila tudi pogodba o elektrifikaciji ljubljanskega kolodvora.

Preiskava o bolgarsko-komunističnem komplotu

Atentati bi morali začeti v sredo. — Aretiranci dosledno molče o svojih pomočnikih. — Uspeh intervencije pri dunajski vladi.

Beograd, 18. maja. r. Načelnik splošnega policijskega oddelka Ljubiša Lazarević je izjavil novinarjem v zadevi atentatov, ki so jih pripravljali komunisti in makedonstvujuščí v naši državi, da se je v resnici pripravljala komunistična akcija, vendar pa sta notranje ministrstvo in beograjska policija ukrenili takoj potrebne protiukrepe. Trenotno je nevarnost odstranjena tišne preiskave pri komunistih in republikancih potrjujejo vse tozadevne vesti.

Politični oddelek beograjske policije je nadaljeval včeraj zaslišavanje aretiranih Bolgarov, ki so osumljeni soudeležbe pri pripravah komunističnih atentatov. Teroristična akcija bi se imela pričeti 15. t. m. oziroma 20. t. m. Tekom včerajšnjega dne je pomočnik policijskega načelnika Acimović nadaljeval zaslišavanje aretiranega Hristova. Njegove izpovedi pa so se zopet glasile tako nasprotujoče, da ni mogoče iz njih izvajati nobenih neposrednih sledi. Policija se z vnemo trudi, da bi izsledila vse zarotske zveze.

Beograd, 18. maja. r. Avstrijski poslanik Hoffinger je danes obvestil našo vlado o ukrepih, ki jih je izvršila dunajska vlada na zahtevo naše vlade proti komunistom, ki se nahajajo na Dunaju.

Ljubljanska drama v Beogradu

Beograd, 18. maja. p. Nocoj je odpotovala iz Beograda skupina igralcev ljubljanskega gledališča. V Beogradu so vprizorili 3 predstave, ki so napravile nenavadno dober vtis in so se vse novine brez razlike izražale izredno simpatično o komadih samih kakor tudi o brezhibni igri igralcev. Razstanek na kolodvoru je bil zelo prisrčen.

Pred novo oboroženo akcijo proti boljševikom

London 18. maja. n. **»Times« poročajo, da se je v bližini Minska zbrala bela armada 60.000 mož pod vodstvom generala Bozovskega. Sovjetska vlada je proti njim poslala generala Budjenija z rdečimi četami.**

Sarajevo, 18. maja. n. **Danes je dospel v Sarajevo general Vrangel s štabom, da pregleda tukajšnje ruske čete. Tej inspekciji generala Vrangla se pripisuje v ruski javnosti velika važnost.**

Stresemann za politiko izpolnjevanja

Ekspoze v Reichstagu. — Priznanje Dawesovega načrta. - Umik v vprašanju priključitve Avstrije.

Berlin, 18. maja. (Avala) v državnem zboru je imel zun. minister Stresemann govor, v katerem je poudarjal, da je celokupna državna vlada docela edina v tem, da se mora izvesti Dawesov načrt. Do sedaj se je Nemčija držala vseh terminov. »Mi bomo,« je izjavil Stresemann, »tudi v bodoče izvajali Dawesov načrt. Ni mogoča nobena parlamentarna konstelacija, ki ne bi upoštevala teh smernic naše politike.« Dalje je zun. minister poročal o razorožitvenem vprašanju, o vprašanju izpraznitve Kölnske cone, o garancijskem paktu in o Zvezi narodov. Glede vprašanja izpraznitve zasedenih ozemelj ne gre, je izjavil dr. Stresemann, koncem konca za izpolnitev posameznih paragrafov pogodbe, temveč za vprašanje, ali je mogoče trajno odreči kulturnemu narodu, ki šteje 60 milijonov, samoumevno spoštovanje in enakopravnost.

Nadalje je dr. Stresemann izvajal: »Kakor sem že zadnjič pri razpravi o proračunu zun. ministrstva ob priliki dodatnega predloga nemško-avstrijske trgovinske pogodbe omenil, je in ostane smernica naše politike, da napram Avstriji napravimo vse, da bodo v okviru obstoječih pogodb postali odnošaji do sosednega bratskega nemškega naroda tako tesni, kakor je to mogoče. Da pogajanja med Nemčijo in Avstrijo glede ukinjenja vizuma niso imela uspeha, je treba zelo obžalovati. Izraziti moram upanje, da se bo Avstrija postavila na isto stališče, kakor Nemčija, da ne bo uravnavala svojega postopanja s fiskaličnih vidikov, ko gre vendarle za važnejše probleme, kakor so majhne postavke budžeta«.

Francija vztraja na varnosti slovanskih mej

V svojem odgovoru na nemški garancijski pakt bo stavila kot predpogoj zahtevo po absolutnem priznanju tudi vzhodnih in južnih mej Nemčije.

Pariz, 18. maja r. Francoski odgovor Nemčiji glede varnostne pogodbe je tako sestavljen, da se je Nemčiji nemogoče izogniti v odgovoru gotovim vprašanjem. Po mnenju oseb, ki jim je vsebina znana, je nota političen dokument prve vrste. Francija je pripravljena skleniti varnostno pogodbo, vendar pa jasno naglaša, da morajo biti ravnotako nedotakljive in nelzpremenljive kakor zapadne, tudi v mirovni pogodbi določene vzhodne meje Nemčije. Z varnostno pogodbo bi se obveznosti Francije napram Poljski in Češkoslovaški v nobenem oziru ne kršile. Ako bi Poljska ali Češkoslovaška kdaj potrebovali pomoč Francije, ne ovira Francije varnostna pogodba, ki onemogoča prekoračenje meje na zapadu po vojaštvu, da bi ne smela poslati svojih čet na vzhod. Varnostna pogodba ni obnovitev versailleske pogodbe, ker bi bilo odveč, temveč je samo njeno izpopolnilo v svrho varnosti na vzhodu in zahodu. Besedilo francoske note izključuje vsa pogajanja, ako ne izjavi Nemčija že v naprej, da priznava poleg zapadne meje tudi nemško-poljsko, nemško-češkoslovaško in nemško-avstrijsko mejo.

OSTRA RAZOROŽITVENA NOTA.

London, 18. maja. s Po vsem kar se tukaj čuje, se mora pričakovati, da bo razorožitvena nota zaveznikov povzročila v Nemčiji precejšnje razburjenje. Ta nota bo zelo obširna ter bo vsebovala celo vrsto zahtev, ki jih mora Nemčija v smislu razorožitvene klavzule versailleske mirovne pogodbe izpolniti, preden se bo izpraznil Koeln z okolico.

London, 18. maja. (Avala). Kakor doznava Reuterjev urad, se bo zavezniška razorožitvena nota izročila v Berlinu tekom tega tedna. Francoski odgovor Nemčiji na zadnje nemške predloge glede garancijskega pakta se bo po vsej prilki **predložil angleškemu kabinetu na njegovi prihodnji seji.**

Zagrebški občinski svet

Zagreb, 18. maja, n. Danes popoldne je bila seja zagrebškega mestnega zastopstva v svrho odobritve mandatov občinskih svetnikov. Pred sejo je bila zelo burna debata v samoupravnem odboru zato, ker je v soboto juridični mestni odbor sklenil, da se komunistični stranki odvzame eden od treh mandatov, češ da so dobili en mandat pod količnikom. Po seji samoupravnega odbora je pričela javna seja mestnega zastopstva. Prisotnih je bilo samo 35 odbornikov, ker ni prišla polovica onih, ki so bili izvoljeni že pri prejšnjih volitvah. Predlog, da se komunistom odvzame en mandat, je bil sprejet z 18 glasovi proti 16 glasovom opozicije. Ako bi bili prišli vsi mestni odborniki, bi večina lahko ostala v manjšini in s tem bi se otvorila kriza. V opoziciji so glasovali samostojni demokrati, 7 frankovcev, nevtralci, dočim so za predlog večine glasovali nekateri frankovci in hrvatski blok. Pri seji so bili zadnjikrat stari zastopniki, ki pri novih volitvah niso bili izvoljeni, na prihodnjo sejo bodo prišli samo novoizvoljeni zastopniki. Z napetostjo se pričakuje, kakšna konstelacija bo potem nastala v mestnem zastopstvu.

Minister Gjuričić zopet zdrav

Beograd, 18. maja. r. Minister za socijalno politiko, Marko Gjuričić, je po daljši bolezni okreval in danes zopet prevzel vodstvo svojega resora.

Zanimive najdbe v hiši radićevskega župana

Split, 18. maja. r. V vasi Grude je bila ob prisotnosti občinskega župana izvršena hišna preiskava pri predsedniku krajevne organizacije HRSS Djuri Mihaloviću. Ob tej priliki so izsledili vojaško orožje in municijo ter stvari, pokradene iz železniških vagonov. Razen tega je bila zaplenjena cela galerija slik pripadnikov habsburške dinastije.

Upokojitve profesorjev

Beograd, 18. maja p. Z zadnjim ukazom iz ministrstva prosvete sta bila upokojena prof. Ivan Masten v Kranju in dr. Josip Debevec v Ljubljani.

Demobilizacija v Bolgariji

Beograd, 18. maja r. Medzavezniška likvidacijska komisija v Sofiji, ki vrši nadzorstvo nad razorožitvijo Bolgarske, je včeraj obvestila vlado Cankova, da se ima takoj započeti demobilizacija kontingenta 10.000 dobrovoljcev, ki ga je nedavno odobrila veleposlaniška konferenca, ter je obenem naročila, da se ima demobilizacija izvesti do konca tekočega meseca.

Amerika zahteva ureditev medzavezniških dolgov

London, 18. maja. a. Kakor se javlja iz Washingtona, je vlada Zedinjenih držav načela vprašanje medzavezniških dolgov s tem, da je poslala cirkularno noto Franciji, Italiji, Belgiji in Češkoslovaški, v kateri izraža željo, da bi se rešitev vprašanja medzavezniških dolgov kar najbolj pospešilo. Poleg tega je ameriški veleposlanik v Parizu Herrick informiral francosko vlado, da bi vlada Zed. držav rada videla, da bi prišla v ta namen imenovana francoska komisija v Washington v svrho pogajanj. Tudi Grčija, Jugoslavija in Estonska so dobile noto, v kateri se izraža želja za rešitev vprašanja medzavezniških dolgov. Edinole Rusija ni dobila te cirkularne note, ker Amerika dosedaj še ne priznava sedanje ruske vlade. V Washingtonu menijo, da se to vprašanje ne bo dalo rešiti, izvzemši glede Češkoslovaške.

Svet Zveze narodov

Beograd, 18. maja r. Zunanje ministrstvo je prejelo obvestilo, da se 8. julija t. l. sestane svet Zveze narodov v Ženevi. Na tem sestanku se bo razpravljalo o finančni obnovi Madžarske ter se bo prečitalo poročilo generalnega komisarja o današnjem finančnem stanju. Kot naš delegat se bo udeležil konference sveta Zveze narodov naš poslanik v Bernu Milutin Jovanović.

Beneš vendar obišče Dunaj

Dunaj, 18. maja s. »Neue Freie Presse« javlja iz Prage: Avstrijski poslanik v Pragi dr. Marek je imel včeraj daljši razgovor z zunanjim ministrom dr. Benešem o njegovem potovanju na Dunaj. Poslanik je izjavil, da bo minister Beneš vsekakor odpotoval na Dunaj, vendar pa se še ne more določiti dneva njegovega odhoda. Vsekakor pa bo dr. Beneš prišel na Dunaj še v mesecu maju.

Ovacije nemškemu kronprinca

Bremen, 18. maja. s. Bivši nemški kronprinc Wilhelm se je mudil nekaj dni s svojo soprogo in z dvema najstarejšima sinoma v Bremnu. V soboto je bil gost bremenskega «jahtkluba». Občinstvo ga je pri prihodu burno pozdravljalo. Pokazal se je na balkonu poslopja jahtkluba, kjer so mu manifestanti priredili burne ovacije.

Lederer obsojen na smrt

Budimpešta, 18. maja. k. Žandarmerijski poročnik Lederer je bil radi goljufije, tatvine in zavratnega umora obsojen na smrt na vešalih. Ker Lederer ni prijavil vzklica, je sodba postala pravomočna. Računajo pa, da bo kljub temu pomiloščen, ker je storil svoj čas sedanjemu režimu velike usluge, ko so **je udeleževal preganjanja komunistov.**

Sodba opozicije o političnem položaju

Kdor je prošli teden čital glasila naših klerikalcev in njihovih pomočnikov ter beležil njihove informacije ter sodbe o političnem položaju, ta je imel zabave dovolj. Po «Slovencu» stoji stvar tako, da je Pribičević s svojo politiko popolnoma propadel. Pašić in Radić sta že zmenjena, samostojni demokrati pa se nahajajo «v agoniji». Enake divje sanje preganjajo, kakor znano tudi gosp. Puclja in pa Ravniharjevo tovarišijo. Podrobnosti, s katerimi so garnirali klerikalni listi svoja poročila, so tako zanimive, da nam le nedostatek prostora brani, jih beležiti lepo po vrsti.

Da se vidi, kaj si upajo naši domači opozicijonalci svojim čitateljem natvesti (v petek je «Slovenec» n. pr. tudi slovesno naznanil, da so radikali odbili zahtevo demokratov po odgoditvi parlamenta, v soboto pa je na istem mestu objavil odgoditev do 25. t. m.!), naj danes navedemo nekatere sodbe, ki jih imajo o položaju klerikalci v Dalmaciji, radićevci v Zagrebu in davidovićevci v Beogradu.

Glavni organ davidovićevcev in glasilo bivšega opozicijskega bloka beograjska «Pravda» objavlja v nedeljo sledeče mišljenje o političnem položaju:

«Po avdijenci gg. Pašića, Radića in Pribičevića je vprašanje radićevskih mandatov odstavljeno z dnevnega reda. Odločeno je, da bodo vsi mandati verificirani in da se to zgodi koncem tekočega meseca. Na to so pristale vse vladine grupe. Radićeva zadeva je pred sodnijo. Njemu se bo sodilo. Če bo obsojen, bo pomiloščen. Internirani radićevci bodo izpuščeni. Nadaljni razgovori med HRSS in radikali se bodo vodili, kakor da jih vodi cel vladni blok in se bodo gibali v okviru ustvarjanja sporazuma ter odklanjanja vseh nesoglasij in težkoč osebne in druge narave, ki bi mogle tudi pozneje ovirati dobre odnošaje skupin. Ne vé se samo, ali bo St. Radić na to pristal. **Vprašanje koalicije radikalov in HSS ne obstoja več, temveč obstoji samo načrt o novi koaliciji sedanje vlade z HSS. To je** samo načrt, ki se pa hoče izvesti, a je še daleč od uresničenja.

Zelo zanimiva in za naše klerikalce podučna so izvajanja «bratskega» glasila dalmatinskih klerikalcev splitskega «Jadrana», ki piše o političnem položaju tako - le: «Vsakdo je ostal na svojem mestu: Pašić **na vlasti**, s sigurno večino v skupščini, Stjepan Radić **v zaporu**, dr. Maček in tovariši **v kasarni**, a anketaši **kakor prej**, zapečarski zastopniki **kakor prej**, samo ne več prostovoljni nego prisiljeni. Pašiću je vedno bolj jasno, da je **na pravem mestu. Pribičević triumfira**, ker mu tudi radikali morajo priznati, da se je **izkazal za izkušenega državnika in borca za spoštovanje države . . .**»

In končno blokaški oficijozus «Hrvat»! Pesimistično vzdihuje tako - le: «Po vseh poročilih o politični situaciji je **pozitivno edino to**, da so vse niti situacije zbrane v Pašićevih rokah. Kaj on namerava ukreniti, tega ne vé niti njegova najbližja okolica. Ampak karkoli on tudi ukrene, bo storil le za svoj in ne za naš (radićevski) interes.» Obenem «Hrvat» uvideva, da vprašanje «sporazuma» (to se pravi: vstopa radićevcev v vlado) ostane še precej časa odprto, in v tem pogledu potrjuje navedbe samostojno - **demokratskega** tiska.

Klerikalni zastrupljevalci slovenskega naroda onstran meje

Našim samoslovenskim trobentarjem protinarodne in protidržavne ultramontanske politike presvetlega in premilostivega gospoda kneza in škofa † A. Bonaventure ni dovolj, da zavajajo slovensko ljudstvo v naši državi k sovraštvu proti vsemu, kar tvori podlago za narodno in državno edinstvo našega troimenega naroda, temveč so znali svoj prevratni separatistični strup zanesti tudi med naš narod izven meja naše države. Tako čitamo n. pr. v ameriških klerikalnih slovenskih listih dan za dnem najbesnejše izpade proti našemu narodnemu in državnemu edinstvu, proti vladi Narodnega bloka, ker je ravno njen glavni cilj, da ohrani in še utrdi to edinstvo, in proti kralju kot prvemu predstavniku tega edinstva. Naši ljudje, ki čitajo v Ameriki take liste, morajo, če se vrnejo v Jugoslavijo, napojeni s tem strupom mržnje, gledati v svoji domovini državo gnilo od tal do vrha, vso prerojeno z najgršo, najumazanejšo korupcijo, boriščе v nebo vpijočih nezakonitosti in nasilstev, kjer po vladni zasnovi ali pod njeno zaščito lopovščina podaja roko lopovščini, druga večja od druge. Kratkomalo: Jugoslavija se predstavlja njenim državljanom in tujemu svetu kot država, ki vsled strahovitih razmer, ki vladajo v njej, nikakor nima pogoja za obstanek, in bi bilo bolje, da se razbije rajši danes kot jutri.

Gotovo je, da tako rovarjenje klerikalnih brezdomovincev v daljnem, tujem svetu mnogo škoduje, toda ta škoda se vendar kolikor toliko ublažuje po dejstvu, da so razmere v Ameriki že same po sebi take, da ostaja vpliv onega klerikalnega tiska omejen le na zelo ozek krog in stopa vsa ostala javnost mimo njega, ne da bi ga opazila. Vse drugače pa je s hujskanjem in rovarjenjem, ki so ga znali klerikalci zanesti čez mejo v naši najožji bližini, med naš narod v Primorju. Tu so razmere vse drugače, ker smo z našim narodom onstran meje v stalnih stikih, kulturnih in gospodarskih, in ker italijanska javnost z največjo pazljivostjo zasleduje vsak, tudi dozdevno morda neznatni in brezpomembni pojav na polju teh stikov in ga potem tudi primerno izrabi.

Klerikalci imajo v Primorju tri glasila, v katera redno ali pa vsaj od časa do časa odlagajo svoje zaprtke: «Goriško Stražo», ki izhaja v Gorici in ji je glavni urednik poslanec dr. Engelbert Besednjak, «Mali List», ki se tiska v Trstu in mu je glavni urednik bivši poslanec, duhovnik Virgilij Šček, ter «Pučki Prijatelj», ki se tiska tudi v Trstu in ga vodi duhovnik Božo Milanović.

Zasledujoč redno pisavo teh treh listov, opažamo, da se «Goriška Straža» zlasti v zadnjem času vsaj kolikor toliko izogiba izpadov po vzorcu naših škofovskih listov. Vse drugače pa «Mali List» in «Pučki Prijatelj», ki objavljata prav v vsaki številki po par vesti iz Jugoslavije ali o Jugoslaviji, ki so vedno sestavljene tako zlobno, da bi se mogli celo še «Slovenec», «Domoljub» in mariborska «Straža» naučiti kaj pri njiju. Za primer naj navedemo par vesti iz zadnjega «Malega Lista», ki ga imamo pred seboj. Evo jih:

«**Preganjanje.** — Iz Ljubljane sta bila pregnana profesorja Bogumil Remec in Evgen Jarc, oba zato, ker sta «klerikalca». Iz Maribora je bil pregnan profesor Bračun. On ni «klerikalec», toda ni hotel biti vladni podrepnik, zato je moral iti. Slovenski učitelj je povsod revež, če drži za svoje ljudstvo.»

«**Hop, Cefizeli!** V Jugoslaviji pridejo vsa prosvetna društva v vladne roke. Prepovedano je vsem društvom gojiti katoliško versko ali slovensko narodno misel, češ, da se s tem širi verska mržnja in plemenski razdor. Torej nič vere in nič naroda, ampak «fulk» v službi kapitalistov. Društva ne bodo smela članov izbirati, ampak jih bo kar žandar ali župan noter pripeljal: lajdre (vlačuge) v Marijino družbo, pijance v družbo trezmosti, kruljave v društvo za nogomet, slepe v čitalnico. Kar na cesti bo človeka prijel: Hop, Cefizeli, ti spadaš v tako in tako društvo, marš z menoj! — Tako je odločil minister prosvete.»

«**Mali sporazum.** — . . . Jugoslavija in Rumunija sta v rokah male peščice kapitalistov, ki se boje dneva sodbe in pravice. Kdorkoli graja kapitalistično krivično in grabežljivo gospodarstvo, ta je «boljševik» in «protidržaven». Rumunija vedno vleče Jugoslavijo za rokav v «narodni» tabor. Ta «narodna» skrb ni Čehu nič kaj všeč in se ne pusti vleči, ker vé in vidi, kaj tiči za narodnimi solzami. Zato pa se Rumunija in Jugoslavija skušata bližati bolgarskemu Cankovu, da bi skupno pobijali boliševiškega zmaja . . .»

Tako piše slovenski list v Italiji o razmerah v Jugoslaviji, in dobro slovensko ljudstvo v Primorju, vedoč, da piše to posvečena roka duhovnika, čita in verjame. Lahi si pa zadovoljno manejo roke, češ, «le grdite in blatite Jugoslavijo, le bijte po jugoslovenski narodnosti, le jemljite ljudstvu vero, upanje in ljubezen do njegove narodne države, saj nam tako najbolje pomagate pri našem raznarodovalnem delu»! Asimilacijska politika Mussolinija in njegovih službenih priganjačev v Primorju ima tako v resnici najboljše pomagače v teh boljševiško - klerikalnih brezdomovincih. In ker ti apostoli brezdomovinstva tako zelo sovražijo «kapitaliste», ki vladajo v Jugoslaviji, na drugi strani pa poklicani italijanski krogi gotovo znajo primerno ceniti njihovo izdajsko pomoč pri raznarodovanju našega naroda v Primorju, bi skoraj hoteli vprašati, ali jim niso poleg ljubljanskih odprti tudi še kaki drugi viri, morda v — Rimu?! Seveda ne «narodni» in tudi ne «kapitalistični», pač pa taki, da odgovarjajo njihovi grdobi in zlobi!

Komur je nacijonalizem — «hudičevo delo», kakor je pisal «Mali List», je narodno izdajstvo pač — zaslužno delo pred Bogom in ljudmi!

Poskusni balon?

Videti je, kakor bi se nahajala Nemčija na umiku v zadevi glede garancijskega pakta, ki daje zadnje mesece toliko opraviti evropski diplomaciji. Tako vsaj bi bilo razumeti najnovejši poskus pokreniti vprašanje priključitve Avstrije Nemčiji na novi osnovi, to je kot pogoj, da popusti Berlin glede garancijskega pakta, prizna in garantira svoje vzhodne meje, za nagrado pa **si antanta** prisodi Avstrijo.

Tako vsaj bi kazalo interpretirati najnovejšo obliko, v kateri se obravnava sedaj priključitveno gibanje v evropskem tisku. Vest se je pojavila najprej «iz rumunskega vira» in prešla nato v evropsko časopisje. Vprašanje je še, če so res Nemci sprožili ta najnovejši mednarodno - politični razgovor. Morda je res poskus z nemške strani, poučiti se o možnosti take kombinacije, morda; vendar prav posebno verjetna ta domneva ni.

Zakaj ne sme se pozabiti, da so bili najmočnejši pomisleki glede priključitve Avstrije Nemčiji baš na zapadu, v Franciji. Saj je znano, da je bil v Franciji do zadnjega eden glavnih pomislekov proti popolnemu razdejanju Avstrije baš problem avstrijskih Nemcev. Če Avstro - Ogrsko razdenemo, so sklepali v Parizu, moramo tamkajšnje Nemce prepustiti Nemčiji, s čemer pa se številčna moč berlinskih podanikov še poveča, namesto da bi se zmanjšala. Šele ko se je pojavil načrt samostojne Avstrije, so pričeli v Franciji motriti možnost razbitja z dobrohotnejšimi očmi. Prav tako kakor je tudi razlog, da se ne poveča Nemčija, vplival, da so Čehoslovaki brez večjih težav obdržali vse sudetske Nemce. In ta interes na nadaljnem obstoju samostojne Avstrije se je še povečal, odkar se v Nemčiji tako zmagovito razmahuje šovinistični nacijonalizem povsem predvojne vrste.

Ni si tedaj misliti, da bi Francija tako zlepa resignirala na svoje interese glede samostojnosti Avstrije. In to morda celo za ceno vzhodnih nemških meja, tedaj v korist Poljske in integritete njenega zapadnega ozemlja, Šlezije in Pomorja! Ne, take politike niso vajeni v Parizu, da bi napravili zameno lastne škode za poljsko korist; tega jim ne moremo pripisovati. Brezdvomno pa se tudi v Nemčiji zavedajo, da je situacija taka, zato ne moremo resno verjeti, da bi iz Berlina spuščali poskusne balone v uvodoma očrtanem smislu.

S priključitvijo Avstrije bi se Nemčija zares skoro oškodovala za izgube v svetovni vojni, vsaj kar se tiče evropske posesti. Po številu prebivalstva je izgubila Nemčija: na korist Francije 1,710.000 ljudi, na korist Belgije 60.000, Danske 165.000, Poljske 3,910.000, Gdanska 355.000, Litve 140.000 in Češkoslovaške 45.000 ljudi. Vse te izgube skupaj tvorijo 6,385.000 ljudi, s čemer je prebivalstvo Nemčije padlo od 67 milijonov 825.000 na 61.440.000. Te številke predstavljajo stanje iz l. 1914. Do novega štetja l. 1919. (8. oktobra) se je prebivalstvo Nemčije zmanjšalo na 59 milijonov 858.000.

Avstrija ima po štetju iz l. 1923. (7. marca) 6.535.000 prebivalcev, kar je skoro natančno isto, kot znaša število nemških izgub v Evropi. Ako bi se priključila Avstrija Nemčiji, bi štela ta toliko prebivalstva, kot pred vojno, le s to razliko, da bi bila sedaj, ako odštejemo slovensko Koroško in Burgenland, narodnostno enotnejša in krepkejša nego pred l. 1914.

Prav tako kot Francija mora najnovejšemu načrtu nasprotovati Italija, iz povsem istih razlogov. Pa tudi Poljska in Češkoslovaška se dobro zavedata, da bi garancija Nemčije, pomnožene z Avstrijo, ne bilo prav nikako izboljšanje državne varnosti, marveč obratno.

Politične beležke

+ **Vladne odredbe proti nemški propagandi.** «Pravda» poroča, da je na predlog prosvetnega ministrstva z ozirom na povečano propagando nemških iredentističnih društev «Schulvereina» in «Südmarke» sklenil ministrski svet, naj obmejne oblasti v Sloveniji in Prekmurju kakor tudi prosvetne in politične oblasti v ljubljanskem in mariborskem okrožju uvedejo potrebno akcijo proti agentom omenjenih društev. Istotako se morajo prepovedati vsa društva naših Nemcev, katerih programi so enaki programom teh društev. Posebno pozornost se ima posvetiti zasledovanju agentov «Schulvereina». — Ne bo nas presenetilo, ako bomo čuli v kratkem v Narodni skupščini klerikalno interpelacijo na prosvetnega ministra radi tega sklepa. Saj so znane obveznosti dr. Korošca napram Nemcem, zlasti pa posl. Škulja, ki je bil izvoljen z nemškimi glasovi.

+ **Šentviška šolska stavka in pravica.** V soboto se je moralo zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem 27 oseb iz Št. Vida nad Ljubljano, ki so od državnega pravdništva obtoženi, da so nahujskani od posl. Smodeja pozivali starše, naj ne pošiljajo otrok v šolo, vsled česar je nastala znana šolska stavka. Vsi so se izgovarjali, da so samo «obvestili» starše, kaj se je sklenilo na shodu, na katerem je govoril posl. Smodej, in da niso nikogar pozivali k stavki in uporu proti obstoječim zakonom. Sodišče je oprostilo samo Apolonijo Lampič, glede ostalih pa se je izjavilo kot nekompetentno, češ da spada zadeva pred porotno sodišče. «Slovenec» seveda sedaj vpije, da je pravica zmagala, češ da bodo možje iz ljudstva, porotniki, že tako sodili, da bodo krivci oproščeni, ako jih bo tiralo državno pravdništvo pred porotno sodišče. Škofov list si pravico predstavlja zelo enostransko . . .

+ **Kdo nosi odgovornost za nove zakone?** Na pisavo «Politike», da so za enkrat radikali samo radi tega za nadaljni obstoj Narodnega bloka, ker ima izvesti gotove nepopularne zakone (zakon o tisku, sodiščih) dr. Lukinić kot minister samostojnih demokratov, na katere hočejo zvrniti radikali odgovornost zanje povodom poznejšega sporazuma z radićevci, odgovarja radikalna «Samouprava» 16. t. m. v posebnem članku. Predvsem ugotavlja, da se zakoni ne predlagajo radi povečanja popularnosti med narodom, ampak radi stvarnih potreb državnega in narodnega življenja. Nadalje pravi: «Radikalna stranka je po svojem glavnem organu naglasila potrebo novega tiskovnega zakona in se je torej zanj angažirala. Zakon o sodiščih ima istotako zadovoljiti potrebi in urediti vprašanje državnega pravosodstva. Za oba ta zakona ima radikalna stranka kot najjačja politična skupina v parlamentu sprejeti in tudi sprejema glavni del odgovornosti pred narodom in krono. V javnosti in v skupščinski razpravi bo torej obrazložila svoja naziranja o teh zakonih in jih branila. Ako dobe ta naziranja zase večino parlamenta, ne vidimo, na kak način bi mogla s sebe odložiti odgovornost za te zakone. Ne vidimo razlogov, radi katerih bi imela potrebo pridržkov ali pa morala prevaliti odgovornost na dr. Lukinića, ko se ta naziranja morejo uveljaviti v zakonu samo po njeni volji in z njenim pristankom.» Končno ugotavlja glavno radikalno glasilo, da tako kot «Politika» ne pišejo pošteni listi.

+ **Naša opozicija.** «Samouprava» od 16. t. m. razpravlja pod tem naslovom o zadržanju opozicije v Narodni skupščini ter ugotavlja, da se opozicija samo zato abstinira od poimenskih glasovanj, ker noče, da bi se prešteli tudi njeni glasovi. Nadalje pravi, da igra pri tem stranka dr. Korošca glavno vlogo in da je glavni dirigent dr. Korošec, ki se sramežljivo skriva za hrbti svojih «fantov». Dr. Korošec hoče namreč še vedno markirati kompaktno opozicijo ter njeno bojevitost morda tudi proti volji onih, ki sodelujejo v njej bolj avtomatsko kakor idejno. Smešna in neresna je bila njegova «borba» proti cirilici, ki se je končala s popolno blamažo onih, ki so jo uprizorili, pravi nadalje «Samouprava». V tej svoji «borbi» operetnega značaja so pošiljali gromovita poročila «Slovencu», opisujoč svoje Žebote in Smodeje kot nekakšne junake dneva. Razen proti cirilici so se klerikalni poslanci pričeli «boriti» tudi za slovenski jezik. Njihovi govorniki, ki so dosedaj govorili zelo dobro srbski (ali hrvatski) so naenkrat pričeli govoriti slovenski. Naj svobodno govore . . . Nihče noče in ne sme temu ugovarjati. Toda oni sedaj zahtevajo, naj se vsi zakonski predlogi tiskajo tudi v slovenskem jeziku. Ako se ne varamo, je doktor Korošec sam svoječasno protestiral proti temu, da se v naši skupščini govori slovensko, ker da se s tem brez potrebe otežuje medsebojno delo poslancev, kajti vsi slovenski poslanci govore zelo dobro srbski ali hrvatski. Seveda, tako je govoril dr. Korošec, ko je bil na vladi . . .» Iz navedenega je dosti jasno razvidno, s koliko resnostjo se more smatrati klerikalna borba za enakopravnost slovenščine in kako sodijo radikali o opozicijonalni akciji pod vodstvom dr. Korošca. Tigri postajajo vedno bolj smešni . . .

+ **Radičeva korajža.** «Jutarnji list» pripoveduje v nedeljskem uvodniku, da je Stipa Radič nedavno v zaporu dejal o sebi: «Proces se mora provesti. In če je Radič kriv, naj ga sodišče obsodi in zapre v Lepoglavsko kaznilnico. Navzlic temu pa HRSS lahko vstopi v vlado in postane njen sestavni del!» . . . Ako se politika celega naroda — tako «Jutarnji list» vzhičeno vzklika k Radičevi izjavi — vodi tako odločno in s tako mirnim gledanjem v bodočnost, tedaj to znači, da so taktična, a često tudi programatična popuščanja in revizije mogoče in potrebne, da se utre pot do uspeha, kajti to zahteva politična situacija, ako hoče postati izvrstna in morda še več! Tako se torej zagrebški blokaši pričenjajo navduševati za Radičevo junaštvo v zaporu, ki pa seveda ni ničesar drugega kakor resignacija, in tako pričenjajo javno iznašati svoje prepričanje, da je za radičevce ipak najbolje, ako Stipa Radič ostane v zaporu . . .

Iz demokratske stranke

Iz okrožnega tajništva SDS za Notranjsko:

V četrtek, dne 21. maja se vrši v Grahovem v gostilni Ogrinc ob 11. dopoldne predavanje **«O kmetskih kreditih».** Predava g. Pavlovčič Fran. Vabimo prijatelje in znance k obilni udeležbi.

Spor novinarjev z zagrebško gledališko upravo poravnan

Kapitulacija upravnika Benešića.

Konflikt med zagrebškimi novinarji, s katerimi so se izjavili solidarne novinarji cele države, in zagrebško gledališko upravo, je bil v soboto, kakor smo na kratko poročali že v nedeljski številki med telefonskimi vestmi, poravnan in je Udruženje jugoslov. novinarjev preklicalo bojkot zagrebškega gledališča.

Do poravnave je prišlo na sledeči način: Na inicijativo neke ugledne osebe, prijateljice novinarjev in gledališke uprave, se je vršil v soboto popoldne sestanek upravnika Narodnega kazališta Julija Benešića, ter predsednika UJN Krešimira Kovačića in tajnika zagrebške sekcije UJN, Slavka Vodvarke. Upravnik gosp. Benešić je podal na sestanku sledečo izjavo: «Gledališka uprava izjavlja, da v polnem obsegu obsoja žaljivi članek v št. 36. «Comoedije», v katerem se nahaja med drugim tudi nesmiselna trditev, da so novinarji in gledališki kritiki plačani s prostimi vstopnicami in da imajo zato moralne in materijalne obveznosti napram gledališki upravi. Gledališka uprava izjavlja, da je sistem slobodnih vstopnic samo v korist gledališča, ker predstavlja brezplačno objavljanje gledaliških objav veliko večjo materijalno vrednost, kakor slobodne vstopnice. Razpečavanja št. 36. «Comoedije» žalibog ni bilo mogoče preprečiti, ker je bil upravnik od 4. do 12. maja odsoten iz Zagreba, njegov namestnik pa ni mogel pravočasno prejeti zahtevane direktive. Končno izjavlja gledališka uprava, da ne izvršuje nobene ingerence na članke splošnega značaja v «Comoediji» in zato tudi članek «Teater, novine, reklama» ni izraz mišljenja Narodnega kazališta.»

Pooblaščena zastopnika Udruženja jugoslovenskih novinarjev sta izjavila, da se imenom organizacije zadovoljujeta s tem zadoščenjem. Bojkot zagrebškega gledališča je bil nato v polnem obsegu preklican.

Dopisi

LESCE. V nedeljo 3. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije JDS, katerega se je udeležilo članstvo polnoštevilno. Občni zbor je otvoril predsednik Joža Janežič, ki je v kratkih in jedrnatih besedah orisal razvoj in napredovanje stranke v enoletnem obstoju, nakar so sledila poročila ostalih funkcijonarjev. Nato je povzel besedo delegat iz Ljubljane, gospod ravnatelj Jug, ki je dal mladi organizaciji nove smernice in podal v obširnem govoru sliko o sedanjem političnem položaju.

LJUBNO NA GORENJSKEM. Dne 17. t. m. nas je obiskalo telovadno društvo Sokol iz Radovljice. Ljudstvo je z zanimanjem prisostvovalo nastopu naraščaja, ki je pokazal, da društvo dela tako v telovadnici, kakor tudi izven nje. Ni bilo sijajnega sprejema, imamo pač še mnogo nasprotnikov in smo povsod ovirani. Imamo pa eno in tu ni ovir — bratsko sokolsko idejo. — Počasi sicer napreduje na tem polju, toda tradicionalne ovire na skalnatih ljubenskih tleh vendarle padajo. Lahko bi pokazali večji napredek, ako bi širili med ljudstvom hinavstvo in zahrbtnost; odkritosrčnost pa nam dela ovire, ker naši ljudje niso vajeni biti to, kar so, ampak v besedi taki, za hrbtom pa popolnoma drugačni. No, drugačni pa ne morejo biti, ker so tako naučeni. Na tem polju bo delo zelo otežkočeno, toda naša volja je jeklena in druži nas zavest, da bo zmaga prej ali slej naša. Vas pa, drago bratsko društvo, prosimo, da nas podpirate na polju. Kdor Jugosloven, ta Sokol! Zdravo!

BEVKE. Pod tem naslovom prinaša »Slovenec« z dne 14. t. m. v svoji 107. števiłki dopis, v katerem me indirektno napada in poleg mene še človeka, ki mu ni storil ničesar in ki nima v stvarjo ničesar opraviti. Informator dopisnika naj nikar ne hodi preveč na solnce, ker se mu zna njegovo maslo umazane preteklosti početi pred sodiščem topiti! Gospodu K. pa svetujem, da se o paličevini prej osebno prepriča, nego blati poštene ljudi, ki jih on ne plača ter naj si nikar ne domišljuje, da bo s svojim škofovskim blagoslovom in obnašanjem strašil posestnike — kot otroke. Uči naj se raje olike na cesti ljudem odzdravljati! V ostalem pa naj počaka o zadevi uradne rešitve kompetentne oblasti. Gotovo še ni pozabil tudi zadeve okrašenja grobov, dasiravno zaman čakam izpolnitve njegove obljube in uradne izjave, da bo nastopil pred sodiščem. G. K., jaz sem pripravljen! Zdravo! A. Trček, pos., Bevke.

IG-STUDENEC. V nedeljo 17. maja smo zopet preživeli nekoliko uric poštenega in resnega razvedrila. Posetil nas je že v drugič oddelek muzike dravske divizije in priredil v Sokolskem domu pod vodstvom g. Josipa Krtičke koncert, za katerega zaslužijo vsi popolno priznanje in pohvalo. Vse točke so bile precizno izvajane. Posebno »Ruske pesmi« so bile nekaj gracijoznega. Moralni uspeh je bil popoln, gmoten zelo slab. Seveda, po okolici je bilo polno vrtnih veselic s harmoniko. Tudi Ižanski klerikalci so priredili »truc« veselico v klerikalnem domu, samo da ne bi kdo zašel v Sokolski dom, kjer je svirala voj. godba.

REČICA V SAVINJSKI DOLINI. Petkova raglja »Slovenski Gospodar« raglja v zadevi shoda SDS na »Hribu« vedno eno in isto, tako da je njegov evangelij vsem bralcem, ki so sicer popolnoma brez posluha in ga z vnemo poslušajo, že skrajno zopern, kakor za evropsko uho zamorska godba. Pritožuje se, zakaj se ne bi tozadevni članki, ki vlačijo po zobeh našega vzornega šolskega upravitelja g. Zemljiča in druge demokrate izpustili in porabili za pouk ubogih kmetov o koristnejših stvareh: recimo o agrarni reformi v naši dolini. Ker je inteligenca danes prvi pogoj življenja, bi mu svetovali, naj si vzame za cilj samoizobrazbo, ker je gotovo že dovršil ljudsko šolo. Recept mu ne bo škodoval. Dolgočasil se ne bo. Prizanesite našemu učiteljstvu s čenčami. Pod takimi pogoji bi bili vsi primorani zapustiti tukajšnje službeno mesto in napraviti prostoru onim, ki jih oblasti premeščajo v kazenskih zadevah. Vzgojili bi slednji tak naraščaj, ki bo v bodočem zmožen pisati in čitati samo take neslane in slabo stilizirane dopise, kot jih prinaša naša raglja »Slovenski Gospodar.«

Vesti iz Prekmurja

Ošpice v M. Soboti. Več vojakov tukajšnje 5. čete 36. peš. puka je obolelo na ošpicah. Vse obolele so prepeljali na izolirni oddelek tukajšnje javne bolnice.

Izlet dijaškega sokolskega odseka v M. Soboti. V nedeljo, 10. t. m., je napravil imenovani odsek pod vodstvom gg. prof. Karba in Ščuka celodnevni izlet na Jeruzalem in k dirki na Cven pri Ljutomeru. Dijake je pogostil g. Lovro Petovar na Jeruzalemu, g. Seršen pa v Ljutomeru, vodstvo dirke pa jim je dovolilo prost vstop na dirkališče. Vsem imenovanim izreka odsek najtoplejšo zahvalo.

Porast Mure. Kakor je «Jutro» že poročalo, je Mura pretekli teden močno narastla. Dodatno k temu poročilu smo še naknadno izvedeli, da je Mura pretrgala verigo, s katero je bil pritrjen neki mlin k bregu, in odnesla mlin z mlinarjem. vred. Ubogi mlinar je napravil 13 km dolgo pot na svojem mlinu v strahu in grozi. Šele tik pred novim mostom pri Verženju se je posrečilo ljudem, ki so prihiteli na obupne mlinarjeve klice na pomoč, rešiti mlin in mlinarja. Ako bi treščil mlin v most, bi se gotovo razbil in mlinar brškone ne bi ušel smrti. Mlin je ostal na Muri pri Verženju, mlinar pa se je vrnil po prestanem strahu domov.

Sejem v M. Soboti. Na sejem v M. Soboti dne 11. t. m. so prignali 433 glav goveje živine in 325 konjev, prodalo pa se je 356 glav goveda in 61 konj. Bilo je precej tujih kupcev, tudi iz krajev, iz katerih še dosedaj niso zahajali na tukajšnje živinske sejme.

Naši kraji in ljudje

Dr. Ivan Žolger †

V soboto, dne 16. t. m. je umrl v sanatoriju Lassnitzhöhe pri Gradcu doktor Ivan Žolger, vseučiliški profesor v Ljubljani. Pokojni je bil markantna osebnost med Slovenci. Kot sin kmetskih staršev iz Devine pri Slovenski Bistrici je absolviral z odliko gimnazijo v Mariboru (1888) ter juridične študije na graški in pariški univerzi. 1895. l. je promoviral sub auspiciis imperatoris za doktorja prava. 1894. l. je že vstopil v politično državno službo, služboval le malo časa na bivšem Štajerskem (Gradec in Ptuj), odkoder so ga poklicali v ministrstvo za uk in bogočastje na Dunaj. Zaradi svojih izrednih činovniških zmožnosti in ob nenavadni znanstveni izobrazbi je pokojni dr. Žolger brzo napredoval in postal 1911. l. dvorni svetnik in sekcijski načelnik v ministrskem predsedstvu, obenem pa se je habilitiral (1900. l.) na dunajski univerzi za upravno pravo. 1917. l. je postal avstrijski minister, prvi in zadnji slovenski minister v Avstriji in je ostal kot tak do 6. maja 1918. Od spomladi l. 1918. je bil dr. Žolger tudi redni profesor dunajske univerze.

Po prevratu se je dr. Žolger začetkom novembra 1918. javil v službovanje Narodni vladi ter je bil imenovan za predsednika upravne komisije v Ljubljani. Kmalu nato je prevzel vodstvo pisarne za okupirano ozemlje. Ko je ministrski svet v Beogradu sestavljal našo mirovno delegacijo za Pariz, je poklical vanjo tudi dr. Žolgerja, ki je bil poleg Pašiča, Trumbiča tretji polnomočni delegat Jugoslavije v Parizu. Dr. Žolger je ostal član delegacije vse do podpisa mirovne pogodbe v St. Germainu leta 1920., ki nosi tudi njegov podpis.

Medtem je bila v Ljubljani ustanovljena univerza in dr. Žolger je bil l. 1919. imenovan za rednega profesorja mednarodnega prava. Po povratku iz Pariza se je posvetil vseučiliškemu delu, ki ga je opetovano moral prekiniti, da je vršil važne, od naše države mu poverjene naloge. Od novembra 1920. do decembra 1921. je bil delegat naše kraljevine na prvi skupščini Društva narodov. Bil je tudi član stalnega razsodišča v Haagu.

Dr. Žolger je več let bolehal; od lanskega leta se je njegova bolezen znatno poslabšala. V jeseni l. 1924. se je podvrgel nevarni a srečni operaciji na Dunaju, odkoder se je vrnil v Maribor, da bi popolnoma okreval. Žal da so se pokazale posledice operacije, ki so ga prisilile meseca februarja, da je odšel v sanatorij Lassnitzhöhe pri Gradcu. Kmalu pa se je moral preseliti v sanatorij dr. Hanse v Gradec. Dasi so mu stregle vešče roke, je že pred kratkim pokojni sam uvidel, da gre njegovo življenje h koncu. Na njegovo željo so ga prepeljali zopet na Lassnitzhöhe, kjer je v soboto izdihnil v rokah ljubljene soproge, v 58. letu svoje starosti.

Pokojnika prepeljejo na Dunaj, kjer ga položе v grobnico rodbine njegove soproge na hütteldorfskem pokopališču. Dan pogreba še ni določen.

•

Dr. Žolgerjeva karijera je bila izredna. Pot od skromnega slovenskega pastirčka do avstrijske ekselence in tajnega svetnika dunajskih cesarjev je bila blesteča in pred Žolgerjem in za njim je ni prehodil nobeden Slovenec. Najlepše izpričevalo za pokojnega je, da je vedno ostal veren sin svojega naroda in dasi je živel stalno na Dunaju in bil poročen z damo iz ugledne nemške rodbine, je vendar skrbel, da se otroci niso odtujili jeziku in domovini svojega očeta.

Kot uradnik je bil dr. Žolger vzor vztrajnosti, zanesljivosti in vestnosti. Njegova karijera do imenovanja za ministra ni bila politična, bila je karijera nadarjenega in do skrajnosti pridnega slovenskega človeka, ki se je po srečnem sticaju prilik mogel uveljaviti v miljeju, katerega vzdušje nikakor ni bilo prijazno. Kot uradnik v ministrskem predsedništvu je imel dr. Žolger priliko mnogokrat se zavzeti za naše narodne interese in je v tem oziru v polni meri storil svojo dolžnost.

Reševalni načrti habsburškega dvora v zadnjem letu vojne so pokojnega doktorja Žolgerja posadili na ministrski foteli. Dne 6. maja 1918. je postal minister brez portfelja v Seidlovem kabinetu kot neke vrste ekspert za ustavno reformo v smislu «narodne avtonomije», s katero je cesar Karl poskušal spasiti svojo in svoje države usodo. Položaj dr. Žolgerja je bil težaven in delikaten. Nemški vplivi so «avtonomistični» projekt min. predsednika Seidla pretvorili v pravo karikaturo. Danes lahko povemo, da je prepis avtonomističnega ustavnega projekta iz dr. Žolgerjevega kabineta (a **brez** njegove vednosti) prišel v roke jugoslovenske «mafije», ki ga je v zaprepaščenje dunajske vlade objavila v «Slov. Narodu» in s tem definitivno pokazala . . . Kot aktivni minister se je dr. Žolger mnogo trudil, da poskusi doseči ublažitev divjaškega režima na slovanskem jugu bivše monarhije in je odločno podpiral zahtevo Jugoslovenov in Čehov, da posebna preiskovalna komisija preišče grozovita nasilstva proti narodnim ljudem. Uspehi ministra Žolgerja niso bili usojeni, a hvaležnost za njegov plemeniti trud mu ostane preko groba.

Kot član naše mirovne delegacije je dr. Žolger se odlikoval po izredni vestnosti in je s temeljitim študijem pripravljal rešitve mnogih podrobnih vprašanj. Nedostajalo mu je sicer politične in diplomatične velikopoteznosti, a zato ga je odlikovala izredna marljivost in vestnost.

Tudi kot znanstvenik zapušča doktor Žolger dobro ime. Njegovo glavno delo «Der staatsrechtliche Ausgleich zwischen Oesterreich und Ungarn» (1911.) je vzbudilo svoječasno veliko pozornost. Kot profesor ljubljanske univerze je objavil študijo o «Kršenju mednarodne obveznosti in njega pravni posledici» (1922.) Število njegovih večjih znanstvenih publikacij znaša 18.

V dobi njegovega uradniškega službovanja je bil pokojni deležen mnogih odlikovanj. Leta 1911. je prejel tudi red srbskega Belega orla III. vrste, leta 1917. ga je avstrijski cesar povzdignil v viteški stan, kot min. je postal tajni svetnik, po demisiji je prejel red Železne krone I. razreda. Občina Šentovec na Štajerskem ga je l. 1917. izvolila za častnega občana.

Politično se dr. Žolger ni udejstvoval. Bil je po celi svoji uradniški vzgoji apolitični človek in tudi v Jugoslaviji se je držal na strani. Konzervativen in v našem velikem nacijonalnem vprašanju morda na videz neopredeljen je bil dr. Žolger vendar daleč od ozkosrčnega separatizma in tesnogrudnega naziranja gotovih samoslovenskih gospodov. Ljubeznivega značaja in uglajenih oblik je z njim legel v grob najpopolnejši tip visokega slovenskega uradnika dunajskega miljeja.

Poročen s hčerko bogatega dunajskega tovarnarja gospo Elzo Friedmannovo je živel v najsrečnejšem zakonu ter zapušča 3 otroke.

Velik del svoje izredno bogate knjižnice je določil pokojni še pred odhodom v Gradec ljubljanskemu vseučilišču, nad 600 knjig pa je podaril Študijski knjižnici v Mariboru.

Bodi dr. Žolgerju med nami časten spomin! Mir njegovi duši.

BLUZE

Krep . . . . . Din 60·—
Opal Batist . . . od „ 110·—
Etamin . . . . . „ „ 115.—
Obleke, etamin, krep od Din 195

P. MAGDIC, Ljubljana.

Krasna izbira!

Minister Maksimović v Mariboru

Maribor, 18. maja.

V nedeljo popoldne se je pripeljal minister Maksimović v Maribor, da pričaka tam svojo bolno ženo, ki je prispela po težki operaciji z Dunaja. Na kolodvoru so se ravno takrat odpravljali Sokoli na zlet v Jarenino in tako je župni starosta Julče Novak imenom Sokola in številnega narodnega občinstva iskreno pozdravil notranjega ministra na obmejnih tleh. Ministra Maksimoviča je ta pozornost vidno razveselila.

Popoldne si je g. minister v spremstvu velikega župana dr. Pirkmaierja ogledal župnijsko palačo in bil udivljen nad lepimi prostori, ki jih ima naša upravna oblast v Mariboru. Tudi renovirani vrt si je g. minister z zadovoljstvom ogledal in naročil velikemu županu, da tudi v naprej čuva estetiko državnih poslopij. Nato je razkazal veliki župan ministru mariborska državna poslopja in Narodni dom, na kar so se odpeljali proti državni meji. Ministru je imponiralo podjetje Falske elektrarne in je bil zlasti zadivljen nad krasoto Pohorja. Minister je obljubil, da bo skušal čimpreje priti za dalj časa v Maribor. Zvečer je bil gost g. velikega župana ter se je s soprogo vrnil z nočnim brzovlakom preko Zagreba v Beograd.

Češki glas o „Kriminalu“

Maribor, 17. maja.

Tiho, brez običajne reklame je pred tedni izdala Ljudmila dr. Pivkova svoj vojni roman «Kriminal». Ravno tako tiho ga je sprejela naša javnost, s pieteto, kot jo zaslužijo zapiski nežne, globoko čuteče žene Ljudmile Pivkove. Knjiga je segla zlasti ženam v notranjost. Naš knjigarnar je rekel, da mu po vojni še nobena knjiga ni šla tako hitro med ljudi. In vsi so polni hvale. Tudi naši časopisi so sprejeli lepo knjigo s toplim pozdravom. Ampak samo napredni, ostali so jo zamolčali. Že vedo, čemu.

Tem bolj nas veseli toplo pisan članek o «Kriminalu», ki ga je prinesel te dni češki dnevnik «28. Rijen» v Pragi. Ugledni neodvisni praški dnevnik se je tako poglobil v delo in je ocenjuje s toliko toploto, da nam odkriva v mnogih ge. Pivkove od stavka do stavka nove finese, ki smo jih sami pri hlastnem čitanju žal prezrli. Naši čitatelji nam bodo gotovo hvaležni, če objavimo saj par stavkov iz tega globoko premišljenega članka, ki je obenem lep dokument velikega zanimanja bratskega češkega naroda za naše kulturno življenje.

«28. Rijen» (oktober) piše:

«Historija ge. Pivkove in njene rodbine, preganjane od uradov, ko je mož pri Carzanu prešel k Italijanom, si zdi danes kratka in priprosta; takrat, ko se je doživljala, je bila kruto mučenje. To svojo usodo in doživljaje popisuje ga. Pivkova s priprostimi besedami, jasnim slogom, resnično, toda živahno, plastično in zanimivo. Knjižica ne slika samo značajev, profilov oseb, ampak predvsem dobo, razpoloženje, takratno stanje, živo in plastično, dočim ostaja oseba avtorjeva v ozadju.

Redka objektivnost popolnoma potlačuje strast, razburjenje in maščevanje, tako da spoznava tudi v rabljih in zločincih ljudi, da ne generalizira. Vsled te značilne poteze so spomini ge. Pivkove resnični dokument o tem, kako se je obnašal češki človek, uradnik, nastavljenec tudi v tej osovraženi avstrijski policiji med vojno. Značilno je, s koliko hvaležnostjo in veseljem se spominja ga. Pivkova vsakega vljudnega človeškega pogleda, besede utehe, humanosti, sočutja in kako jih primerja materijalni pomoči: pri Čehu — Nemcu, ženi — možu. Z veseljem beleži sočutje detektiva, ki je hotel, pa ni mogel pomagati.

Člankar pravi tudi, naj se češke ženske organizacije pobrigajo, da bo knjiga ge. Pivkove preložena v češčino in kar najbolj razširjena, češ, da je to odlični prispevek k poglavju o trpljenju češke žene med vojno in avstrijsko persekucijo, brez zoperne demagogije, pretiravanja, egoizma in prisiljenega mučeništva.

Razprto tiskan je prinesel list končni stavek «Kriminala»: **«Oni, ki so nosili idejo svobode v srcu, za njo živeli in trpeli — so danes srečni, četudi bi zanjo trpeli še danes; oni drugi, ki so se znali z njo obogateti, jo teptajo z nogami. — Mi v trpljenju rastemo.»**

Če že Čehi tako visoko cenijo delo naše Ljudmile, bi je morale tudi naše žene in dekleta imeti vsaj v svoji biblioteki in jo širiti kot svoj evangelij od hiše do hiše. **a. r.**

Podkupljivi inšpektor ministrstva za javna dela

Beograjska policija, ki ima sicer običajno posla le z manjšimi tatovi in sleparji, je v soboto aretirala visokega državnega uradnika, korupcionista na debelo.

Neki inženjer-agronom iz Sremske Mitrovice, čigar imena policija še noče izdati, ker je vsa zadeva še vedno v preiskavi, je prišel pred nekaj dnevi v Beograd, da izvrši v ministrstvu za javna dela neki posel, pri katerem je šlo približno za 2 milijona dinarjev. Obrnil se je radi tega na pristojnega uradnika Ljubomira Todorovića, inspektorja in pravnega referenta v ministrstvu za javna dela. Todorović pa je takoj pričel stvar zavlačevati, čeprav ni bilo zato nobene pravne podlage, ker je bila pravica očividno na strani inženjerja. Ko pa je opazil, da inženjer ne razume, kaj pomenijo njegovi nejasni izgovori, s kateriim je opravičeval zavlačevanje rešitve akta, je pričel inspektor jasneje inženjerju namigavati, kaj mora storiti, ako hoče, da pride čimprej do svoje pravice. Končno mu je čisto odkrito rekel, da naj položi 100.000 Din, nakar bo zadeva rešena v 24 urah. Če pa ne prinese zahtevanega denarja, potem naj računa z vso sigurnostjo, da izgubi ona dva milijona dinarjev. Inženjer je inspektorju v resnici obljubil, da mu takoj prinese zahtevani denar.

Mesto v banko po pare, pa je odšel inženjer iz ministrstva za javna dela takoj na policijo, kjer je razložil razvoj celega dogodka. Da bi bil krivec zasačen in flagranti, so inženjerju na policiji svetovali, naj zavije 100.000 Din v poseben zavitek in ga odnese potem inspektorju. Inženjer je to tudi storil. V soboto ob 11. dopoldne je prišel, kakor je bilo dogovorjeno, v inspektorjevo pisarno z zavitkom, polnim bankovcev po tisoč dinarjev. Čim ga je inspektor opazil, mu je šel nasproti, nakar mu je inženjer stisnil v roke zavitek z zahtevano vsoto denarja. Z blaženim nasmehom na obrazu je inspektor spravil potem bankovce pod neke akte, inženerju pa obljubil, da bo njegova zadeva zadovoljivo rešena že v nekaj urah. Inženjer se je nato ljubeznivo poslovil od podkupljivega visokega uradnika in odprl vrata pisarne. V tem trenutku pa sta vstopila v urad policijski uradnik in en agent, ki sta v smislu dogovora do takrat čakala pred vrati. Stopila sta takoj k inspektorju in potegnila izpod aktov zavitek s tisočdinarskimi bankovci.

«Odkod ta denar?», je vprašal inspektorja policijski uradnik. Presenečeni inspektor je prišel v tako silno zadrego, da spočetka sploh ni mogel odgovoriti besedice. Tudi njegova kasnejša izjava je bila tako zamotana in zverižena, da je bilo jasno, da ima zelo slabo vest. Inspektor Todorović je bil takoj nato aretiran in odveden na policijo, ki sedaj nadaljuje preiskavo. Njegova aretacija je povzročila v Beogradu veliko senzacijo.

Za naše visokošolce

Skoraj dve leti vrši «Centralno akademsko podporno društvo» svoje tiho humanitarno delo. Naš študent se že od nekdaj bori za svoj obstanek, v današnjih težkih razmerah pa je ta njegova borba še toliko težja. In vendar je znana resnica, da je najrevnejši študent redoma tudi najboljši in najpridnejši. Zato pa se tudi vse one žrtve, ki jih prinaša javnost v prid siromašnim študentom, pozneje v javnem življenju bogato obrestujejo. «Centralno akademsko podporno društvo» se zaveda v polni meri svoje težavne naloge, da lajša bedo med ljubljansko akademsko mladino. Svojo največjo zaslombo ima v svojem vodstvu, ki ga tvorijo odlični predstavniki našega javnega življenja, od časa do časa pa se mora društvo obrniti do širše javnosti, da si izprosi potrebnih sredstev.

Prihodnji četrtek, na praznik, dne 21. t. m. priredi «Centralno akad. podporno društvo» svoj prvi cvetlični dan. Naša javnost gotovo ne bo prezrla tega čina samopomoči, nasprotno, prepričani smo, da bo z vso ljubeznijo in nesebičnostjo podprla študenta-borca, ki kljub trdotam življenja smelo koraka po začrtani poti!

Tatica v cerkvi

Ljubljana, 18. maja.

Med kričoče, prigovarjajoče in svoje blago hvaleče tržne prodajalke, ki pridejo iz okolice z vozički, se je okrog devetih nakrat prizibala zvita Francka. Preje je klepetala s svojimi nekdanjimi tovarišicami služkinjami, godrnjala čez gospodinje in jim izvaljala razne družinske tajnosti. Sedaj pa se je drenjala med kopicami žensk in pazila na jerbase, oziroma njihovo vsebino. Sive oči so ji živahno švigale in iskale, kje bi se našlo kaj pripravnega, kar se da prijeti s prsti in na hiter način stisniti pod predpasnik.

Sreča ji je bila mila in ko je prišla do vozička Pleščeve matere, je stegnila samo roko in že stiskala malo denarnico s par sto dinarji vsebine. Hotela se je zmuzniti tako hitro, kot je prišla. Imela pa je smolo, kajti preko ram skupine žensk je opazila gesto njene roke neka druga prodajalka. Francka je že urno stopala proti koncu trga, kot bi trenil, pa so se ženske vsule za njo in jo dobile klečečo v pobožni molitvi v stolni cerkvi. Tedaj seveda niso pomagali iz vražje zadrege še tako vroči vzdihi k vsem svetnikom.

Ženske so Francko obkolile in tresočih se rok je morala vrniti nabito listnico. V svetem prostoru preganjalke niso ravno preveč razsajale in ko se je Francka tega zavedla, je brzo porabila priliko, da se je poskušala umakniti hujšemu. Kot bi trenil, se je olajšana dinarčkov vrgla proti vratom, hoteč uiti in padla na prsi — stražniku, česar se je najbolj bala. Ko so pritekle do nje še ženske, je uvidela, da je sedaj vsega konec. Med kričanjem žensk pa se je naposled vendarle odrezala. Udana v svojo usodo se je čisto umirila, se zasmejala in zavpila: «Kaj me brigate, avše, imam vsaj fanta!», se okrenila in odšla z «oboževateljem» na ričet.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino Telefon 730.

Samó 2 dni **POZOR!** Čitajte

Torek 19. in sreda 20. maja

„Glas iz munare“

Ljubavna drama v 7 dejanjih v glavni vlogi **Norma Talmadge** Eugen O Brien. Kaj pomeni „Glas iz munare“? To je skrivnost ki jo morete videti vsak dan ob 4., 1/26., 1/28. in 9.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 124.
Predstave ob: 1/24., 5., 1/28., 9.

Henrik Ibsen **Henrik Ibsen**

NORA

Prekrasna drama v 6 dejanjih — V glavni vlogi slovita umetnica **Olga Knipper-Čehova.**

Prednaznanilo:

Biscot v V. velikanskem Gaumont filmu „Dve pariški punčki“ ali „Lilija v nevihti — 32 dejanj — —

Zaradi napak se Vam

ne bo jeziti, ker sta istim največkrat kriva slab mehanizem in slab tek.

ERIKA in IDEAL

Vam pribranita s svojim gladkim tekom vso jezo

THE REX Co, Ljubljana

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama

Torek, 19.: Zaprto.

Ljubljanska opera

Torek, 19.: ob pol 8.: Hudožestveniki: «Medeja». Izv.

Šentjakobsko gledališče v Ljubljani.

Sreda, 20.: «Zaroka», «Snubač».
Četrtek, 21.: «Zaroka», «Snubač».

Mariborsko gledališče

Torek, 19.: «Marta». C (Kuponi.)

Gostovanje baritonista Popova v mariborski »Traviati«. Sredi tega tedna bo gostoval v operi »Traviata« kot oče Germont odličen član ljubljanskega opernega gledališča g. Boris Popov. Opozarja se cenj. občinstvo, da bo to zadnja predstava »Traviate« za več sezon v Mariboru.

Zaključni predstavi letošnje sezone na Šentjakobskem odru. V sredo in četrtek igra Šentjakobski oder v Ljubljani izvirno igro, tragigrotesko mladega pisatelja Žagarja »Zaroka«. Delo je psihološko dobro izpeljano. V njem nastopijo tri osebe: umetnik, njegovo dekle in njen petični zaročenec, »družaben človek«. Dejanje igre je zelo napeto. Druga igra, ki se uprizori obenem z »Zaroko«, je enodejanka A. P. Čehova» Snubač«. Ruski umetnik nam riše v tej stvari družabno življenje na ruski podeželski graščini. V aktovki sta posebno mojstersko očrtana dva značaja, Natalija Stepanova in njen postaran zaročenec. Igri zaslužita polno dvorano in upamo, da bosta imeli poset, ki sta ga vredni.

Pomladna razstava v Ljubljani

V nedeljo ob 11. dopoldne se je otvorila v Jakopičevem paviljonu pod Tivolijem VI. umetniška razstava, ki je zelo okusno aranžirana. Navzoči so bili zastopniki vlade in ljubljanskega mesta, predstavitelji univerze, kulturnih društev, novinarji in mnogoštevilno občinstvo. Predsednik Nar. galerije g. I. Zorman je v svojem pozdravnem nagovoru čestital razstavljalcem in se zahvalil navzočim za obisk.

Nato se je vršil ogled razstavljenih del. **Slikar Gojmir A. Kos je razstavil portrete** in kompozicije, ki jih večinoma poznamo že s prejšnjih razstav; retrospektivnega značaja je deloma tudi to, kar je razstavil kipar Lojze Dolinar. Njegova je dekorativna plastika, portreti, skupine, model za nagrobni spomenik, varijanta za Gubčevo glavo itd. Slikar Petar Dobrović je razstavil kolekcijo, ki je bila lani na jesen v Pragi; pomnožil jo je le še z risbami in akvareli. Njegov brat arhitekt Nikola Dobrović ima arhitekturo, med drugim načrt za palačo čsl. poslaništva v Beogradu in konkurenčni načrt za stavbo čekovnega urada v Ljubljani.

Vsakemu obiskovalcu razstave je pri blagajni na razpolago katalog, ki izide tekom tedna izpopolnjen z ilustracijami. Slike, plastike in kipi so razporejeni v treh sobah; po številu jih je nad sto. Razstava je napravila na vse obiskovalce prav ugoden vtis.; poset je bil v nedeljo naravnost izvrsten, zanimanje zelo veliko. Razstava ostane odprta mesec dni ter si jo lahko ogleda vsakdo dnevno od pol 10. do 13. in 14. do 18.

Sinočnji koncert Glasbene Matice v Ljubljani je v vsakem oziru prav lepo uspel. Izvajali so se odlomki Cesar Franckovega oratorijskega dela »Les Béatitudes« z velikim orkestrom, šestimi solisti in zborom. Velikopotezno delo je napravilo na mnogoštevilno publiko globok utis, le žal, da nam je pozna sezija naklonila naravnost neznosno vročino, ki je motila izvajalce in poslušalce. Koncert je vodil pevovodja g. Srečko Kumar. Podrobno poročilo o izvajanju prinesemo jutri.

Koncert Bravničar-Kogoj v Ljubljani. V ponedeljek, dne 25. maja t. l. priredita slovenska komponista Bravničar in Kogoj v Filharmoniční dvorani koncert, kojega spored je sestavljen izključno iz del obeh imenovanih komponistov. Spored izvajajo gdč. Rozumova ter gg. Balatka, Cvejić, Jeraj, in Svetel. Vrste se samospevi ter klavirske skladbe. Natančni spored priobčimo v prihodnjih dneh. Vstopnice so že v prodaji v Matični knjigarni.

Mickiewiczev spomenik v Parizu. Varšavski sejem je odobril 150 tisoč zlatih (okolu dva miljona Din) za postavitev Mickiewiczevega spomenika v Parizu. Francoska vlada bo prispevala 40% skupnih stroškov. Figuro je napravil francoski kipar Bourdello. Spomenik bo stal v Luksemburškem vrtu.

Poljski pesnik in politika. Nosilec Nobelove nagrade St. V. Reymont je priglasil svoj pristop v agrarno stranko umerjene Witoszewe smeri. Ta korak se v poljski javnosti mnogo komentira. Nihče sicer ne misli, da se misli Reymont posvetiti politiki, toda za Witoszevo stranko je to vendarle velika pridobitev.

Roman Dunajčanke

Pratertraum

pride v KINO DVOR.

Domače vesti

* **Novi rektor zagrebške univerze.** Za novega rektorja zagrebške univerze v študijskem letu 1925/26 je bil včeraj soglasno izvoljen dr. Dragotin Perović, profesor anatomije na medicinski fakulteti.

* **Izpremembe v naši vojni mornarici.** Imenovani so: za vršilca dolžnosti načelnika štaba 3. pomorske obalske komande kapetan fregate Gaston Rossi-Sabotini, doslej komandant minonosca »Orla«; za komandanta prve skupine monitorjev, obenem za komandanta rečnega monitorja »Sava« kapetan fregate Boža Kaftanić, doslej vršilec dolžnosti načelnika štaba 3. pomorske obalske komande; za komandanta rečnega monitorja »Morava« kapetan korvete Armin Pavić, doslej na službovanju v odelenju za mornarico v ministrstvu vojske in mornarice; za komandanta minonosca »Orla« kapetan korvete Nikola Steinfl; za vršilca dolžnosti upravnika stalne mornariške bolnice sanitetni podpolkovnik vojne mornarice dr. Vladimir Ferlan, doslej upravnik meljinske začasne vojaške bolnice; za vršilca dolžnosti šefa očesnega oddelka stalne mornariške bolnice sanitetni podpolkovnik vojne mornarice dr. Friderik Vrečko, poleg redne svoje dolžnosti.

* **Iz državne službe.** Stalni pomožni paznik pri deželnem sodišču v Ljubljani Franc Vidmar je imenovan za jetniškega paznika v 3. skupini zvaničnikov.

* **Promocija.** V četrtek dne 14. maja je bil promoviran na Sorbonni v Parizu za doktorja ès lettres g. Lucien Tesnière, profesor slavistike na univerzi v Strasbourgu, bivši profesor francoskega jezika in slovstva na ljubljanski univerzi. Kot doktorsko tezo je napisal epohalno delo o slovenski dvojini in zajedno izdal krasen slovenski jezikovni atlas. To je prvo delo te vrste in smo Slovenci lahko nanj ponosni. G. Tesmière je imel, kot je to v Franciji navada, javno braniti svojo tezo pred profesorsko komisijo. V tej so bili med drugim profesorji slavisti gg. Haumant, Paul Boyer in Mazon. G. Tesnière je izvršil svojo nalogo naravnost briljantno, tako da mu je dejal en član komisije: »Vous êtes un maître en géographie linguistique« (mojster ste v jezikovni geografiji).

* **Smrtna kosa.** V nedeljo je umrl v splošni bolnici v Ljubljani v najlepših letih g. Janko Bernik, trgovec v Sp. Šiški. Pokojnik je bil zelo spreten in marljiv trgovec in izredno ljubezniv družabnik. Kot odločen narodnjak in naprednjak je rad podpiral narodna in napredna društva. Pogreb danes ob 4. popoldne iz bolnice na pokopališče k Sv. Križu. — V Petrovčah je umrla pri svojih starših učiteljica gdč. Ljudmila Kovač, ki je službovala v Odrancih v Prekmurju. Izredno nadarjeno, vzorno učiteljico je spremilo v četrtek na pokopališče v Žalcu mnogobrojno občinstvo, bližnji in daljnji tovariši in tovarišice. Ob odprtem grobu se je poslovil od nje šolski upravitelj g. Wudler, šolarski pevski zbor petrovški pod vodstvom učitelja Kotnika pa ji je zapel v slovo nagrobnico. — V noči na 5. t. m. je preminul na Cetinju nenadne smrti artiljerijski štabni narednik g. Vladimir Kralj. Pokojnik je bil idealen jugoslovenski mladenič. Komaj 16 let star je na poziv domovine odhitel takoj s puško proti Karavankam. Udeležil se je bojev pri Podrošcici, bil potem pri Sv. Jakobu ujet, ter je prestal težko ujetništvo v Marchtrenku. Ko se je vrnil v domovino, je z veseljem stopil v artiljerijsko podoficirsko šolo v Mariboru, iz katere je odšel kot podnarednik v Črno goro. Službovai je na Cetinju štiri leta in pol in bil ves čas zadovoljen. Zadnje čase ga je pa nenadoma prijelo silno domotožje. Vendar na njegovem obnašanju ni bilo opaziti ničesar sumljivega. Kaj je idealnega mladeniča gnalo v prezgodnji grob, ni znano. Zapustil je v Črnomlju neutolažljive starše in sestrice. — V Ljubljani je preminula v nedeljo gospa Ana Zore roj. Lekan. Pokojnica je bila nadvse skrbna mati in jo je vzljubil vsak, kdor jo je poznal. Blag jim spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Amerikanci proučavajo donavsko vprašanje.** Dne 27. maja prispe v Beograd delegat Lige narodov Somerwel, bivši inženjerski oficir ameriške vojske s Hynesom bivšim arbitrom za razdelitev podonavskega brodovja. Poverjena jima je naloga, da proučita donavsko vprašanje.

* **Medstrankarski parlamentarni klub za vprašanje Jadrana.** Kakor javljajo iz Beograda, je akcija »Jadranske straže« in njenega generalnega tajnika prof. Alfirevića v političnih krogih krogih našla simpatičen odmev. Vrši se akcija za ustanovitev medstrankarskega kluba v narodni skupščini, ki naj bi složno deloval v vprašanju našega morja, njegovega ekonomskega izkoriščanja in njegove obrambe. V to svrho se vrše razgovori z Ljubo Jovanovićem, Grisogonom, Davidovićem, dr. Pokom Tomljenovićem in Tripalom. Generalni tajnik Alfirević se v zadevi sestane še z ministrskim predsednikom Pašićem ter z ministri Pribićevićem, dr. Stojadinovićem in dr. Maksimovićem.

* **Intervencija J. Č. Lige radi izganjanja Čehov.** Včeraj dopoldne se je zglasila pri velikem županu mariborske oblasti dr. Pirkmajerju deputacija Jugosl. Češko[illegible] Lige ter Češkega kluba ter obrazložila velikemu županu neprijetno dejstvo, da je naložila inspekcija dela češkoslovaškim državljanom odhod iz naše države, čeprav je nebroj naših ljudi v službah na Češkem. G. veliki župan je deputacijo prijazno sprejel in povdaril, da je mišljena akcija naperjena proti vsem tujcem v enaki meri v interesu zaposlenosti naših ljudi, da pa tudi naše oblasti skušajo po svojih močeh v praktičnem življenju utrjevati prijateljske odnošaje napram Češkoslovaški. Akcijo glede izgona tujcev, ki niso nenadomestljivi pri naših obratih ima sicer v rokah minister za socijalno politiko potom mariborske inspekcije dela. Veliki župan pa bo iz svoje strani podpiral Ligo v njenem delovanju tudi v smislu zaposlenja zanesljivih Čehoslovakov pri nas.

* **Nova tiskarna v Ptuju.** V bivši vojašnici v Ptuju je celjski rojak Alojzij Šuler otvoril novo tiskarno, ki je že pričela z obratom.

* **Zabranjena dnevnika.** Notranje ministrstvo je segedinskemu »Prisz Ujsagu« in dunajski »Die Stunde« radi pisanja proti naši državi odvzelo poštni debit.

* **Sejem v Kostanjevici** se vsled binkoštnih praznikov vrši v soboto dne 30. t. m.

* **Počitniški gospodinjski tečaj za učiteljice.** Društvo učiteljic priredi letos v času od 1. julija do 31. julija gospodinjski tečaj za učiteljice. Priglase je nasloviti na Anica Likozar, Ljubljana Dolenjska cesta 12, do 30. maja. Stanovanje preskrbi društvo učiteljic.

* **Pegavi legar na Hrvatskem.** Pegavi legar v Slavoniji se še vedno širi. V zadnjih dneh se je ta nevarna bolezen pojavila tudi v Iloku. Obolel je civilni geometer Ivan Brebl, ki je prošlo soboto umrl. Zdravstvena oblast je storila potrebne profilaktične ukrepe. V Varaždinu so na pegavem legarju oboleli trije vojaki. Bolniki so bili takoj izolirani v paviljonu za kužne bolezni.

* **Poziv pevskim društvom v mariborski oblasti.** Po sklepu skupščine z dne 3. t. m. se Zveza pevskih društev v Ljubljani razide, ustanovita se pa na novo samostojni župni pevski zvezi za mariborsko in ljubljansko oblast kot članici Južnoslovenskog Pevačkog Saveza. To se naj izvrši že do 30. junija t. l. Pozivamo vsa pevska društva in druga društva, ki goje petje, da se takoj prijavijo za člane mariborske župe in naznanijo ime društva in naslov, število članov, imena delegatov (največ dva), ki bodo društvo zastopali na zboru delegatov, in ali ima društvo oblastveno potrjena pravila. Prosimo obenem vse šolske voditelje, vse učiteljstvo in vse ljubitelje pevske umetnosti, da se zavzamejo za organizacijo naših pevskih društev oziroma, da nam pomagajo pri ustanavljanju in organiziranju društev, kjer jih še ni. Kakor v vseh kulturnih državah mora tudi pri nas vzrasti krepka pevska organizacija, da povzdigne našo pevsko umetnost na ono višino, ki jo je dosegla že drugod. Prosimo radi tega vsestranske podpore. Prijave se naj pošiljajo na naslov predsednika zveze mariborskih pevskih društev g. Stanka Detela, ravnatelja Mariborske tiskarne v Mariboru Jurčičeva ulica 4. do 31. maja.

* **Društvo železniških upokojencev** sklicuje v nedeljo dne 24. maja t. l. ob 2. uri popoldne v Mestnem domu v Ljubljani shod naših upokojencev in nezgodnih rentnikov. Na dnevnem redu so: naši prejemki in stanovanjski zakon. Zadeva je nadvse nujna in važna, zatorej se pozivate, da se shoda vsi do zadnjega udeležite. — Odbor.

* **Obsodba komunista Čopića v Zagrebu.** Po 14-dnevni razpravi proti vodji zagrebških komunistov, bivšemu poslancu in novinarju, Vladimirju Čopiću, ki je bil obtožen radi hujskanja proti obstoječemu državnemu redu in komunistične propagande, je bila včeraj dopoldne izrečena razsodba. Čopić je bil v smislu zakona o zaščiti države obsojen na 3 leta in pol težke ječe in povračilo vseh stroškov. Obsojenec je vzel obsodbo hladnokrvno in z nasmehom na znanje in je priglasil ničnostno pritožbo.

* **Usmrtitev narednika Rumpla.** Ustrelitev narednika Avgusta Rumpla v Zagrebu, ki bi se imela izvršiti včeraj popoldne, je preložena na danes zjutraj ob 5.45 in se bo izvršila za maksimirskim vojaškim streliščem. Ob 5. zjutraj odide na strelišče četa vojakov, obstoječa iz vojaških edinic vseh vrst. Rumpla odvedejo med tem v vozu, obdanem od vojaškega kareja. V njegovem spremstvu bosta po vojaških kazenskih predpisih duhovnik in jetničar. Pred usmrtitvijo mu odvzamejo zvezde in druge naredniške distinkcije in pripomnijo: »Nisi vreden, da nosiš to čast«. Obsojeni Rumpel je včeraj še vedno živel v nadi, da bo pomiloščen. Izrazil je tudi razne želje in zahteval kislo vodo in čokolado. Po usmrtitvi prepeljejo njegovo truplo na pokopališče na Mirogoju.

* **Od vojakov pobegnil.** Dezertiral je od svoje edinice, 1. baterije artiljerijskega puka v Valjevu, redov P. Rihard Zupan iz Ljubljane. Ubežnika zasleduje vojaška oblast.

* **Aretirani falzifikatorji bankovcev.** V Rumuniji se je bila organizirala družba falzifikatorjev dinarskih bankovcev, ki so prišli sedaj pravici v roke. Aretirani so Aleksander Schiesler ter Ignacij in Marija Tobor Falsifikate so izdelovali na Dunaju pri nekem Franu Mrazeku. Največ so spravili v promet 100 dinarskih bankovcev, ki so bili precej dobro ponarejeni.

Es-ka
Jogo
Torpedo
Bianchi
kolesa višek moderne tehnike najceneje pri
J. Gorec Palača Ljubljanske kreditne banke in Gospovsetska c. 14
Vsi nadomestni deli in oprema.

* **Zoper bolezen na prebavilih pri prašičih:** ob izgubi teka, zašušenju blata, otožnosti, vročici in bljuvanju deluje sigurno »Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev«. Izdeluje in razpošilja z živinozdravniškim navodilom: lekarnar Hočevar, Vrhnika. Zaloga Salus, Ljubljana.

* **Proti korpulenci (debelosti)** učinkuje edino preizkušeno in najnovejše sredstvo Lepoform tablette. Glavna zaloga: Lekarna Bahovec, Ljubljana (in Salus).

* **Zgorela vsled neprevidnosti.** V nedeljo se je zgodila v Beogradu težka nesreča, katere žrtev je postala Slovenka, kuharica Legat. Kuhala je, kakor običajno, zajutrek na t. zv. »Primosu«. Ko je dolivala špirit, je posodo objel plamen, nakar je sledila eksplozija. Nesrečnica, katere obleka se je v trenutku vnela, je pričela obupno klicati na pomoč. Našli so jo nezavestno na tleh in jo prepeljali takoj v sanatorij, kjer pa je kmalu podlegla težkim opeklinam.

Ne se varajte!

če ne verjamete, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ"
traja kakor štirje pari drugih! Zato kupite eden par in prepričajte se. Dobivajo se v prodajalnah. 98-a IV

Birmanske čevlje
bele platnene in usnjate dobite od Din 80·— samo v Bazarju čevljev, Ljubljana, Krekov trg 10, I. nadstropje.

* **Vlom v Logatcu.** V noči na soboto so neznani storilci vlomili v menjalnico J. Sčcherla v Logatcu. Svedrovci so odprli miznico in odnesli več našega ter italijanskega denarja v manjših bankovcih. Nadalje so ukradli ček izdan od Bance comerciale Triestina« izstavljen na ime zdravnika dr. Kotzmutha, v znesku 106 lir.

* **Smrt vsled strele.** V okolici sela Pojatno v zagrebški oblasti je prošli petek divjala huda nevihta. Bliskalo je in grmelo ter lilo kakor iz škafa. V kritičnem času je tamkajšnji posestnik Josip Pek pometal v podstrešju. Nenadoma je strela udarila v hišo ter Peka ubila. Ostal je na mestu mrtev.

Iz Ljubljane

u— **Birmovanje v ljubljanski stolnici.** Zaradi svetoletnega romanja v Rim, ki bo za Slovence ravno v Binkoštih, se bo birmovanje v ljubljanski stolni cerkvi vršilo na praznik vnebohoda, v četrtek dopoldne in popoldne ter v nedeljo dne 24. maja dopoldne.

u— **Nadloga se nadaljuje!** Pišejo nam iz občinstva: Prometni predpisi več ne obstoje, na navadno telesno varnost na ulici nikdo več ne polaga važnosti! Tako se vsaj zdi, če hodiš po Ljubljani in opazuješ početje manjših in večjih paglavcev. Ob šestih pop. n. pr. ne smeš na Celovško cesto. Takrat je cesta preplavljena s kolesarji. To je v redu. Seveda, če bi vozili po cesti. Toda kolesarji brze brez zvonca in brez pažnje pod kostanje in po hodniku za pešce, ki morajo plašno postajati, skakljati, se umikati ali skočiti za drevo. Včeraj popoldne se je celo motociklist, ki je na zadnjem sedežu vozil še svojega dekleta, drdraje zaletel na hodnik in odsmrdel s svojim bencinom, ti pa glej, pešec počasni, sam, da te ne povozi tak le modernist, ki misli, da je ves svet njegov, če se vozi na neplačanem kolesu. — Še hujša, zares prav resna zadeva pa postaja objestnost teh ljudi tam, kjer jih najmanj pričakuješ — v Tivoliju! Kar se včasih tu godi, presega že vse meje! V sredo zvečer, ko je pod kostanji že precej mračno, se ti naenkrat pripodi od gradiča doli proti železnici mimo bajerja petorica kolesarjev, drug za drugim, kakor apaši, s čepicami in plapolajočimi kravatami in ta brezobzirna skupina drvi, kakor pot vragov, tiho, brez zvonenja, z naglico kakšnih 40 km. Z vso silo so ti skjučeni vragovi stopali v pedale. Naj bi se jim zaletelo pod kolo dveletno dete, — kdo bo odgovoren? Ali res ni sredstva, da se takšne zlorabe ukinejo in eksemplarno kaznujejo? Če ne bo tu policija storila svoje dolžnosti, moralo bo občinstvo poseči po samopomoči. Posledice podo pretepi, škandali, razbiti nosovi, sodišče. In, bog ne daj, pa verjetno se bo preje zgodila še kakšna nesreča. Kedo bo kriv? Pobje na kolesih, eleganti sportaške zunanjosti, kedo bo kriv? Policija, ne glej vendar te nadloge in odpravi jo! Naj ti nevarni zaleteli plačajo ali odsede občutne kazni, pred sodišče ž njimi, te nadloge mora biti kraj!

u— **Jurjevanje na Gradu.** V tretje gre rado in v tretje rata . . . smo dejali v nedeljo, ko smo vnovič lezli na Grad jurjevat. In je ratalo. Vsega je bilo zadosti: lepega vremena in muzike, jedače in pijače. In ljudstva seveda tudi, pa še prav zato, ker ni bilo zoprne vstopnine, marveč se je kar tako nabralo v puščico precej dinarjev zavoljo starega priporočila: »Sveta Ciril in Metod, prosita vse in vsepovsod!« . . . Menimo zatorej, da sta šentpeterski CM-podružnici s tretjim Jurjevanjem zadovoljni.

u— **Starešine Jug. akad. društva »Triglava«** v Ljubljani vabimo, da se v čim največjem številu udeleže prijateljskega večera ob priliki triletnice obstoja ljubljanskega »Triglava« v restavraciji »Zvezda« v sredo 20. t. m. ob 20. Nastopi tudi društveni salonski orkester in pevski zbor. Poverjeništvo Starešinske zveze v Ljubljani: dr. Alojzij Praunseis.

u— **»Človeka z bombami«**, pesniško zbirko Antona Podbevška prodajajo po vseh ljubljanskih knjigarnah za ceno 30 Din.

u— **Ogled steklarne v Zagorju.** Trgovsko društvo Merkur opozarja udeležnike, da se vrši ogled ob vsakem vremenu. Odhod iz glavnega kolodvora v četrtek ob 7.50 zjutraj. Odbor.

u— **Zadruga urarjev, zlatarjev itd. v Ljubljani naznanja,** da bodo imeli njeni člani povodom birmovanja, t. j. na praznik dne 21. t. m. in v nedeljo dne 24. t. m. dopoldne svoje trgovine odprte.

Birmanska darila
kupite najceneje in najboljše pri tvrdki
Edvard Skopek zaloga ur, zlatnine in srebrnine
Ljubljana, Mestni trg štev. 8.
Popravila točno in solidno. 2627-a

u— **Pevsko društvo »Sloga«** priredi 21. t. m. pešizlet na Katarino. Odhod točno ob 5. uri izpred Figovca. Prijatelji društva vabljeni.

u— **Najnovejše bluze birmanske in drugo oblekce priporoča Krištofič-Bučar.** 162

u— **Botri, starši birmancev, gostje z dežele,** ne zamudite si ogledati na dan birme zanimivo novost Ljubljane: **Šah z živimi figurami** v Tivoliju na prostoru Atene. — Predprodaja vstopnic trafika Praprotnik, Prešernova ulica.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Tatjana Narobe, šiviljina hči, 5 mesecev, Olga Lovšin, hči železn. sprevodnika, tri leta in pol. Ana Zore ,zasebnica, 80 let. Frančiška Tanko, novorojenka, 5 dni. Marija Kastelic, posestnikova žena, 56 let. Marija Fritz, zasebnica, 37 let. Fran Velkovrh, kamnosekov sin, 2 leti.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 2 prestopka pijanosti, 1 poškodba tuje lastnine, 11 prestopkov cestnega policijskega reda, 3 prestopki prekoračenja policijske ure, 1 prestopek v zglaševalnih predpisih in 1 deložacija. Aretaciji sta se izvršili 2, in sicer: 1 radi pijanosti in 1 radi postopanja.

u— **Tat v hiši.** Ko se je Marij Buda, stanujoč v Slomškovi ulici, v nedeljo zvečer vrnil na svoje stanovanje, je opazil, da je imel med njegovo odsotnostjo tatinski obisk. Nepoznan uzmovič je odnesel zlat moški prstan z briljantom, vreden 2500 Din in nekaj kovanega laškega denarja. Istotako je v isti hiši stanujoči hlapec Alojzij Šterk zapazil na večer, da je tat posetil tudi njegovo sobico. Pomagal si je v njo skozi malo okence ter mu pokradel za 2000 dinarjev različne obleke.

Svilene nogavice Din 34·—
Modna trgovina
F. & M. ROZMAN,
Židovska ulica 4.
Flor nogavice v vseh barvah, svileni jumperji. 230-a

Iz Maribora

a— **Streljanje v kolodvorski restavraciji.** Minulo soboto so imeli na mariborskem kolodvoru v restavraciji prav nemirno noč. Neki gost je popival brez plačevanja tako dolgo, da je bil pijan. Ko so ga tirjali končno za plačilo, ni hotel dati denarja, ampak je raje potegnil samokres in streljal okrog sebe. K sreči ni bil nihče ranjen. Železniška policija je nasilneža aretirala.

a— **Tatovi biciklov** ne obiskujejo več samo mariborska sodišča, ampak so se spravili že nad županijsko palačo, kjer so zadnji čas sunili dvoje koles. Glasom sinočnje »Naše straže« je tudi tega kriv veliki župan dr. Pirkmaier. Poslanec Veselnjak bo vložil v skupščini ostro interpelacijo radi zanemarjanja uradovanja in zahteval posebnega uradnika za čuvanje biciklov v županijski palači.

a— **Nesreče.** V soboto je padel raz streho na Meljskem vrhu zidar Maks Kranjec, nastavljen pri zidarskem mojstru Peklarju. Prepeljali so ga precej poškodovanega v bolnico. — V nedeljo je povozil avto pri prevažanju veseljakov na veselico v kadetnico 13-letnega dijaka Danijela Dupla. Poškodba k sreči ni prevelika. — Včeraj dopoldne so se splašili konji mesarja Tavčarja in pri tem pohodili go. Rozo Pfingstl in ji razbili lobanjo. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico.

a— **Pedagoški teden** se je v soboto zvečer zaključil pod vodstvom prof. Šilha z zanimivim predavanjem ravnatelja Humeka o obrtno nadaljevalnem šolstvu. Predavanja so se udeležili v velikem številu zlasti gospodarski krogi.

a— **Francoski večer** je priredil minulo soboto mariborski Francoski krožek na čast francoskima konzuloma g. Boisieru iz Zagreba in g. Flachu iz Ljubljane. Udeležba je bila jako častna. Odlična gosta je pozdravil prof. Gašperin, kateremu se je zahvalil g. generalni konzul Boisier, ki je pohvalil agilno delovanje mariborskega francoskega krožka. Gospa Apihova je v obče priznanje dovršeno zaigrala na klavirju skladbe francoskih komponistov. Nastopili so še gojenci in gojenke francoskega krožka z deklamacijami in rajalnimi igrami. Lektor francoščine na ljubljanski univerzi g. Martel je predaval o francoski romantiki. Po sporedu je priredil Francoski krožek gostom in povabljencem čajanko.

Iz Celja

e— **Iz demokratske stranke.** Redni sestanek krajevne organizacije demokratske stranke za mesto Celje se vrši v sredo dne 20. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma.

e— **Sokolsko društvo v Celju** odpošlje k otvoritvi Tyrševega doma v Prago svoje zastopstvo, obstoječe iz članov in članic, ki odpotujejo v petek, dne 22. t. m. s popoldanskim brzovlakom ob 13.45 iz Celja.

e— **Nočno lekarniško službo** ima ta teden lekarna »Pri križu« na Cankarjevi cesti.

e— **Porotno zasedanje v Celju.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo za drugo letošnjo porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celju, ki prične v torek dne 2. junija, za predsednika dv. svet. dr. Josipa Kotnika, predsednika okrožnega sodišča v Celju, za namestnika pa višja deželnosodna svetnika dr. Friderika Bračiča in dr. Ivana Premschaka ter deželnosodnega svetnika Valentina Levičnika.

e— **Tečaj za obrtno knjigovodstvo v Celju.** Ako se prijavi dovolj udeležencev, se otvori tekom meseca junija v Celju tečaj za obrtno knjigovodstvo, združen s predavanji o kalkulaciji in temeljnih pojmih meničnega prava. Tečaj bo predvidno trajal 36 ur, katere se bodo razdelile na tedne in dnevni čas po želji večine udeležencev. Za člane Občeslovenskega obrtnega društva je pouk brezplačen; nečlani pa bodo ob začetku tečaja plačali po Din 50 za celo dobo pouka. Prijave, pismene ali ustmene, sprejema Urad za pospeševanje obrta v Celju (Vrvarska ul. 1.) do 10. junija 1925.

Iz Trbovelj

t— *Masa izpregledava.* Preteklo nedeljo je sklicala Bernotova socialistična skupina javen shod na dvorišču Rudarskega doma, kjer se je nabralo več sto ljudi, pripadajočih večinoma levičarjem. Kot glavni govornik je nastopil g. Bernot sam, ki je govoril o političnem položaju v državi in v Trbovljah. Pri vseh njegovih izvajanjih mu je delal medklice g. Klenovšek od Korunove skupine, toda masa se ni dala razgibati ne od tega ne od onega. »Takole se brijejo norce iz nas« so se pogovarjali ljudje med seboj po končanem shodu, na katerem se je ponovno pokazalo, da jadrajo tkzv. »delavske skupine« slabim časom nasproti.

t— *Majniški izleti šolske mladine.* Včeraj so odšli na poučni izlet v Ljubljano peti, šesti in sedmi razred ljudske šole v Trbovljah II. pod vodstvom šolskega upravitelja in dveh učiteljic. Ogledali so si razne ljubljanske zanimivosti, predvsem pa muzej. Na prave majniške izlete se bo podala mladina obeh šol v Trbovljah še ta teden, in to v različne smeri, na Kum, Mrzlico, Sv. Planino, itd. Vendar pa le nižji razredi, medtem ko bodo odšli višji razredi na daljše poučne izlete v Ljubljano in Zagreb. V interesu stika šole z domom bi bilo, da bi se udeležili vsaj bližnjih izletov tudi starši.

ad Prekmurje

Iz Primorja

* *Smrtna kosa.* V Prvačini na Goriškem je umrla Terezija Pahor, roj. Rijavec. V Brdcah je izdihnil posestnik Josip Renko. N. v m. p.

* *Nasilje nad narodno zavednimi Slovenci* v Jul. Krajini se nadaljuje. Zadnjič smo poročali, da so izvršila oblastva v Trstu več preiskav pri ljudeh, ki so v zvezi z uredništvom »Istarske Riječi«, danes pa moramo zabeležiti vest, da so karabinjerji zadnje dni obiskali trgovca na Kozini Viktorja Sošiča. Našli seveda niso v njegovi hiši ničesar, ker se mož ne peča s politiko, temveč s trgovino.

* *Jubilej A. Klančiča.* V nedeljo je praznoval v Podgori pri Gorici svojo osemdesetletnico g. Anton Klančič, bivši podgorski župan in nekdanji goriški deželni poslanec in odbornik. Klančič si je stekel velike zasluge zlasti za povzdigo goriških Slovencev na gospodarskem polju.

Gostilna
„Alle Viole"
Trieste
Via S. Lazzaro 20 e Via G. Carducci N. 7 (poleg Caffe Roma ex Caffe New Yorc)
Izvrstna domača kuhinja — izbrana vina — kraški teran — lokal v centrumu mesta — shajališče trgovcev — odprto do 1. ponoči.
2634-a Se priporočata lastnika.

Šah

Glavni turnir Ljub. šah. kluba se bliža koncu. Igrati se ima še poslednje kolo in prvak za leto 1925 bo postavljen. Kdo bo nosil ta naslov, za katerega se je borilo 8 ljubljanskih najmočnejših amaterjev? Zasigurano je že skoro dosedanjemu prvaku Jerošovu, ki je premagal najopasnejšega rivala Stupana, ki kandidira na drugo mesto, in Furlanija, ki mu je bil do sedaj še v vsakem turnirju ob rami. Pač pa je letos slednji popolnoma odpovedal, igral je vsled poraza po Jerošovu, Stupanu docela desinteresirano in bo izšel iz tega turnirja z 0 točk. Pa drugič zopet. Kdo se bo placiral na tretje mesto? Do sedaj ima največ šans Mrzlikar, ki ima 4 točke, ki mu jih prognoze a la C. Vidmar niso dale, a si jih je priboril po zmagi nad Daniljčenkom, J. Vidmarjem, Furlanijem in dvema remijema z Stupanom in Jerošovim. Naslednje mesto bo najbrž gosto zasedeno. Vse kaže, da bodo imeli Daniljčenko, Dernovšek, J. Vidmar in C. Vidmar po enako točk in sicer 3 in pol. G. prvak Dolenjske je sicer igral na prvenstvo Ljubljane, toda mu tega ljubljanski kolegi niso mogli »dopustiti«. Daniljčenko, zelo duhovit kombinatorik je doslej edini premagal Jerošova, pa se tu ne bo povzpel višje, ker je imel tudi precej smole pri že zanj zasiguranih partijah. Ciril in Jože Vidmar bosta po bratsko drugovala na istem mestu, ki se za oba najbolj prilega. Oficielen rezultat pa bo znan danes zvečer, ko bo zadnje kolo zaključeno in bomo podrobneje o poteku še poročali.

82-a
Vsem,
ki hočejo dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo Kolinsko cikorijo.

KNJIGE leposlovne in znanstvene v vseh jezikih kupuje po primernih cenah Ljudska knjižnica v Mariboru, Narodni dom.

Iz življenja in sveta

Strahovita rudniška nesreča v Nemčiji

V Dortmundu se je zgodila zopet nova rudniška katastrofa, ki po svojih strahotnih posledicah ne zaostaja za nesrečo v roku «Minister Stein», ki je pred meseci razburila ves svet in zahtevala 120 človeških žrtev. V nekem rovu premogovnika Dorsfeld v okolici Dortmun da se je v soboto proti večeru na dosedaj še nepojasnjen način vnel bencin, ki ga je bilo okrog 2000 kg v rovskem materijalnem skladišču. Bencin je eksplodiral in razrušil del rova. 250 ljudi je bilo podsutih, do nedelje zvečer so jih rešili šele okrog 100, obenem pa izvlekli že 15 mrtvecev.

Kar niso uničile zemeljske plasti, ki so se vsled eksplozije zrušile, pa so ogrozili nastali strupeni plini, ki so vdrli tudi v sosedne rove in tam zaprli okrog 200 rudarjev, od katerih še tudi niso mogli vseh rešiti.

Katastrofa je umevno povzročila v Dortmundu silno paniko. Vso noč od sobote na nedeljo in vso nedeljo so oblegale ogromne množice delavstva rudniška poslopja in čakale poročil o zasutih rudarjih.

Pismo iz Bolgarske

Ko so se začeli nemiri v Bolgarski, je pariški večerni list «L'Intransigeant» poslal svojega posebnega poročevalca v deželo. Ker se je pa ta nahajal tisti čas v Poljski in je bila zadeva nujna, je odletel iz Krakova v Sofijo z aeroplanom. Od člankov, ki jih pošilja svojemu listu, je eden najzanimivejših popis potovanja iz Sofije v Varno, preko razburkane dežele. Poročevalec piše:

Civilizirani svet je danes v vojnem stanju z boljševizmom. V tem tajnem in krvavem boju je najbolj napadana fronta v tem trenutku Bolgarska.

Če se pripelje tujec v Sofijo, ima sicer na videz občutek miru in varnosti. Če pa ostane nekaj dni v mestu, se bo čudil, da sreča povsod moške z obvezano glavo ali roko, in ženske v žalnih oblekah. Če vprašuje, dobi vedno isti odgovor: «Ranjen ali ubit od komunistov.» Tisoči so danes v Bolgarski žrtve vsakdanjih atentatov.

Dobil sem posebne uradne listine in v spremstvu nekega bolgarskega diplomata sem se usedel ob osmih zvečer na vlak, da se odpeljem v Varno. Po Sofiji se zvečer sprehajajo samo patrulje, od daleč se čuje pokanje bomb in prasketanje strelov. Vlak na kolodvoru je obdan od oboroženih vojakov in policistov.

Vožnja iz Sofije v Varno traja en dan in eno noč in ni prav nič prijetna. Vagoni so primitivni in spati ni mogoče v njih, že radi tega ne, ker je treba ob vsaki uri pokazati svoje listine. Bolgari so v splošnem prijazni in uljudni, toda omeniti moram, da so nekateri kolodvorski policisti izredno surovi. Njih naravna divjost si daje prosti tek nad nesrečnimi potniki. Naženejo jih sredi noči iz vlaka, premetavajo njih prtljago, stikajo po žepih na peronu, kot da bi bili navadni zločinci. Sredi do zob oboroženih vojakov, sredi naših odprtih kovčkov, katerih vsebina je ležala križem razmetana po tleh, smo se začeli vkljub neprijetnosti položaja ob dveh zjutraj na ves glas smejati.

— Zakaj se smejete?

— Ali je v Bolgarski prepovedano smejati se?

— Ostanite tu 24 ur, pa vam bom pregnal veselje do smeha.

Brrr... Ko se je možak obrnil, smo lepo spet zdevali svoje stvari v kovčke in zlezli v vlak. To je malenkosten dogodek, omenjam ga pa zato, ker kaže, kak duh vlada v deželi. Število ubitih in ranjenih policajev je namreč ogromno. Povsod iščejo komuniste in pod tem trpi tudi nedolžni potnik...

Varna je ljubko, zelo orientalsko mesto ob Črnem morju. Tu so Rusi lani izkrcali orožje in streljivo, tu so zagorele na nebu rakete na predvečer atentata v Sveti — Nedelji. Nekaj kilometrov od mesta proč je Evksinograd, poletna palača kralja Borisa. Enostavna zgradba v krasnem parku. Zidan je grad visoko na skali nad morjem. Španski bezeg se je ravno razcvetel in njega mamljivi duh je opajal vso okolico.

Odpeljal sem se naprej proti Plovdivu in spet prebil eno noč in en dan v vlaku, kjer kar mrgoli balkanskega mrčesa. Nazadnje sem vzel avto in se ž njim vozil naprej.

Na malih postajah, kjer ni nobenega buffeta, sem se vedno zabaval z dečki, ki so tekali ob vlaku in prodajali v olju pečene kolače, ali pa s Turki, zavitimi v cunje in lenimi kot njih osli. Ženske so zelo pestro oblečene in nosijo velike tovore, a vse to fatalistično življenje se odigrava v blesketu nasajenih bajonetov.

Temne so slike: štirje vojaki nesejo na odeji ranjenca, komunista, ki ga vedejo v Sofijo... uklenjeni moški stopajo v vagone... ob progi stoji požgana hiša... v vagon porinejo na nosilnici ranjenca, ki diši po jodoformu...

Meščanska vojna! Da jo človek spozna, mora priti v Bolgarsko in govoriti s policisti, ki mu razlagajo na zemljevidu, mogočno omrežje komunistov, ki se razteza od rumunske in srbske meje do juga Bolgarske. Razumeti je treba nesrečo, ki je zadela Bolgarsko in ki jasno kaže, v kaki nevarnosti se nahaja Evropa.

Prišel sem v Plovdiv preko Tirnova, starega glavnega mesta. Plovdiv je silno živahno mesto, sestoji pa iz žabjestnih koč. Ogledal sem si tudi samostan Bahtovo, kamor se podaja kralj vsak binkoštni pondeljek in vozil sem se z avtomobilom preko klanca, kjer se je izvršil nanj atentat. P. V. B.

Potnice in vizumi

Kmalu bo enajst let, odkar se je kot posledica svetovne vojne omejilo svobodno potovanje po svetu in prestopanje državnih mej. Po vojni se je že mnogo omejitev ukinilo, vendar še vedno ovirajo medsebojni promet. Domala vse države so uvedle potne liste in vizume, brez katerih ne moreš nikamor.

Zadnje mesece so začele skoraj vse države razmišljati, ali bi kazalo odpraviti omejitve svobodnega potovanja, ker ni za to več pravega povoda. Nekatere države so na tem polju že mnogo storile. Tako je Francija odpravila vizum in obdržala le še potnico, ki jo pa bo v najkrajšem času odpravila. Švica je šla te dni še dalje, in je odpravila vse potne omejitve v prometu z gotovimi državami. S 1. junijem stopijo v veljavo novi dogovori, tako da se s tem dnem ukinjajo vse potnice in vizumi med Švico na eni in Španijo, Dansko, Veliko Britanijo, Belgijo in Holandijo na drugi strani. Vizum je deloma odpravljen tudi v prometu med Švico in Francijo, Luksenburgom in Švedsko. Razen tega morejo vsi ameriški, kitajski in japonski državljani prestopati švicarsko mejo brez vizuma.

Sedaj se vrše pogajanja med Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško za odpravo potnic in vizumov. Nemčija je v načelu za odpravo vsake omejitve v svobodnem potovanju, zahteva pa iste korake seveda tudi od ostalih držav. Glavna ovira za odpravo potnih omejitev je še vedno dejstvo, da imajo vse države velike dohodke iz teh pristojbin in se jim nobena ne bi odrekla. Seveda prihaja tudi varnost v poštev. Mislimo pa, da zadostuje za potovanje iz države v državo navadni potni list brez vizuma, to je dovoljenja konzulatov dotičnih držav, kamor hočeš potovati. Tudi pristojbine za izdajanje potnih listov bi kazalo nekoliko znižati. Najbolj potrebna pa je seveda odprava vizumov, ki so tako zelo dragi in ki jih je poleg tega še težko dobiti.

Ženske, ki postanejo moški

Kaj čudna je v Albaniji navada, da smejo postati ženske moški. V tej državici se žena ne sme ločiti od moža, dočim ima gospod soprog pravico, da spodi svojo bolšo polovico, ako mu ne povije otrok ali le deklice. Velika sramota je namreč za moža, ako nima sinov. V tem primeru mora vrniti mož ženi doto in ji povrhu dati še za vsako leto zakona po eno ovco kot odškodnino.

Žena nima pravice do ločitve, tudi če jo mož vsak dan desetkrat pošteno nabije. Ostane ji le en izhod, namreč — da sama postane moški. To se zgodi na svečanem zborovanju pod vodstvom vaškega načelnika. Žena, ki stori ta obupen korak, mora potem do svoje smrti živeti kot mož. Nositi mora moško obleko, iti na vojno in se udeleževati posvetovanj itd.

Toda gorje ženi, ako pozabi le trenotek na svoj novi spol! Izgubljena je, tudi če je dala komu najnedolžnejši poljub. Ako se to izve, ima vsakdo pravico, da jo na mestu ubije, ne da bi se mu bilo treba bati strašne krvne osvete, ki je še vedno v navadi v Albaniji.

Človek bodočnosti — brez nog?

No, no, tako hudo najbrž ne bo, ali ves razvoj moderne dobe kaže, da bo človek bodočnosti le še karikatura «božje podobe», po kateri ga je ustvaril Stvarnik.

Urad, ki izdaja dovoljenje za vožnje avtomobilov v Franciji, je izdal statistiko, ki jasno kaže, kako narašča število šoferstva zmožnih ljudi. Leta 1922 je bilo v Franciji 130.813 ljudi, ki so znali voditi avtomobil. Leta 1923 je to število znatno naraslo: 180.232. Leto pozneje jih je že bilo 232.067. Za letos statistika seveda še ni možna, vendar pa je že iz prvih mesecev l. 1925 jasno, da število ne pada, marveč da raste rapidno. Leta 1923 je porast od januarja do maja dosegel število 8.900, leta 1924 v istem času 12000, letos pa že 20.000!

Če upoštevamo, da Francija v razvoju avtomobilizma še daleč ni na prvem mestu, in če pomislimo, kako velikanski je razvoj motornega vozila predvsem v Ameriki, pa tudi v drugih večjih državah starega sveta, potem si lahko predstavljamo, kam vede ta rapidni razvoj avtomobila človeštvo.

Znana in dokazana je trditev, da se organi, ki jih organizem več ne uporablja, polagoma a stalno slabšajo, postajajo vedno manjši in sčasoma skoraj popolnoma izginejo ali pa ostanejo v obliki rudimenta. Tako so n. pr. prsti na človeških nogah, odkar človek več ne pleza po drevesih, svojo prejšnjo gibčnost in obliko že zdavnaj izgubili, in v teku stoletij ali tisočletij bodo morda sploh izginili. Zdravniki so tudi že ugotovili, da je veliki razvoj prevoznih sredstev v zadnjih letih ostavil svoje sledove na človeku, ki danes ni več tako gibčnih nog kakor poprej, ko še ni poznal železnice in avtomobilov. Spodnje ekstremitete postajajo vedno slabše in manjše.

Če bo avtomobilizem še nadalje tako napredoval, ljudje sploh ne bodo mogli več hoditi, iz enostavnega razloga, ker jih male, šibke noge ne bodo mogle več nositi.

Hvala bogu, mi Jugoslovani tega ne bomo tako kmalu dočakali; saj nam manjka še najpotrebnejših železnic, kamo-li avtomobilov!

Inozemski humor

Izposojevanje kovčkov. V bližini opere v Parizu je elegantna prodajalna za stvari, ki jih človek rabi na potovanju. Prodajalec izposojuje kovčke za en dan in njegova trgovina imenitno cvete. Na prvi pogled se zdi človeku čudno, kako si more kdo izposoditi velik kovček za par ur... Stvar je silno enostavna: Če ste v Parizu in imate denar, boste gotovo obiskovali chic dancinge in «thés à la mode.» Tam spoznate damo iz najboljše družbe in jo prosite za njeno naklonjenost... Stvar je pa ta, da nimate primernega stanovanja za njen sprejem in vaša nova ljubezen pa tudi noče riskirati, da bi šla z vami v eno onih diskretnih «meblovanih hiš,» ki služijo elegantnim pustolovščinam, kjer bi lahko srečala katero svojih dobrih prijateljic, ali celo svojega soproga. Tedaj ji pa vi napravite sledeči pošteni predlog: «Vzemiva taksi in pelijva se k izposojevalcu kovčkov. Izposodila si bova ogromen kovček, ga dala naložiti na taksi in predstavila se bova ž njim v kaki renomirani penziji, kjer bodo mnenja, da sva rodoljubni par z dežele, ki je prišel za dva dni v Pariz...» Prav redko se pripeti, da dama ne bi občudovala tako ženijalne misli.

•

Spovedna odveza. Pogumen žepni tat je pokleknil v spovednico in spretno odvzel župniku uro.

— Prečastiti oče, mu je dejal, kradem.

— Kako, otrok moj?

— Oče, kradel sem. (Ura je bila že v njegovem žepu).

— Vrniti moraš.

— Torej Vam bom vrnil, prečastiti oče.

— Meni ne boš vrnil...

— Vrniti hočem, toda oni, ki sem mu ukradel, noče, da bi mu vrnil, kar sem mu vzel.

— No torej, je dejal župnik, pa obdrži.

In dal mu je odvezo.

•

Posebna izdaja. Ko je bila strmoglavljena v Franciji Herriotova vlada in so to novico pozno zvečer javili pariški listi s posebnimi izdajami, je neki raznašalec, ki se menda ne pozna dobro na politiko in politične osebnosti, pri prodaji glasno vpil po cestah:

— Posebna izdaja. Millerand (nasprotnik Herriotov) šel k vragu!

Neki mimoidoči ga je opozoril na zmoto:

— Herriot je demisijoniral.

— A, res? je začudeno pogledal raznašalec in tekel naprej kričeč:

— Zahtevajte posebno izdajo! Herriot šel k vragu!

× *Beneške gondole dobe motorje.* Ker se vse modernizira, so sklenili beneški gondoljeri, da se ne bodo več mučili z veslanjem, ampak da opremijo svoje gondole z majhnimi motorji. Na vest o tej novotariji je poslalo 500 severoameriških šolarjev protest ministrskemu predsedniku Mussoliniju proti moderniziranju gondol, ker kvari poezijo. Kako naj si neki predstavlja turist, ki se vozi z gondolo po Benetkah, poezijo, ako mu ropota za hrbtom motor in ga obdaja nepoetični duh po bencinu!

× *Svetovni kongres proti proklinjanju.* Osrednji odbor proti proklinjanju v Veroni se je obrnil do vseh državnih poglavarjev s prošnjo za podporo, ker namerava sklicati svetovni kongres zoper proklinjanje. Novi nemški predsednik Hindenburg, je že poslal odboru brzojavko, kjer mu obeta svojo podporo.

× *Električni obrat na tirolski železnici.* Te dni je bil svečano otvorjen električni obrat a progi Inomost-Bludenz na Predarlskem. Vse tirolske železnice dobe polagoma električni obrat.

× *Koliko tehtajo živali?* Povprečno tehta konj 450 do 500 kilogramov, vol 450 do 650, pitani vol 700 do 900, krava 450 do 600, prašič 150 — 200, kamela 500 do 700 in slon 3000 do 3500 kilogramov.

× *Tragikomedija štirih.* Komplicirana ljubezenska tragikomedija se je pred kratkim pripetila ponoči v Berlinu. Neki zakonec se je spri s svojo mlado ljubimko. Dekle je steklo od svojega spremljevalca in skočilo v vodo. V mrzlih valovih se je moralo najbrže premisliti, kr je zopet splavalo na obrežje, kjer jo je sprejel spremljevalec, ki je kar pihal od jeze in ji prisolil par krepki zaušnic. Mož je spremil ljubimko domov in šel nato v svoje stanovanje, kjer je v svoje nemalo začudenje izvedel, da je žena, ki je ves dogodek ob reki videla, ravnokar pobegnila s svojim ljubimcem.

× *Julij Barmat izpuščen iz zapora.* Znana brata Barmata, ki se nahajata v zaporu v Berlinu zaradi nečednih in naravnost sleparskih bančnih poslov, sta zadnje čase zelo opasno zbolela. Zato je bil sedaj Julij Barmat izpuščen iz bolniškega zapora Charité v Berlinu proti kavciji 200.000 mark. Njegovo stanje je zelo resno. Tudi njegov brat Harry je hudo bolan, vendar ostane do nadaljnega v zaporu v zdravniški oskrbi. Zanimivo je, da sta Barmata pred kratkim prosila vodstvo zapora, naj jima dovoli na njihove stroške postaviti brezžični telefon v celico, da bi se mogla malce zabavati, kakor je to precej v navadi v drugih državah. Oblastvo jima je odbilo prošnjo, ker utegneta aretiranca dobiti brezžične informacije od svojih tovarišev.

Bajazzo obleke

neprodirne za prah in dež že od Din 320·— do Din 400·— samo pri

Drago Schwab — Ljubljana

Hudožestveniki v Ljubljani

Nedeljska predstava: Gogoljeva „Ženitev“

O moskovskih Hudožestveniških se je napisalo že toliko navdušeno občudovalnega in smo tudi mi v Ljubljani videli nekaj predstav, ki so neoporečno stale na vrhuncu svetovne dramatske umetnosti, da stoji ne le vsa publika, nego tudi kritika pod sugestijo, ki se je je treba otresati, ako naj bo naša sodba vendarle objektivna. Zdaj so Hudožestveniki že četrtič v Ljubljani. A le »trikrat gre rado«.

In žal nam je, da moramo konstatirati, da se na naših slavnih ruskih umetnikih to pot pojavljajo znaki utrujenosti in izčrpnosti. Čemur se vzpričo njih življenja in delovanja pač kar nič ne čudimo. Celo najbolj napeta struna sčasoma popušča in ni ga umetnika, ki bi mogel svoje živce in duševnost vedno enako uveljavljati. A tudi zmanjšala se je družba moskovskih Hudožestvenikov. Nekaj se jih je vrnilo v domovino, nekaj se jih je pridružilo drugam ali se je posvetilo stalnim evropskim odrom. Skratka: naša današnja ruska družba pod vodstvom vrlega g. Masalitinova je prilila svojemu vinu že tudi vode, ki se čuti.

Dočim smo o sobotni predstavi Gorkega »Na dnu« lahko na kratko poročali, da je bila izvrstna in da si je težko predstavljamo boljšo, zlasti ker je predstavljal romarja Luka veliki umetnik g. Pavlov, ki je imel v damah g. g. Adamajtisovi, Grečovi, Dnjeprovi in Tokarskaji ter v nekaterih gospodih vzgledne partnerje moramo gledé nedeljske predstave »Ženitve« po svoji vesti zabeležiti, da nas je navdušila le deloma, a deloma razočarala. Jasno je, da jemljemo za Hudožestvenike posebno merilo, ki ga zahtevata njihov največji ugled in njihova že tolikokrat dokazana izredna sposobnost.

Kajpada smo občudovali tudi v »Ženitvi« več sijajnih kreacij. Zopet je stal na višku umetnosti g. Pavlov kot Podkolesin in so mu zopet dame g. g. Krasnopoljska (Agfja), Tokarskaja (teta) in Grečova (posredovalka) prav izborno sekundirale poleg g. g. Masalitinova (Kočkarjov) in g. Tamirova (sluga).

Vse ostalo pa je bilo za naš okus in za Hudožestvenike vendarle preveč karikirano, pretirano, zlasti pa preveč kričavo. Že v igri »Na dnu« smo opažali, da celo ti umetniki zahajajo v kričavost in da se niti dame forsiranju glasilk ne upirajo dovolj. Kakor bi se neprestano kregale ali kakor bi imele pred seboj same naglušne poslušalce. V Gogoljevi preprosti malomestni tehnično zastareli burki pa nas je ruski krik prav tako odbijal, kakor nas odbija slovenski krik. Groteskne karikature, kakršno je zlasti pretirano podajal »Ževakin«, pa so le zoprne. Da je g. Sjerov imeniten igralec starčevskih značajev, pa je dokazal s Kostiljovim. Toda ne gre, da je — vedno Kostiljov!

Vzlic vsemu je bila seveda nedeljska predstava, merjena z ljubljanskim merilom, še vedno zelo zanimiva in zabavna ter je vzbujala mnogo prisrčnega smeha in živahnega ploskanja. Za uspeh si je pridobil največ zaslug g. Pavlov poleg ge. Krasnopoljske.

Po predstavi je priredilo občinstvo ruskim umetnikom iskrene ovacije ter je zmetalo na oder toliko cvetja, da so bila tla na debelo pokrita s samimi šopki. Gledališče je bilo natlačeno polno. Fr. G.

Euripidova „Medea“

(K današnji predstavi Hudožestvenikov)

Euripides, najmlajši med tremi velikimi starogrškimi tragiki, je bil rojen l. 480 na dan zmage pri Salamini in je umrl l. 405 pr. Kr. Izmed njegovih tragedij (bilo jih je 75—92!) se je ohranilo le 17. Aristoteles ga je imenoval »najtragičnejšega vseh tragikov«. Podajal je pač najbolj realistične, verjetne, z vsemi človeškimi vrlinami in slabostmi opremljene osebe na oder. Sofokles sam je dejal o mlajšem Evripidu in o sebi: »Jaz slikam ljudi, kakršni naj bi bili; Euripides pa kakršni so.«

Euripides je ostavil božanski svet Ajshilovih in Sofoklejevih idealnih herojev ter je stopil med male ljudi, v resnično življenje, v katerem sta ljubezen in sovraštvo, erotika in egoizem glavna vira sreče in nesreče. Tako je Euripides tragedijo počlovečil in snovno moderniziral. Dasi je zajemal osebe še vedno iz starih mitov, jih je vsebinsko podajal čisto naravno, preprosto, človeško.

L. 431. pr. Kr. so v Atenah igrali njegovo »Medeo«, ki je ostala doslej najslavnejše grško delo, polno aktualnih misli, hkratu pa močna tragedija, ki mika še vedno velike tragedinje. Euripides je bil tu zagovornik ženstva, pravic žene in matere proti egoizmu moža, ki mu je ljubezen le sredstvo, a ne končni cilj.

Jazon pa je izdal ženo Medeo in otroka ter se pripravija na poroko s Kreuzo, hčerjo korintskega kralja Kreona. Zavržena Medea kliče bogove za priče vseh priseg zvestobe, ki jih je Jazon prisegel v njene roke. Medea ni Korinčanka, nego Azijatka; zato ne priznava Jazonu pravice, da si vzame drugo ženo, ki mu prinese novo mladost, žarkejšo strast, velik vpliv in bogastvo. Jazon, Korinčanke in Atenčanke pa smatrajo, da je pač žalostno, a čisto v redu, da mož zavrže postarano ženo in se oženi z mlado, ako tako zahtevajo moževe koristi.

Tako je Azijatka Medea kulturnejša in modernejša, nego Grki in Grkinje.

»Med vsemi bitji na zemlji ima najslabšo usodo žena,« toži Medea. »S težkim denarjem (doto) si moramo ženske moža kupiti ter mu biti sužnje. Le za to gre, si li kupimo dobrega ali zlega moža in le od tega je odvisna naša sreča ali nesreča. Vsaka ločitev je za ženo sramotna in snubca ne smemo odkloniti. Nevédne stopamo v zakon ter se trudimo, da bi navezale nase moža. Ako se nam to posreči, smo srečne, ako ne, nam je bolje umreti. Kajti če možu doma ni všeč, si išče odmora in radosti izven doma. Me pa nimamo nikogar, kakor le njega samega. Pravijo, da morajo možje na vojno, ženske pa da sedimo doma na varnem. Toda račun je napačen. Rajši bi šla trikrat na vojno, nego bi postala enkrat mati . . . Toda ve, Korinčanke, imate vsaj tu domovino in prijatelje; jaz sem osamljena, mene mož lahko trpinči, ker ukradel me je v daljni deželi, in pribežališča nimam nikjer več... Žena je plaha po naravi in se boji nasilnosti in golega jekla. *Toda, ako se nas želi v ženski časti, besnimo kakor krvoločna zver!*«

Ko pride sam kralj Kreon in ji ukaže, naj takoj z otrokoma vred odide iz države v prognanstvo ter ji celo pove, da se boji njene maščevalnosti zase, za hčer in zeta, ker je ljubosumna, razdražena, modra in polna zvijač, mu odgovarja Medea:

»Ah, zopet moram čuti, *kako grenek sad je za ženo, ako ima sloves, da je pametna!* Roditelji naj bi svoji deci nikoli ne dovoljevali, da bi se preveč učila. Zakaj izobrazba odteza ženo delu in vzbuja zavist in mržnjo. Neizobražencu je vsako napredno mišljenje neumnost, in kdor je tako predrzen, da priznane mogočnjake pobija z duhom, tistega družba izključuje iz svoje srede. Tako se godi tudi meni: *ker imam višjo omiko, me nekateri sovražijo in drugim sem sitna!*«

In ko ji kralj dovoli, da sme le še en dan ostati v Korintu, se mu Medea posmehuje, zakaj njen sklep je gotov in za izvršitev tega sklepa je en dan dovolj.

»Tri sovražnike izpremenim še danes v mrliče! . . . Saj sem ženska! Naj nam manjka talenta za dobroto: *kjer je potrebno zlo, tam smo mojstrske po naravi!*«

InKorinčanke pritrjujejo: »Vse je narobe; reke tečejo vkreber, možje so izdajalci, ki jim prisege niso več svete, ženam pa gre vsa čast in krivice ne bodo prenašale več! *Mož in ženska sta si v bistvu enaka.*«

Medea se označuje sama tako-le:

»K navadnim ženskam, ki si ne znajo pomagati, jaz ne spadam; k tihim trpinkam naj me ne prišteva nihče! Jaz sem druge vrste ženska: *v mržnji in ljubezni močna in vroča.* Le to prinaša slavo, in take so velike ženske.«

Tako je Evripidova Medea ženska, ki bi lahko živela danes: omikana, ponosna, samozavedna, zahtevajoča kot žena in mati vso Jazonovo ljubezen. Kompromisov ne mara. Vse ali nič! In ker je Jazonu Kreonova hči le lestva do moči, mu podre Medea tudi to lestvo.

Medea najprej z zlato verigo in krono zastrupi in sežge Kreuzo in Kreona, nato pa umori še lastna sinčka. Tako uniči Jazonu vse: nevesto, tasta in potomca. Jazona pa pusti živeti v najstrašnejšem obupu. Medea je silno ljubila svoja sinčka, vendar ju je umorila, ker se je zavedala, da s tem umorom Jazona zadene huje, nego če bi umorila njega samega! Zakaj poslej je Jazonu življenje hujše nego smrt.

Sama pobegne k atenskemu kralju Algeju, ki ji je prisegel zaščito.

Grozna je Medea, a velika. Ves njen zločin izvira iz najsilnejše ljubezni do moža in iz največje užaljenosti žene in matere. Jazon se je imel za svojo slavo, za svoje junaške uspehe zahvaliti le Medeji. Ona je storila za Jazona vse; celo lastnega brata je dala umoriti Jazonu na korist.

Toda Jazon je pozabil na vse te zasluge in je izdal Medejo iz gole častihlepnosti in sebičnosti. Zato se je maščevala užaljena Medea nad njim, ki je bil edini krivec vse tragedije.

Poslovilni večer Hudožestvenikov

ki so nas že tretjič obiskali ter nam nudili umetniški užitek prve vrste, se bo vršil v sredo 20. maja ob 20. v dramskem gledališču. Pri tej priliki bo imelo ljubljansko občinstvo priliko posloviti se od slavnih in milih nam slovanskih gostov, katerih večina se vrača k svoji matici v Moskvo. Vstopnice v predprodaji pri blagajni opernega gledališča in zvečer od 18. pri blagajni dramskega gledališča. Pričakovati je, da bo občinstvo s polnoštevilnim obiskom izrazilo svoje priznanje in simpatije Hudožestvenikom.

Zadnje gostovanje Hudožestvenikov

Danes v torek zvečer gostujejo v opernem gledališču Hudožestveniki in sicer vprizore kot tretjo in zadnjo predstavo ob letošnjem gostovanju klasično-grško tragedijo «Medeja», v kateri igra glavno vlogo brezdvoma ena najodličnejših slovanskih igralk svetovnega slovesa ga. Germanova, ki je pred nedavnim časom v Pragi proslavila dvajsetletnico svojega umetniškega delovanja. Ostale vloge so v rokah najboljših predstavnikov te grupe Hudožestvenikov. Pri predstavi sodeluje tudi operni orkester in pa ženski operni zbor pod vodstvom kapelnika Nefata. Za to predstavo je na razpolago še več lož v parterju, I. in II. redu, kakor tudi posameznih ložnih sedežev. Iz Ljubljane odpotujejo Hudožestveniki v sredo po noči, in sicer v Budimpešto kjer prvikrat gostujejo.

Gospodarstvo

Novosadska borza

V nedeljo se je vršila letna skupščina novosadske blagovne borze. Iz obširnega tajniškega poročila povzemamo:

Po podatkih uprave je ves promet na novosadski blagovni borzi v prošlem letu znašal 2,066.116 q, to je za 127.517 q več kakor v l. 1923. Od tega pride na žito 1,836.777 q, na druge kmetijske pridelke 30.920 q, na mlinske proizvode 1890 q. V primeri z l. 1923. se je promet v l. 1924. povečal v žitu, a padel v mlinskih proizvodih. Vrednost vseh kupčijskih zaključkov v l. 1924. je dosegla 589.702.010 Din.

Efektni oddelek novosadske borze je začel s svojim delom v oktobru, to je v času najtežje gospodarske krize. Velik del industrije je zaradi pomanjkanja prometnega kapitala reduciral svojo kapaciteto, kar je povzročilo padec vrednosti delnic. Te prilike se navajajo kot vzrok, da industrijska podjetja sploh niso pokazala zanimanja za kotiranje na novosadski borzi, tako da prošlo leto ni bilo nikakega prometa z vrednostnimi papirji privatnih podjetij.

Nasprotno pa je v državnih vrednotah bil promet znaten. Zlasti veliko je bilo zanimanje za 7 odstotno investicijsko posojilo in za Vojno škodo, ki beležita lani, to je tekom dveh mesecev, prometa v nominalni vrednosti 9,481.837 dinarjev.

Pri volitvah borzne uprave so bili izvoljeni: na tri leta Gedeon Gjungjerski, Aleksander Adamović, Gyula Haik, Milan Santumski in A. Szekely, na dve leti Palić iz Beograda, na eno leto Mihajlo Bajloni iz Beograda in Bela Gold iz Novega Sada.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

se je vršil 15. t. m. ob udeležbi zastopnikov 76 zadrug od 105 zadrug. Predsednik ing. Zupančič je pozdravil delegate, zastopnika velikega župana šefa Sancina, inspektorja Štiblerja in podal poročilo načelstva o poslovanju preteklega leta, kot tudi o delovanju cele triletne funkcijske dobe. Zveza je vsestransko vršila svoje dolžnosti, kar dokazuje porast zadrug v tej dobi od 75 na 105, porast denarnega prometa od Din 31 milijonov na 54 milijonov dinarjev, zvišanje rezerve od Din 45.000 na Din 364.000.—.

Predsednik nadzorstva Sušnik je poročal o delovanju nadzorstva, ki je prelzkusilo bilanco in zlasti varnost kreditov ter našlo vse v najlepšem redu. V znak zaupanja so bili izvoljeni v načelstvo vsi dosedanji člani: ing. Zupančič, dr. Kersnik, Pipan, Tomic in Bukovec.

Soglasno je bilo sklenjeno približno trikratno povišanje deležne glavnice, tako da bo znašalo lastno premoženje Zveze (rezerve, deleži z jamstvom) okrog 1 milijon dinarjev.

Pri zadnji točki dnevnega reda je predaval ravn. Trček o vladnih načrtih o kmetijskem in obrtniškem kreditu in predvideval kvarne posledice njih izvedbe za zadružništvo. Vsled nujne potrebe, da se kmetijstvo in obrtništvo preskrbi s cenenim kreditom, je občni zbor sprejel resolucijo, kjer poziva vlado, da čimpreje reši to vprašanje sporazumno s kmetijskim in obrtniškim zadružništvom. 1038

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (18. t. m.) T u r š č i c a: baška, pariteta Tisa, 40 vagonov 205; srbijanska, pariteta Sava, 30 vagonov 203. M o k a: baza »6«, 1.5 vagona 535. Tendenca nestanovitna.

Zagrebški letni sejem (18. t. m.) Danes se je vršil novouvedeni letni sejem. Poset sejma in dogon sta bila v splošnem zelo slaba. Od tujih kupcev je bilo nekaj Italijanov, ki so nakupovali večinoma konje. Dovoz krme je bil tudi zmeren. Cene so z malimi razlikami ostale napram prošli sredi neizpremenjene. Za kg žive teže so se trgovali: voli I. 12—13.75, II. 9—10, III. 8—8.50, biki 7.50—9.50, krave II. 7—8, III. 4—7, teleta 13—15, junice I. 10.50—11.50, II. 8.50—9, mlada živina I. 10—11, II. 2.25 do 9.50, svinje, nepitane 11—14, pitane sremske 14—17 Din. Konji po 3500—6800 Din; žrebeta do 2 let 2000—2750, do 3 let 3500—4000 Din. Krma: seno I. 125, II. 100, otava 125 Din za 100 kg.

Celjski svinjski sejem (16. maja.) Dogon 150 komadov. Povrečne cene za komad: 6 do 7 tednov stari prašički 75—100, 8—9 tednov 100—115, 10—12 tednov 175—200, 4 mesece 250—300, 6 mesecev 350—400, 1 leto 500—600 Din. Kupčijt živahna in se je prodalo nad polovico prignanih prašičev.

= **Zaključna seja sarajevskega gospodarskega kongresa.** V soboto 16. t. m. se je vršilo posvetovanje med češkoslovaškimi in jugoslovenskimi delegati, med katerimi je prišlo do sporazuma, po katerem se bo informativni urad zagrebške zbornice izpopolnil in dajal informacije o vseh poslovnih stikih med obema državama. Dalje se je sklenilo, da naj bi se medsebojni potni promet bolje uredil in vizumi ukinili; obdržale naj bi se le navadne legitimacije. Potem se je vršila še zadnja seja gospodarskega kongresa, ki se je pečala z davčnimi vprašanji. Med drugim se je zahtevalo razveljavljenje čl. 183 finančnega zakona o drž. trošarini in zakona o neposrednih davkih ter revizija zakona v davkih na poslovni obrat.

= **Pravilnik o gospodarskih konferencah.** Pod predsedstvom predsednika Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivana K n e z a je poročal odseku gospodarskega kongresa privrednikov v Sarajevu dr. Vojislav B e s a r o v i č tajnik sarajevske zbornice, o pravilniku konference zbornic ter pravilniku kongresa zbornic in gospodarskih organizacij. Po tem referatu se predvideva dolžnost zbornic, da prirede vsako leto enkrat k o n f e r e n c o vseh trgovskih industrijskih in obrtniških, odnosno trgovskih in obrtniških zbornic, na kateri bi se razpravljala različna gospodarska vprašanja. V pravilniku o kongresu se predvideva, da prirede zbornice ter ostale centralne organizacije v Beogradu kongres. Na teh kongresih se imajo pretresati vsa aktuelna vprašanja in kot točka dnevnega reda se ima na prvem mestu staviti vprašanje izvoza. Ta referat je bil sprejet z večino glasov. Trgovska zbornica v Beogradu je zamreč zahtevala, da naj bi bil ta kongres v avgustu, na njem bi se razpravljalo izključno samo o izvozniških vprašanjih ter da se ga udeleže samo strokovnjaki, posebno trgovci in industrijci, in to v čim najmanjšem številu.

= **Dohodki glavnih carinarnic** v tretji dekadi meseca aprila t. l. so znašali 58,473.680 Din. Največ dohodkov je zaključila v tem času carinarnica Zagreb-južni kolodvor, to je 9,759.763 Din. Potem sledeče: Beograd-Sava 9,632.408, Beograd-železniška postaja 6,376.706, Ljubljana 4,111.123, Maribor 3 milijone 273.803, Subotica 2, 941.628, Novi Sad 2,380.645, Zagreb-pošta 2,157.402, Sarajevo 1,782.897, Sombor 1,455.946, Velika Kikinda 1,271.918, Split 1,237.178, Osijek 1,223.186, Veliki Bečkerek 1, 147.478, Sušak 1,008.465 Din. Ostale carinarnice imajo dohodke pod 1 milijonom Din. Od teh navajamo še: Jesenice 505.659 in Rakek 467.845 Din. Skupni dohodki za mesec april t. l. so znašali 166,278.067 Din napram 143,913.668 Din v enakem času leta 1924.

= **Stanje hmeljskih nasadov v žateškem okrožju.** Poročilo hmeljarskega društva v Žalcu, Žatec (ČSR) 14. maja. Pri zadostnih padavinah in toplem vremenu se hmeljska rastlina lepo razvija. V zgodaj obrezanih nasadih se trte že privezujejo k drogom. Pozno obrezana hmeljišča trpe po bolhaču, ki ovira poganjanje trt iz zemlje. Ker so se na češpljah pojavile listnate uši, se hmeljarji bojé, da bodo prišle tudi na hmelj, kar se v enakih primerih prav rado zgodi. — »Saazer Hopfen- und Brauer Zeitung.«

= **Popravljanje morskih pristanišč.** Prometno ministrstvo namerava v najkrajšem času začeti s popravljanjem in razširjenjem morskih pristanišč ob Jadranskem morju, in to v prvi vrsti Splita, Gruža, Šibenika, Zelenice, Cavtata in Kotora. Za začetna dela bo ministrstvo zahtevalo izreden kredit v višini 18 milijonov Din.

= **Na progi Zaječar-Negotin** je zopet uspostavljen promet, ker je proga, ki je bila zaradi zadnjih nalivov pretrgana, zopet popravljena.

= **Konkurz Niške trgovačke banke.** Iz Niša poročajo: Po dvodnevnem pretresanju poravnalne zadeve Niške trgovačke banke so vsi vložniki glasovali proti poravnavi in za konkurz.

= **Svobodna cona v sušaški luki.** Kakor poročajo, bodo merodajni činitelji sušaške carinarnice izročili svojemu predpostavljenemu oblastvu obširen predlog, da se v sušaški luki osnuje takozvani »ponto franco« (svobodna cona), ki je uvedena v vseh modernih lukah. Z ustanovitvijo takšne svobodne cone bi se favoriziral promet preko te luke. V Beogradu so baje naklonjeni tej misli.

= **Cene kožam in usnju** so bile zadnje dni v Mariboru naslednje: konjske kože 180—225 Din komad, goveje kože 12.50—15 Din za kg, telečje 27—28 Din za kg, svinjska 7.50—8 Din za kg, gornje usnje 110—130 Din za kg, podplati 70—90 Din kg.

= **Ugodno stanje posevkov v Madžarski.** Iz Budimpešte poročajo: Dne 16. t. m. objavljeno poročilo o stanju posevkov ugotavlja, da ugodno vreme zelo dobro vpliva na razvoj rastlin. Splošno se more reči, da je položaj kmetijstva ugoden.

= **Zlati standard v Argentiniji.** Po vesteh iz Londona bo tudi Argentinija z 10. junijem uvedla zlati standard.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupčiški zaključki.) V r e d n o t e: 7% posojilo 61—63, Vojna škoda 178—0, Celjska posojilnica 200—204, Ljubljanska kreditna 225—260, Merkantilna 110—124, Praštediona 805—812 Kreditni zavod 190—200, Strojne 0—134, Trbovlje 385—0, Vevče 110—120 Stavbna 265—280, 4.5% kom. zad. Kr. dež. binke (20). — B l a g o: les: remeljni in polremeljni, monte, 60/60, 38/78, 78/78, 98/98, 120/120, 4 m dolžine 98/98, 120/120, 5 m dolžine, rezani, fco meja, 11 vagonov (630); trami, monte 8/8 do 13/16, 4 m in 5 m dolžine, fco meja, 14 vagonov (410); madrieri smrekovi 17×110, 20×110, 4 m dolžine, fco meja, 3 vagoni (650); trami 8/8, 8/11, 11/11, 11/13, 13/16, 13/19, 16/19, fco meja 3 vagoni (400); bukove parjene deske, I. in II., 27 m, 38 mm, 2 m dolžine, od 15 cm dolžine naprej fco Postojna 1 vag. (1123); poljski pridelki: pšenica Rosafé, 80 kg rinfusa prompt. par. Ljublj. 450—490, avstralska rinfusa promptna par. Ljubljana 0—485, Hard Winter 2, rinfusa, promptna, par. Ljubljana 465—500; otrobi pšenični, drobni, par. Ljubljana 0—190; turščica, za maj-junij par. Postojna neocarinjena 0—260, rž, Canada, Western 2, za junij, fco Ljubljana 0—460; ječmen: 57/59 kg, fco makedonska postaja 0—300, pivovarski, fco vagon Ljubljana 0—390; krompir: beli, fco dolenjska postaja 0—125, rumeni, fco štaj. postaja 0—115, rdečkasti, fco štaj. post. 0—135; bučne peške, zdrave, suhe, rešetane, jutne vreče, cg. 50 kg 0—875.

ZAGREB. V e f e k t i h se je začela ta teden prijaznejša tendenca. V bančnih papirjih je bil promet večji, dočim so bile industrijske vrednote prilično zanemarjene. Za vojno škodo je zanimanje vedno večje. Tečaj je vojni škodi znov poskočil in sicer na 192; za junij se je ponujalo blago po 195. — V d e v i z a h je tuc. danes bila tendenca zelo mlačna. Blaga je bilo dovolj Tečaji so napram petku ostali v glavnem nespremenjeni. Le deviza na Italijo je zaradi svojega mednarodnega oslabljenja tudi v Zagrebu padla. Intervencije ni bilo. Promet običajen. Notirale so d e v i z e: Amsterdam 2455—2485, Dunaj 864—876, Bruselj 304.5—309.5, Berlin 1460.5—1475.5, Italija izplačilo 250.5—253.5, London izplačilo 297.85—300.85, Newyork ček 61.2—62, Pariz 321.5—326.5, Praga 182.05—184.45, Švica 1190—1200; v a l u t e dolarji 60.5—61.3, šilingi 867.5—879.5, lire 252.75—255.75; e f e k t i: bančni: Trgo 15—16, Eskomptna 105—106, Kreditna Zagreb 107—108, Hipo 61—61.25, Jugo 98—99, Ljubljanska kreditna 243—249, Obrtna 65.5—66, Praštediona 805—812.5, Etno 75—82.5, industrijski: Eksploatacija 38—42, Šečerana 585—610, Isis 64—68, Nihag 47.50—Osječka ljevaonica 155—160, Gutmann 405—410, Slavonija 52.5 53, Trbovlje 0—380, Union 425—450, Danica 71—72; državni 7% posojilo 62.5—63, agrarne 29—30, Vojna škoda per kasa 187—192, obračun 0—190.

BEOGRAD. Tendenca nestanovitna. Notirale so d e v i z e: Amsterdam 0—2487, Dunaj 869—871, Berlin 1470—1475, Budimpešta 0.0868—0.088, Bukarešta 28.5—29.5, Italija 251.75—252. London 299.65—299.7, Newyork 61.65—61.7, Praga 183—183.2, Švica 1195—1196.

CURIH. Beograd 8.35, Newyork 516.70, London 25.095, Pariz 26.80, Milan 21.07, Praga 15.30, Budimpešta 0.007260, Bukarešta 2.45, Sofija 3.775, Dunaj 72.80, Berlin 1.23

TRST: e f e k t i: obligacije Julijske Krajine 77.75, Živnostenska 276, Assicurazioni Generali 13.150, Riunione Adriatica A 4480, Riunione Adriatica B 4250, Cosulich 342, Dalmazia 261, Libera 541, Lloyd 5700, Ozeania 165, Tripcovich 735, Dalmazia cement 600, Split cement 460, Krka 460; d e v i z e: Beograd 39.70—39.95, Dunaj 343—347, Praga 72.20—72.70, London 119.10—119.20, Newyork 24.45—24.65, Curih 473—475; v a l u t e: dinarji 39.50—39.80, 20 zlatih frankov 94—96.

DUNAJ: Beograd 11.50—11.54, Berlin 168.78—169.38, Budimpešta 99.54—99.94, Bukarešta 3.345—3.365, London 34.44—34.54, Milan 28.93.—29.05, Newyork 709.35—711.85 Pariz 36.83—36.99, Praga 21.015—21.095, Varšava 136.15—136.65, Sofija 5.13—5.17, Curih 137.28—137.78.

PRAGA. Beograd 54.80, Dunaj 476.375, Berlin 864, Rim 138, Budimpešta 4.6775, Pariz 175.75, London 163.85, Newyork 33.75 Curih 654.50.

BERLIN. Beograd 6.80, Dunaj 59.055, Milan 17.11, Praga 12.43, Pariz 21.755, London 20.365, Newyork 4.195, Curih 81.19.

LONDON. (Ob 11.) Beograd 299.5, Newyork 485.5 Italija 118.125 Švica 25.07.

Sokol

Mariborsko Sokolstvo v Slov. goricah

Maribor, 18. majnika.

Okrožni zlet mariborskega sokolskega okrožja v Jarenini je uspel v nedeljo v obče zadovoljstvo tako prirediteljev - domačinov kakor tehničnega vodstva zleta. Po večdnevnih pripravah, pri katerih ne le ni bilo nobenega nasprotstva od strani domačega kmetskega ljudstva, marveč so našli jareninski Sokoli vsestransko prijazno podporo, je v nedeljo zjutraj došlo Sokolstvo našlo telovadišče lepo opremljeno kakor tudi veseličnі prostor. Dopoldanskim skušnjam pod vodstvom br. okrožnega načelnika Mačusa in s. okrožne načelnice Leskovarjeve, ki jim je prisostvoval tudi nalašč iz Murske Sobote došli župni podnačelnik br. Ciril Hočevar, (tam se vrši letos župni zlet!) je sledil akt pijetete s tem, da je vse že dospelo Sokolstvo pohitelo na pokopališče ter se s polaganjem venca na grob poklonilo manom ustanovitelja jareninskega Sokola, br. Vladimira Skrbinška. Ob grobu sta kratko izpregovorila br. nadučitelj Čonč v imenu domačega članstva ter br. župni odposlanec, na kar je zapel domači pevski zbor »Vigred«.

Približno pol ure po prihodu popoldanskega mariborskega vlaka na Pesnico so pričeli prihajati v Jarenino gosti iz Maribora, ki je tokrat prav shvatil svojo dolžnost, katero ima do okolice. Tudi Slov. gorice so bile že v tem času doposlale lepo število gostov. Sokolska društva mariborskega okrožja so bila zastopana na zletu vsa; razen tega sta prihiteli iz Maribora kolesarsko društvo »Perun« in pevsko društvo »Jadran«, iz Šentilja pa je prišel marljivi »Obmelni zvon«. Ko je bilo na mestu mariborsko netelovadeče članstvo, se je razvil od nove šole skozi kraj lep, številen, pester sprevod, na čelu mu župni prapor mariborski, društveni prapor šentlenarški in naraščajski prapor mariborski. Na trgu se je sprevod ustavil in vse došlece je najiskreneje pozdravil predsednik jareninskega Sokola br. Mrmolja v tako izbranih besedah, da mu gre kot kmetskemu mladeniču za nje vsa čast. Odgovoril mu je br. župni starosta Julče Novak, čestital odseku na njegovi petletnici in na kratko označil važno misijo, ki jo opravlja odsek na skrajni državni in narodnostni meji.

Nato je sprevod odkorakal na telovadišče. Javno telovadbo je pretila pokvariti nevihta, ki pa je odšla mimo in je padlo le nekoliko kapljic. Spored telovadbe se je izvedel točno. Otvorila ga je vzorna vrsta s prostimi vajami, ki jih je izvajala skoro brezhibno, malenkostne nedostatke je opazilo le tehnično izvežbano oko. Prostim vajam moškega naraščaja sta sledili dve precizno izvedeni pevski točki društva »Jadran«, med proste vaje ženskega naraščaja in ženskega članstva je spravila pestrost orodna telovadba. Predzadnjo točko sporeda so tvorile proste vaje članov. Vse proste vaje zahtevajo še piljenja za dosego večje skladnosti, na kritje je polagati mnogo več pažnje, da bo župni zlet tozadevno brezhiben. Telovadnicam je torej še prihranjenega mnogo trudapolnega dela. Vrhunec in konec je tvorila orodna telovadba vzorne vrste na bradlji in drogu in zabrisala eventualne neugodne vtise, tako da je ostal celotni vtis dober. Treba je naglasiti še posebej, da je že ob početku neoficijelnega dela bilo opaziti, da je bil moralni uspeh prireditve tak, kakršnega se je želelo. Ves čas (dopoldan in popoldan) je neumorno svirala središka narodna godba, prosto zabavo je olepševalo petje »Jadranašev«, v poznih urah pa je še nadomeščal središko godbo tamburaški zbor »Obmejnega zvona«. Upati je, da je zlet prinesel Jarenini tudi potreben gmotni uspeh.

M. K.

Poročilo o nedeljski mladinski akademiji Sokola I. v Ljubljani objavimo jutri.

ZAGORJE OB SAVI. Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi priredi na Vidovdan veliko in bogato tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za sanacijo prizidka pri Sokolskem domu, nakar že sedaj opozarjamo zagorska in sosedna bratska društva. Članstvu in Sokolstvu naklonjenemu občinstvu priporočamo, da pridno segajo po srečkah, katere se dobe v narodnih trgovinah in gostilnah. V kratkem objavimo tudi glavne dobitke. V nedeljo dne 24. t. m. ob 19. uri vprizori Sokolsko gledališče pod vodstvom sestre Prestor Julije s sokolskim naraščajem Fr. Milčinskega narodno pravljico »Mogočni prstan«. Pozivamo članstvo in vljudno vabimo cenj. občinstvo k polnoštevilni udeležbi.

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Sokolsko društvo v Toplicah priredi v nedeljo 24. t. m. proslavo Masarykove 70-letnice s predavanjem, petjem in telovadnimi nastopi. Prosvetni odsek je v zadnjem času pričel s temeljitim prosvetnim delom med članstvom. Sestavil je v smislu prosvetnega oddeljenja za tekoče leto podroben načrt o prosvetnem delu ter se razdelil med br. šol. upravitelja Gregorca, živinozdravnika Judniča ter učitelja Potočnika in učiteljico sestro Marijo Krajgerjevo. Predavanja se vrše redno dvakrat na teden, ki se jih bratje in sestre ter tudi naraščaj pridno in z veseljem udeležujejo. Povoljni uspehi smotrenega dela gotovo ne izostanejo. Prosvetno delo oživlja tudi delo v telovadnici, kjer se vrši redna telovadba s pripravami ja bližajočo se župno in medzletno tekmo. Zdravo!

Sport

Sturm : Ilirija 2 : 1 (0 : 1)

Lepa igra obeh vratarjev.

Nedeljska revanžna tekma med bivšim prvakom Štajerske Sturmom in med Ilirijo je končala z zasluženo zmago gostov, ki so nastopili v močnejši postavi kot v soboto in so se zlasti v drugi polovici odlikovali. V prvi polovici je Ilirija dominirala. Lepo igro so nudili predvsem krilci in obramba. Gabe, dobro podpiran od svojih bratov Lada in Milana, je v prvi polovici igral v vsakem oziru tako, da bi tudi v drugih, sportno bolj razvajenih krajih vzbudil občudovanje. V obrambi je bil Pogačar zlata vreden. Dve ali tri taktične pogreške se mu z ozirom na ostalo njegovo igro ne smejo šteti preveč v zlo. Tudi Beltram, ki je sicer z avtogolom pripomogel gostom do zmage, je bil na svojem mestu. Docela enakovreden svojemu drugu v nasprotnem golu, da celo prekašal ga je, je bil vratar Ilirije Miklavčič. Morda je v nedeljo igral eno svojih najboljših tekem. To se je opažalo zlasti pri obrambi opasnih kornerjev. V napadu je bilo levo krilo Pevalek slab. V prvi polovici so bili ostali dobri. Poduje sicer ni dosegel svoje sobotne igre, vendar pa je ugajal zlasti taktično in se ugodno razlikoval od svojih drugov. Oman je bil boljši kot v soboto. Dobrleta smo videli igrati že boljše. Zupančič na krilu se ni mogel docela uveljavljati, ker mu pač manjkajo gotove tehniške finese.

V moštvu gostov sta bila prvovrstna srednji napadalec Dellinger in kakor v soboto srednji krilec Greiner. Prvi, ki je vzbudil pozornost že pri zadnjem nastopu Sturma v Ljubljani, je bil pravi vodja napada in se je v svojih akcijah najbolj opiral na levo zvezo Oroszyja. Gürtla v golu smo že omenili. Ostali niso pokazali nič posebnega.

V prvi polovici je v premoči Ilirija. V 16. minuti doseže po lepi potezi z leve po Oman krasen gol in vodstvo ter ga tudi obdrži. V drugi polovici se povzpne Sturm ter ostro napada Ilirijino svetišče. Vsled handsa Pogačarja diktirano enajstmetrovko obrani Miklavčič z nogo. V 39. minuti se Beltramu ponesreči avtogol. Tik pred koncem zabijejo gostje drugi gol in dosežejo s tem zmago. Za Ilirijo je scortal Oman, za Sturma Beltram (avtogol) in Oroszy.

Sodil je g. Vodišek, ki je bil napram gostom tako obziren, da ni upošteval dvakratnega upravičenega protesta g. Dobrleta radi skrajno netaktne razžalitve po nekem Grad čanu. Zadevo bo treba vsekakor razčistiti.

K sklepu še besedo na naslov naših klubov. Razumemo, da reklamnih notic ne gre presojati z istim strogim merilom kakor drugih sportnih vesti. Klubi pa bi morali vendar poleg gospodarskih momentov upoštevati zlasti tudi vzgojni moment in s tem se ne sklada, ako ta ali oni klub o moštvu, ki pride gostovat, napoveduje stvari, ki ne drže. Pa tudi pametno ni to, ker ljudje spregledajo špekulacijo in odhajajo ozlovoljeni s tekem.

Rapid : Maribor 4 : 0 (3 : 0)

Maribor, 18. maja.

Ta prvenstvena tekma je bila včeraj odigrana ob precejšnji udeležbi mariborske publike. Igro je vodil ves čas Rapid jako agilno in s smotreno kombinacijo napada. Glavna opora Rapida pa je njegova krilska vrsta, ki se odlikuje predvsem po dobrem placementu.

Moštvo Maribora je razen vratarja popolnoma odpovedalo in ni imelo nikakega zmisla za kombinacijo. V napadalni vrsti je bil najslabši srednji napadalec Turina, istotako je bil pogrešen Škrabar kot desna zveza; ostali napadalci so bili sicer dobri, vendar niso mogli ničesar doseči in to radi slabe igre krilcev, ki se ne znajo plasirati. Obramba Wagner-Vanda ni bila na višku in je zakrivila dva gola.

Kratek potek igre: Rapid prevzame takoj vodstvo in doseže že v 9. min. gol po levi zvezi. Drugi gol za Rapid pade v 41. minuti po solu desnega krila Pernata, dve minuti nato pade tretji gol po centerforju Klippstätterju, ki se je odlikoval s svojo surovostjo.

Drugi polčas je potekel, potem ko je padel že v drugi minuti 4. in zadnji gol po Lešniku, v brezmiselnem brcanju žoge s strani Maribora, ki je imel v 2 krasnih šansah za strel na gol očito smolo.

Tekmo je sodil povprečno dobro g. Šepec, ki je imel precej težko stališče

Prvenstvo hazene v Zagrebu. V drugem kolu so izidi nastopni: Hašk : Vesna 10 : 2 (3 : 1), Concordia : Hazena 3 : 1 (2 : 0), AŠK. : Viktorija 21 : 1 (9 : 0). Stanje prvenstva je sedaj nastopno: 1. Hašk, 2. AŠK., 3. Concordia, 4. Hazena, 5. Vesna, 6. Victorija.

Druge nedeljske nogometne tekme

CELJE: S. K. Celje : Jadran (Ljubljana) 3 : 1.

ZAGREB: Slovan (Dunaj) : Gradjanski 7 : 1 (2 : 1) Pravi debacle Gradjanskega, ki je z izjemo Babića nastopil v svoji najjačji postavi. Zmaga dunajskih Čehov, ki so bili tehnično in taktično mnogo boljši kot domačini, je bila docela zaslužena. O tekmi bomo še poročali. — Concordia je mogla svojo zadnjo prvenstveno tekmo proti Sparti z lahkoto končati s 3 : 0 v svojo korist. Concordia si je sedaj priborila drugo mesto za Gradjanskim, Sparta pa pade v I. B. razred. Victoria : Derby 3 : 2 (1 : 2).

BEOGRAD: Jugoslavija : BSK. 7 : 0. BSK. se je hotel za svoj zadnji poraz revanžirati, vendar pa je doživel še hujši poraz kot zadnjič. Jugoslavija je bila skoraj vedno v premoči. Posamezni napadi BSK so se izjalovili ob izvrstni obrambi Jugoslavije. Nadalje omenimo nastopne tekme: Jadran : Jedinstvo 2 : 1, Šumadija : Soko 3 : 1, Ruski Sportklub : Karagjorgje 4 : 0.

SARAJEVO: Sašk : Železničarji (Zagreb) 1 : 3. Izid je precej nepričakovan.

NOVI SAD: Makabi : NAK. 5 : 0 (0 : 0).

REKA: Hašk komb. : Gloria 0 : 2. V Haškovem moštvu so manjkali Friedrich, Cindrić, Marjanović, Križ, Benković, Zinaja in Plazzeriano.

DUNAJ: Nedeljske prvenstvene tekme so prinesle odločilen preokret. Od štirih napovedanih tekem so tri končale s presenečenji, mogoče radi tega, ker so bila igrišča radi dežja v zelo slabem stanju. Hakoah je s svojo zmago nad Amateurji zopet prišla na prvo mesto tabele in s tem skoraj dosegla gotovost, da bo iz prvenstva izšla kot zmagovalec. Izidi so: Hakoah : Amateure 3 : 0 (1 : 0), Wacker : Rapid 5 : 3 (2 : 2), Admira : WAC. 3 : 1 (1 : 0), Sportklub : Rudolfshügel 4 : 0 (2 : 0). II. neamaterska liga: Floridsdorfer : Weisse Elf 4 : 1, WAF : Germania 5 : 0, International : Vorwärts 06 2 : 0, Nicholson : Sportfreunde 3 : 1.

PRAGA: Prvenstvene: DFC. : Nuselsky 4 : 0, Sparta : Liben 7 : 2, Slavija : Victoria Žižkov 2 : 1. Prijateljska: Union Žižkov : Malostranski 4 : 1.

BRATISLAVA: Simmeringer (Dunaj) : Makabi 5 : 1 (1 : 0).

KRAKOV: Repr. Krakova : repr. Varšave 8 : 1 (3 : 0).

BUDIMPEŠTA: Komb. madžarska reprezentanca : Bolton Wanderers 4 : 1.

MORAVSKA OSTROVA: Moravska Slavija : Notts County 3 : 1.

INOMOST: Severna Švica : Tirolska 2:1 (1 : 1).

LIZBONA: Španija : Portugalska 2 : 0.

BRUSELJ: F. C. National (Montevideo) : reprezentanca Bruslja 2 : 1. Uruguayci odidejo sedaj v Pariz na dopust. 7. junija igrajo v Pragi proti Sparti, 11. junija pa proti Vienni na Dunaju.

BARCELONA: F. C. Barcelona : Birmingham I. dan: 1 : 0, II. dan 2 : 0.

Nemško prvenstvo.

DUISBURG: Duisburger Sportverein : Altona 93 (Hamburg) 2 : 0, *Berlin:* Hertha (Berlin) : S. K. Düsseldorf 4 : 1, *Frankfurt:* Frankfurter S. V. : Schwarz-Weiss Essen 3 : 1, *Nürnberg:* I F. C. Nürnberg : Breslauer Sportvereinigung 4 : 1.

Izbirni miting LLAP za Firenze

Tek 200 m (4 tekmovalci). 1. Perpar (Pr.) 23.8 sek. 2.) Weibl (Pr.), 3.) Franko (Pr.)

Tek 800 m (3 tekmovalci): 1. Franko (Pr.) 50 m handicapa, 2. Vidic (Prim.) 2:14.3 min. 3. Arhar (Prim.).

Tek 5000 m (3 tekmovalci): 1. Deržaj (Il.) 17:19.2 min. 2. De Reggi (Lask), 3. Roth (Il.) 300 m handicapa.

Skok v daljavo z zaletom (3 tekmovalci): 1. Jančigaj (Prim.) 5.65 m, 2. Stepišnik (Il.) 5.47 m, 3. Franko (Prim.) 5.44 m.

Met kopja (3 tekmovalci): 1. Jančigaj (Prim.) 38.44 m, 2. Cimperman (Prim.) 33.34 m, 3. Weibl (Prim.) 32.57 m.

O tem mitingu še spregovorimo.

Prvo kolo pokalnih tekmovanj ljubljanskega podsaveza se vrši na praznik 21. V. ob 14.30 na igrišču Ilirije. Tekme bodo nudile pregled moči ljubljanskih klubov. Istočasno se vrši v Celju tekma Hermes : Celje in v Mariboru med mariborskimi klubi. Pokazale bodo že te tekme končna rivala za pokal vendar presenečenja niso izključena.

S. K. Ilirija. Odborova seja se vrši mesto v torek v sredo 20. t. m. kot običajno. — Predsednik.

Izdajatelj in lastnik: «Konzorcij «Jutra».
Odgovorni urednik: Fran Brozovič.
Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani.

Drugi knjižni sejem v Firenzi

Firenze, v maju.

Ob velikem pompu in v navzočnosti kralja, nekaterih ministrov, generalitete in inozemskih zastopnikov je bil otvorjen v nedeljo dne 3. maja drugi knjižni sejem v Firenzi. Kakorkoli je tudi to ena izmed atrakcij, ki naj privabijo kar največ tujcev v Italijo — mimo romarjev z vatikansko legitimacijo Anno santo tudi manj pobožne romarje z izkaznico mednarodnega knjižnega sejma, — se zdi, da ta prireditev docela spada v okvir lepe Firenze. Knjižni sejem nima samo trgovsko-praktičnih namenov, ampak je tudi in sicer v prvi vrsti namenjen bibliofilom, ki se zanimajo za knjigo kot predmet. In kje na svetu pogledaš lepo knjigo z nežnejšim pogledom in z večjo ljubeznijo ko tu v Firenzi, kjer ti oko srečuje pri vsakem koraku sledove velikih umetnostnih gibanj in gigantski napor človeškega duha, da izrazi lepo in večno v sebi. Pa tudi če bi umetnost govorila veliko manj kot govori v toskanski prestolici ob Arnu, bi že samo florentinsko nebo, ki daje vsemu mestu in njegovim prebivalcem nekaj milega, gorkega in umerjenega, vabilo semkaj one, ki ljubijo izbranost in ubranost. Tudi knjiga mora imeti — ta m o r a, ki se pri nas kaj slabo sliši, je posebno naglašal Ruskin — obeležje izbranosti in ubranosti. Danes, ko tiskarski stroji bruhajo dan za dnem tisoče knjig, katerih neokusnost in brezličnost ubija ljubezen do knjige in jo izenačuje z žurnalom, se zdi bibliofilstvo prav tako izraz duševne noblese kakor je bilo v dneh propadanja antične kulture, ko so izbrani ljudje močili s solzami orumenele pergamente, na katerih so bili spisi starih pesnikov in mislecev in ki niso bili varni pred barbarsko roko.

Knjižni sejem v Firenzi je že drugi po vojni. Prvi se je vršil pred tremi leti in je bil eden izmed prvih pojavov kulturnega zbližanja med narodi, ki so se delili v zmagovalce in poražene. Letošnji sejem je prirejen v večjem stilu. Nudi obsežno, dasi seveda nepopolno sliko sedanjega stanja knjige. Udeležilo se ga je okolu 20 narodov, večinoma evropskih. Zastopani pa so tudi v Evropi malo znane knjižne kulture Mehike in Siama.

Na križiščih ulic, ki vodijo na sejmišče, ti kažejo pot veliki napisi na platnu: »La fiera del Libro internazionale« in še v francoščini, angleščini in nemščini. Kmalu dospeš po široki moderni Via Cavour na Piazza Cavour, velik trg, ki ga označuje triumfalni lok, skozi katerega je vkorakal nekoč v poraženo mesto veliki vojvoda Franc I. Tu je stal v srednjem veku florentinski mestni zid, ki je razbil nešteto človeških glav. Preko lepega trga stopiš v park, kjer ti zaplapolajo nasproti zastave in veliki napisi. Tu so zgrajeni paviljoni posameznih držav, bolj v ozadju pa je velik, stalen paviljon «Parterre di San Gallo». Nad vrati prvega paviljona na desnici visi jugoslovenska državna zastava. No, vendar smo v Italiji prvi na desnici! Patriot, ki bi se tega veselil, a bi imel primeren knjižni okus, bi bil ob izhodu iz paviljona veliko manj navdušen za prvo mesto. To je treba takoj pribiti.

Prvo, kar opaziš v našem oddelku, je očitna pomanjkljivost aranžmaja. Videti je, da se je vse izvršilo na hitro roko in površno. Podrobno pregledovanje knjig še bolj podkrepi to sodbo. Knjig je precejšnja množina in če bi šlo zgolj za število, bi lahko rekli, da smo se dobro postavili. Vendar pa bi v tujčevih očeh pridobili veliko več, če bi nudili res izbrano knjižno blago. Zdi se, da ni pri nas nihče resno mislil, kaj pomeni naša udeležba na knjižnem sejmu. Pomanjkljiv čut za organizacijo in reprezentanco je tudi tu kriv, da ne napravimo zadovoljivega vtisa. Tujci hitijo naglo in brez posebnega zanimanja skozi jugoslovenski del paviljona. Saj je celo to, kar bi lahko privabilo pogled zainteresiranega tujca, tako pomešano med blago srednje ali celo slabe vrste, da se naša knjižna reprezentanca zdi kakor kmečki fant v obleki po najnovejši modi in v shimmy čevljih. Lahko bi kdo ugovarjal, češ, tudi pri drugih narodih je nekaj knjižnega blaga srednje ali slabe sorte. Toda med velikim in malim Moricom je precejšnja razlika in te ne smemo pozabiti. Italijani, Angleži, Francozi, Nemci lahko računajo s prodajo svojih knjig, zato se je njihov aranžma oziral tako na trgovsko-praktično stran kakor na reprezentančno. Naše knjige pa se bodo v Firenzi tako malo prodajale, da bi bili morali že v naprej računati zgolj z reprezentančnim namenom. Kakor je videti, si aranžerji našega oddelka niso bili o tem na jasnem.

Knjige je razstavila lepa vrsta naših založnikov. Beograjsko «Narodno delo» in zagrebška «Tipografija» imata svoje izdaje zbrane in razvrščene ter napise vrh njih. Razvrstitev po založništvih vidimo tudi v paviljonih drugih narodov. Če sta se že omenjeni dve firmi postavili vsaka zase, ne vemo, čemu so ostale knjige pomešali brez vsakega sistema in reda? Da so slovenske knjige pomešane med hrvatske in srbske, to bi naj še bilo, dasiravno se nam ne zdi pravilno. O tem bi se lahko vsaj prepirali, toda tujci — in radi njih razstavljamo v Firenzi — tega ne opazijo. Nedopustno pa je, da leži poleg lepe beletristične slovenske knjige po vnanjosti manjvredna srbska čitanka, ali da je težko znanstveno delo postavljeno med drobne leposlovne knjige. Dočim so Hrvati in Srbi razstavili nekatere lepe revije kakor je na pr. «Savremenik», nimamo Slovenci niti enega letnika «Dom in Sveta» in «Slovana», ki sta bila vsaj v nekaterih letih grafično na dostojni višini. Nimamo na pr. velike ilustrirane izdaje Prešernovih poezij, manjkajo tudi knjige, ki so bile res okusno opremljene kakor na pr. edicije «Omladine», «Jugoslov. knjigarna» in «Jugoslov. Matica» (slednja kot naslednica «Omladine») se bojda sploh nista hoteli udeležiti razstave v Firenzi. Zastopana je častno «Tiskovna zadruga», tvrdka Bamberg in nekatere druge. Če se knjige ne bi izbrale na hitro roko, ako bi pri izbiri odločeval izključno ozir na reprezentanco, če bi se pripravila okusna vezava, bi se bili Slovenci dobro postavili, zlasti še, ako bi bile knjige primerno razvrščene.

Po številu je največ srbskih knjig, med katerimi najdemo nekatere prav okusne izdaje. Tudi Hrvati so razstavili nekaj reprezentativnih knjig, med njimi Buličev zbornik, »Zrinjski in Frankopani«, Dantejev »Pakao«, Vidrićeve poezije, »Kolo hrvatskih umjetnika «i. dr. Če ne bi bile te knjige pomešane med odvišno blago srednje in slabe vrste, bi naš oddelek nekaj pomenil. Tako pa smo dali mnogo, a ne mnogega!

Naši knjigi se pozna, da jugoslovenska grafika zavisi docela od tujih vzorcev, osobito nemških. Ko pregledamo ostale paviljone, vidimo, koliko se grafika drugod trudi, da bi dala knjigam grafično originalnost, okus in stil! Vaše črke so sila medle, oprema slaba ali epigonska, vezava šablonska in često neokusna. Bo treba še velikih reform, da se bomo tudi tu osamosvojili!

Naša soseda je Švica. Kontrast je tako močan, da ti ne pomaga, tudi če se »po naše« prekrižaš: »Balkan . . . Švica«. Švicarji niso razstavili niti toliko ko mi, a to, kar so postavili tujcem pred oči, je z malimi izjemamo kleno. Njihvo grafika je seve daleko naprednejša od naše in celoten utis, ki ti takorekoč zaveje ali celo zadiši iz knjig samih, je v skladu z vtisom, ki ga že imaš o Švicarjih iz literature, iz Hodlerjevih slik, iz političnih uredb itd. Prekrasna je izdaja Goethejevega »Fausta«, ki je podobna težkemu cerkvenemu misalu in imitira na posrečen način srednjeveško knjižno tehniko z inicijali in lesorezi. Prelestne so izdaje slikarjev in kiparjev ter druga umetnostna in zgodovinska dela. Značilno je, da imajo tudi knjige iz francoske in italijanske Švice podoben vnanji izraz, tako osobito glede črk, robov ob straneh in vezave.

Švici sledi v nadaljnjem oddelku Mehika. Ne greš brez smehljaja mimo njenih polic; vrsta knjig ima kričeče barvne slike z Indijanci, konji, tolovaji in drugo tako ropotijo, ki jo vsak izmed nas pozna izza mladostnih let, ko smo čitali knjige o Indijancih, o Maksimilijanu Habsburškem in o tolovajih s klobuki od ptičjega perja, čijih imena so že zdavnaj pozabljena. Lepa pa je izdaja starih klasikov (založba Universidad Nacional de Mexico), ki po grafični opremi in vezavi posnema angleške vzorce. Med knjigami s kričečo mehikansko vnanjostjo se te izdaje zde nekam »hohštaplerske«.

Potem pridejo Čehoslovaki, ki so poslali v Firenzo zgolj eno založništvo. Tudi Češka je razumela reprezentančni pomen udeležbe, zato so knjige skrbno izbrane in pripravljene, tako da napravi razstava kljub svoji skromnosti kvalitativno boljši vtis nego naša, ki je daleko obsežnejša. Kakorkoli Čehi grafično še zelo imitirajo Nemce, se po vezavi približujejo francoskemu okusu.

Za Čehi sledi približno 200 knjig izraelskega naroda, ki so pisane deloma v hebrejščini, deloma pa v nemščini, francoščini in angleščini. Tudi Židje očividno niso imeli namena, da bi delali s knjigami kupčijo, marveč so hoteli z udeležbo na knjižnem sejmu poudariti svojo narodno individualnost in opozoriti na svoj knjižni okus. To jim je po večini uspelo. Isto velja o sosedih izraelskega oddelka Siamcih, ki so poslali v Evropo prav čedne knjige, katere so zlasti glede opreme zanimive, ker kažejo, da se angleški vpliv meša s kitajsko-japonsko knjižno in ilustrativno tehniko. Nič posebnega ne nudi razstava Zedinjenih držav ameriških, ki je tudi po količini nepričakovano skromna.

Francija je razstavila v posebnem paviljonu, ki nudi bibliofilom obilo pravcatih slaščic. V tem oziru je francoski okus že zdavnaj na glasu in Nemci so se okusne knjižne tehnike učili pri Francozih. Francoski paviljon je lepo opremljen in ustreza obema namenoma: razstavnemu in sejmskemu. Sredi sta dve mizi s samimi luskurijoznimi in specialno bibliofilskimi izdajami, ki imajo uprav sijajne izvode. Izbira knjig je sila bogata, dasi so cene zlasti pri ilustrovanih knjigah za našo valuto vrlo visoke. Knjige so razvrščene po strokah in le deloma po založnikih, a razvrstitvi se pozna sistem in enotna roka. Nekatere tvrdke, n. pr. znano založništvo Larousse, ki v zadnjem času išče zvez tudi z našim književnim trgom in čigar izdaje so večinoma cene in okusne, imajo na sejmu stalnega zastopnika.

Iz francoskega paviljona preidemo v glavni paviljon, ki ima več kril in čigar srednji del so popolnoma zasedli Italijani. Razstavili so največ knjig in delajo — če lahko sodim po kratkem bivanju v njihovem oddelku — dobre kupčije. Udeležena so vsa pomembnejša založništva, aranžma pa je bil enoten, tako da ne leže kupi knjig brez sistema vsepovprek, temveč so razvrščeni najprej po tvrdkah, v njihovem okvirju pa deloma po strokah, deloma pa po obliki. Italijanski knjižni okus daje prednost pestrosti in raznoterosti, zato dobi posetnik po pregledu številnih, bogato nabasanih polic, stojal in miz vtis o temperamentnem, impulzivnem in delavnem narodu. Prevladuje pa tendenca po kolikor mogoče preprosti, a okusno opremljeni knjigi na dobrem papirju, z ličnimi črkami in s širokimi robovi. Posebno pozornost vzbujajo edicije znane umetnostne založbe Fratelli Alinari S. A. v Firenzi.

Anglija je zastopana z močnim oddelkom, ki niti iz daleč ne izčrpuje bogastva angleške knjižne produkcije, ki pa je dovolj reprezentativen za star sloves angleške smernosti, zdrave konzervativnosti in sistematične izrabe tehničnih sredstev v izdaji in opremi knjig. Najmočneje je zastopana »Cambridge University Press«, čije 232 strani v osmerki, obsegajoči katalog, je vsakemu zainmancu zastonj na razpolago.

Sosedje Angležev so Poljaki, ki so uprav sijajno rešili slovansko reputacijo na tej razstavi. Njih oddelek je opremljen z resničnim okusom in knjige, ki jih je znatno več ko n. pr. švicarskih, so bile najprej dobro proučene, preden so prišle na svetovni knjižni trg. Posebno pozornost vzbujajo krasni lesorezi, posnetki iz starih poljskih knjig, ki kažejo mnogo duha in originalnosti ter niso samo dekorativno sredstvo, ampak tudi posrečeno dopolnilo h knjigam, ki kažejo i po grafični opremi i po vezavi, da je poljsko knjigarništvo in založništvo razveseljivo napredovalo. Zelo pestra je tudi zbirka poljskih ekslibrisov. Skratka: Poljaki so se za Firenzo dobro pripravili.

Rumunskemu oddelku se pozna posnemanje Francozov, dasi je med njimi nekaj originalnih izdaj ali takih, ki že nekoliko spominjajo na Rusijo (katera na letošnjem sejmu ni zastopana).

Mogočen je — kajpa — nemški oddelek. Zavzema levo krilo glavnega paviljona in po številu knjig doseza Italijane, po kakovosti pa jih seveda prekaša. Nemška knjižna produkcija je izredno bogata, vrhu tega imajo tiskarsko industrijo, ki od nje zavisi več manjših narodov in katere se poslužujejo celo Amerikanci in Angleži. Nemci so kazali veliko zanimanje za to razstavo in so jo dobro organizirali. Zastopana so največja založništva. Tu poznajo le še zedinjeno Nemčijo (Avstrije se nikjer ne omenja). Vso razstavo preveva tendenca kar najmogočnejše reprezentance nemštva kot kulturnega faktorja; vse naj prepričuje, da nemštvo živi svetovno življenje in ga hoče živeti v polnem obsegu. V pisarni nemškega oddelka dobi zanimanec zastonj krasen katalog nemških založništev v nemško-italijanski izdaji (»Das deutsche Buch auf der II. Intern. Büchermesse in Florenz«), slavnostno številko lista »Das deutsche Buch« z izbranimi prispevki, almanah tvrdke »Frankfurter Verlags-Anstalt« z zanimivimi sestavki in ilustracijami na finem papirju itd. Vse v propagando za nemško knjigo, za nemški jezik, za nemški vpliv! Izbira knjig je sila bogata, a tudi skrbna, kajti manjvrednih publikacij, ki niso ne vsebinsko še manj pa grafično zanimive in dostojne, Nemci sploh niso vrgli na florentinski trg! Osobito bogata je izbira knjig iz umetnostne in umetnostno - zgodovinske stroke. Knjige so razvrščene po založništvih, med katerimi so poleg lipskih, stuttgartskih, berlinskih, monakovskih itd. tudi dunajska.

Posebno krilo paviljona je zasedla verska literatura v raznih jezikih. Tu so predvsem razne cerkvene bukve od mašnih knjig do brevirjev, potem dragocene izdaje cerkvenih očetov in vatikanske oficielne publikacije, ne manjka pa seve izbire apologetičnih knjig. Splošno zanimiva je misijonska literatura v jezikih raznih znanih azijskih in afriških narodov.

Da ne bomo preobsežni, naj v tem, zgolj informativnem poročilu omenim le še razstavo japonskih knjižnih kuriozitet, ki potekajo večinoma iz zbirke prof. Pesciia iz Perugije in vsebujejo vrsto zanimivih knjig v starem japonskem stilu. Poseben oddelek je posvečen razstavi strojev in časnikov. Mimo modernih strojev za tiskanje knjig in listov so razstavljeni vsi italijanski časniki, med njimi tudi nekatere zgodovinske raritete. Razstava pa prve dni po otvoritvi še ni bila kompletna.

V splošnem nudi drugi knjižni sejem v Firenzi dober vtis in zlasti pričuje, da izdajatelji knjig raznih narodov čutijo potrebo, uveljaviti tudi v knjižni stroki umetnostni čut, ki je bil posebno močan v časih, ko so knjigo pobožno pisale, risale in slikale človeške roke ali ko je bila tiskana knjiga redkejši predmet nego je dandanašnji. Povsod je opaziti potrebo okusa in tehničnega stila. In-le style c'est l'homme.

B. Borko.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Šivilja
na belo šivanje, spretna in izurjena, bodi šivat na dom. Naslov pove upr. «Jutra». 11373

Kovačnica
na selo prometnem kraju, se odda v najem starejšemu mojstru. — Za orodje treba položiti kavcijo. Le pismene ponudbe je poslati na naslov: Anton Rojec, Šiška. 11219

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon HIBER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 168

Pouk

Starejša dama
želi na izprehodih nemško konverzacijo. Cenjene dopise pod šifro «Resna 5462» na upravo «Jutra». 11344

Službe (dobe)

Kontoristinja
dobra stenografinja in strojepiska, se sprejme takoj. Predstaviti se je v torek od 2.—3. ure pri stavbnem poduetju Jakob Aesetto, Tabor. 11334

Izurjena šivilja
išče na dom. Naslov v upravi «Jutra». 11331

Slikarske in pleskarske pomočnike
sprejme, sprejme tvrdka F. & E. Remšgar. Prednost imajo izvežbani v obeh strokah. 11332

Pleskarja
ki bi opravljal tudi drugo dela, sprejme S. K. Ilirija. Vse se poizve na igrišču. 11398

Služkinjo
z otrokom, ki bi tudi pomagala pri vseh hišnih delih, se takoj sprejme pri fotografu Hugonu Hibšerju, Ljubljana, Valvazorjev trg. 11382

Služkinja
katera zna kuhati in opravljati druga hišna dela, se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Josip Škerl, trgovec, Sevnica ob Savi. 11345

Natakarica
pridna in poštena, lahko tudi starejša, ki zna nekoliko šivanja in druga hišna dela, se sprejme takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Poštena 30-94». 11372

Plačilni natakar
natakar-donakalec in natakarica, se sprejmejo takoj v kolodvorski restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 11366

Več krojaških pomočnikov
dobro izvežbanih, samostojnih, se sprejme za konfekcijsko delo. — Vprašati na Emonski cesti 8/I. konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie. 10911

Sobarica
pridna in poštena, dobi dobro službo pri mali rodbini v Ljubljani. Starejše, ki znajo tudi nekaj šivati in so vešče ročnih del imajo prednost. Plača 500 Din mesečno. Oskrba dobra. Osebno se je predstaviti v Aškerčevi ulici 15. ur—

Služkinjo
pridno in pošteno, ki ima dobro kuhati, išče rodbina 3 odraslih oseb. Plača in oskrba dobra. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Služkinja 3». ur—

Čevljarski vajenec
se sprejme po dogovoru s vso oskrbo v hiši. Pavel Bohinc, čevljar, Trilč 253. 11051

Krepkega vajenca
sprejme pod ugodnimi pogoji takoj parna pekarna Fr. Klemenčič, Mokronog.

Učenka
pridna in poštena, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme v modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod «Poštenje 5425» na upravo «Jutra». 11383

Službe (iščejo)

Prodajalka
išče službe v trgovini mešanega blaga — najraje v Ljubljani. Ponudbe na upr. «Jutra» pod značko «Izvežbana 5478». 11348

Trgovski pomočnik
z boljšo trgovsko izobrazbo, želi premeniti službo kot skladiščnik ali slično. — Naslov v upr. «Jutra» pod značko «Boljša šolska izobrazba». 11339

Šivilja
izključno prvovrstna moč za obleke, se išče takoj za na dom. Ponudbe pod «Šivilja» na upravo «Jutra». 11335

Kolarji!
Močan in zdrav kolarski pomočnik, išče službe — najraje v bližini Ljubljane. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Dober delavec». 11336

Boljše dekle
izurjeno v šivanju, pripravno v kuhinji, bi nastopilo službo pri boljši rodbini. Naslov v upr. «Jutra» pod «Dekle». 11340

Mesto hišnika
ali hišn. upravitelja, iščem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «K. N.» 11368

Elektromonter
popolnoma samostojen, išče službo kot vodja ali elektrikar. Dopise pod značko «Samostojen» na podružnico «Jutra» v Celju. 11303

Natakarica
z večletno prakso, zmožna večje kavcije želi primernega mesta. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru pod šifro «Kavcija». 11325

Absolventinja
3 meščanskih razredov in trgovske nadaljevalne šole, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, išče mesta praktikantinje v trgovini — gre tudi na deželo. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Poštena štev. 315». 11306

Krojaški pomočnik
išče službo v kaki konfekcijski delavnici. Na razpolago ima svoj nov šivalni stroj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Šiv. stroj». 11330

Dekle
staro 17 let, poštenih staršev, išče službo v pomoč gospodinji ali k otrokom v boljši hiši. — Naslov pove uprava «Jutra». 11252

Prodam

Otroški vozliček
in zložljiv otroški stol proda Nabernik, Dunajska cesta 29/II. 11309

Kovaški premog
(antracit) prvovrsten, se prodaja na vagone in na drobno na kolodvoru v Škofljici. Obrniti se je na rudnik «Orle», Škofljica-Laverca pri Ljubljani. 11347

Omaro za led
1'28 m široko in 1.80 m visoko, s 4 vrati, takoj proda Jože Detelja, gostilničar v Medvodah. 11367

Stensko uro
mizo, 3 stole, zofo (garnitura), omaro in sliko, se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 11157

Motorno kolo
«Frerra», 4 HP, 1 cilinder, 3 prestave, se radi bolezni ceno proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 11327

Nov voz za peke
(Dreirad), proda po ugodni ceni Kraus, pekarna, Bogatec. 11304

D. K. W. motocikel
s specijalnim kolesom, malo rabljen, se ceno proda. Ogleda se v delavnici J. Gorec, Gosposvetska c. 14. 11386

Malinovec
pristen in naraven, z najboljšim sladkorjem vkuhan v steklenicah in sodčkih na drobno in veliko nudi lekarna **dr. G. Piccoli** v Ljubljani. 228

Motorno kolo
tipe 1924, 7/9 KS, poceni prodam. Naslov pove upr. «Jutra». 11365

Wertheim blagajne
in jeklene denarne omare za vzidanje, priporoča Ljubljanska komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova št. 18. 219

Vsakovrstne nakitene klobuke
od 120 dinarjev naprej pri Stuchly-Maschke, Ljubljana, Židovska ulica. 154

Otroški vozički
ŠPORTNI in LUKSUZNI po najnižji ceni in največja zaloga. Prodaja na obroke — «TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4. Ceniki franko. 137

Olje in kis
Najfinejše namizno, pristno (Aixer) olje ter pristni namizni viniški kis nudi Fr. KHAM, nasproti hotela «Union». 11283

«Wanderer» avto
v zajamčeno prvovrstnem stanju, z električno razsvetljavo in samopogonom, se proda. Naslov pove upravа «Jutra». 11271

Motorno kolo
«Frerra», 4 HP, 1 cilinder, 3 predstave, se radi bolezni ceno proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 11387

Omara za led
190 × 140 × 70, s 3 vrati, v dobrem stanju, se cena proda. — Pisarna hotela «Slon» v Ljubljani. 11229

Kupim

Pupo za šivilju
Šetudi že rabljeno kupim. Naslov pove upr. «Jutra». 11206

Parni stroj
25—50 KS, kupim. Ponudbe pod «Dobro ohranjen» na upravo «Jutra». 11008

Bukova drva
z navedbo cene in množine ponudite družbi «Ilirija» v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 5. 11385

Nič več **ne belim si glavé,**
nič več skrbi me ne moré,
kako bom meril trak na vatle,
kako prevračal polne škatle,
kako zaloge razprodajal
in nove kupce si dovajal;
zdaj konkurenca me ne grize
in ne poznam denarne krize.
Jaz profitiram, prosperiram,
ker stalno v »Jutru« inseriram.

Krpe iz jute
(embalažo) ter suknene odpadke, se kupi, prevzame in plača na mestu. Ponudbe z navedbo cene in količine na naslov: Podbevšek, Ljubljana, Dunajska cesta 15/III. 11376

Pisalni stroj
kupimo. — Ponudbe z navedbo znamke in cene na upravo «Jutra» pod šifro «Pisalni stroj». 11120

Prazne steklenice «Odol»
kupuje drogerija Anton Kanc, sinova, Židovska ul. št. 1. 179

Posest

Stavbišče
proda Franc Bizjan, Vodovodna cesta 252. 11349

Hišo
s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, električno razsvetljavo, vodovodom in vrtom za zelenjavo, blizu cerkve in postaje, se proda. Naslov v upravi «Jutra». 11129

Posestvo
dam v najem ali prodam — dam tudi na polovico — 10 oralov obsejanih njiv, 14 oralov travnika in sadonosnika, nekaj vinograda, drva, stelje in stanovanje, vse poljedelsko orodje, stroje, hleve in več glav živine — vse v najboljšem stanju. — Naslov pri podružnici Jutra v Mariboru. 11388

Hišica v Mariboru
z gospodarskim poslopjem v majlinim vrtom, se proda za 40.000 Din. — Takoj je plačati 20.000 Din, ostalo v obrokih po dogovoru ali se intabulira. — Tozadevne dopise na upravo «Jutra» pod značko «Mala hišica». 11346

Zemljišča
200—500 m² v Ljubljani za Beligradom ali v bližini, se kupi. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Opis in cena». 11378

Hišo s trg. lokalom
na deželi, sredi trga, tik cerkve, prodam. Hiša je v dobrem stanju, z električno razsvetljavo, z od l. 1887. obstoječo dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom ter koncesijo za nadrobno prodajo žganja. Naslov v upravi «Jutra». 11306

Lokali

Zelo lepa trgovina
v sredini Ljubljane, se za več let ugodno odda. Potrebni kapital za prevzem lepo sortirane zaloge ca. 400.000 Din. Ponudbe pod «Signren promet» na upr. «Jutra». 11256

Engros trgovina
galanterijska, dobro vpeljana, v najlepšem lokalu v Ljubljani, se z zalogo vred po ugodnih pogojih proda. Tudi oddaja samega lokala ni izključena. — Natančna pojasnila daje lastnik R. Kenda, Mestni trg št. 17. 9670

Gostilno
ali restavracijo vzame v najem ali na račun dobro izvežban gostilničar. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Gostilničar». 11362

Stanovanja

Sobo s kuhinjo
se išče. Ponudbe pod šifro «Mirna 5486» na upr. Jutra. 11368

Stanovanje
v vili, z vrtom, na lepem prostoru, se zamenja za stanovanje blizu nunske ali frančiškanske cerkve. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Lepo stanovanje». 11361

Mesečna soba
se odda gospodu. Naslov v upravi «Jutra». 11343

Stanovanje
obstoječe iz 1—2 sob s kuhinjo, se išče. — Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mirna stranka 5485». 11371

Zamenjam
stanovanje v Zagrebu, obstoječe iz krasne velike sobe, kuhinje, shrambe in pritiklin, z enakim ali večjim v Ljubljani. Prednost dri. uslužbenci. Ponudbe do 29. maja na upr. «Jutra» pod «Stanovanje Zagreb». 11370

Stanovanje
3 sob, kuhinje in pritiklin, event. tudi manjše, išče se za takoj, lahko tudi v novi hiši. Plačam dobro. — Ponudbe pod značko «Sredina mesta 336». 11369

Večja prazna soba
se išče za junij. Ponudbe pod «Junij» na «Publicitas» Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 7/II. 11385

Prazna soba
se išče za starejšo damo, ne predaleč od Gospodarske zveze na Dunajski c. Cenjene ponudbe pod šifro «Celi dan odsotna» na upr. «Jutra». 11171

Zamenjam
elegantno stanovanje 3 sob, kopalnice in pritiklin, blizu Aleksandrove ceste, z manjšim, event. na periferiji. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Elegantno 5488». 11397

Stanovanje
v Rožni dolini, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in pritiklin, zamenjam s stanovanjem v mestu, pod ugodnimi pogoji — Ponudbe: Oglasni zavod «Publicitas» — Šelenburgova ulica 7/II. 11300

Stanovanje
2—4 sob s kopalnico in pritiklinami, iščem za mesec julij v novi hiši v Ljubljani. — Po možnosti solnčna lega. Ponudbe pod «Dve sobi 5292» na upravo «Jutra». 11024

Opremljena soba
se odda boljši gospodični ali državnemu uradniku. — Naslov pove upr. «Jutra». 11375

Zamenjam
stanovanje 3 sob in pritiklin v Ljubljani, za enako v Celju. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Ljubljana-Celje». 11350

Kapital

Išče se družabnik
za dobičkanosno industrijo z komercijelnim sodelovanjem. Stanovanje na razpolago. Potrebni kapital 100.000 Din. Ponudbe pod šifro «Industrija štev. 5210» na upravo «Jutra». 11374

Dopisi

«Viktor 35»
Torek dne 19. maja 1925. 11333

Tam v gozdu zelenem pod vitko jelko žuberečі studenček

išče ribice male!
Na upr. «Jutra» pod značko «Žuberečі studenček». 11342

Mladenič
išče v svrho dopisovanja kakor tudi zabave v prirodni naravi, mladenko neomadeževane preteklosti in poštenih roditeljev. — Na upravo «Jutra» pod značko «Veselje 5466». 11341

Gospodične!
V svrho boljšega poznanstva, želita dopisovati dva mornariška podoficirja z 2 gospodičnama. — Poštno ležeče Ivica Karlo, odpremna direkcija Tivat. 11390

Ženitve

Višji železn. uradnik
iz boljše rodbine, premožen, simpatičen in mirnega značaja, se želi poročiti z enako gospodično. — Prednost imajo gospodične, ki imajo posestvo v Mariboru, ali pa v Ljubljani. — Ponudbe je poslati pod značko «Sijajna sreča» na upravo «Jutra». Tajnost zajamčena. 11396

Glasba

Note
za salonski orkester, posamezne komade in cele partije, kupim. — Natančne ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kompletno». 10307

Gramofon
brez lijaka, s ploščami, se kupi. Ponudbe na upr. «Jutra» pod značko «Dobro ohranjen 5414». 11245

Razno

Gospod
starejši — ki bi pomagal mlademu, resnemu in premoženemu mladeniču, živečem v inozemstvu, iz denarne zadrege, naj pošlje ponudbo pod «Diskretno» na upravo «Jutra». Absolutno brez risika. 11337

Samostojno podjetje
išče 30letna gospodična, katero bi lahko sama brez velikih stroškov vodila. — Dopise na upravo «Jutra» pod «Kavelje zmožna». 10428

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga **kemično snaženje** in vsakovrstno **barvanje oblek**
ANTON BOC
Ljubljana, Selenburgova ul. 6
I. nadstr. Glince-Vič 46.

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštnino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2·—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov.

Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov" bodo romale v koš, ako ne bo priloženih Din 2·—.

Arkadij Averčenko:

Dedno obremenjen

Žena je sunkoma planila v moževo sobo, se vrgla na stol in krčevito ihtela.

«Kaj je?» jo je vprašal mož prepaden.

«Sin... Vanja... nesreča... nesreča!...»

«Kaj mu je?... Ali je bolan?»

«Ne, nič tega mu ni,» je odgovorila žena in mukoma zadrževala ihtenje. Njen stekleni pogled je strmel v plamen namizne svetiljke. Šele po par minutah — solze so ji še tekle — je pričela tiho pripovedovati:

«Še včeraj mu ni bilo nič posebnega, nič na njem ni kazalo, kar se je zgodilo danes. Povečerjal je kot navadno, se vlegel v posteljo in kmalu zaspal. Danes zjutraj je popil čaj in šel na izprehod. Dve uri nato je prišel domov in jaz ga ne poznam več, tako se je spremenil. Njegove oči so kakor kolesa, skrivnostno se svetijo. Njegove roke so bingljale sem in tja, kakor da so privezane z nitjo na ramenih...

«Vanja, kaj ti je?» ga vprašam.

«Mamica,» mi pravi, «mamica! Ne bodi huda, napisal bom dramo.»

Ko je njen mož zaslišal te besede, je naenkrat skočil kvišku. Stol, na katerem je sedel, se je prevrnil z grzonim ropotom.

«Ka-a-ajj?»

Žena je pokimala pohlevno in žalostno.

«Da, mamica,» mi je rekel, «hočem napisati dramo.»... Začela sem ga odvračati od stvari. Vanja, kaj se ti podi po glavi?... Ali je to vedenje napram staršem?... Ali delaš prav?... Jaz sem hči visokega oficirja, tvoj oče je bančni uradnik, in ti!... Začela sem jokati in solze so mi tekle same od sebe po licih. Nato sem mu rekla: Zakaj hočeš spraviti našo družino na slab glas?... On pa ni videl in slišal ničesar, ampak je samo odgovoril: Mamica kaj naj storim, očitno mi je odmerjena usoda, da moram napisati dramo.»

Grobna tišina je nastala po teh besedah.

Oče je pokrival glavo z obema rokama in tiho jokal.

«Moj Bog, moj Bog... Zakaj to, zakaj?... O, bilo bi bolje, da sem ga še v zibelki s svojimi lastnimi rokami zadavil!...»

Naenkrat je skočil kvišku.

«Sama sva tega kriva!... Ali sva takrat rmislila, kaj lahko podeduje po naju dveh? Zakaj sva se poročila, ko je bila vendar moji teta nora in je tvoj oče radi nespreobrnljivega pijančevanja moral opustiti službo?... Vidiš, to so grehi očetov, ki se sedaj maščujejo. Za grehe očetov se mora sedaj on nedolžen pokoriti... Ha... ha... ha...»

Grenak smehljaj nesrečnega očeta je švignil skozi sobo in zamrl v nekem kotu.

•

V malem zračnem kabinetu je sedel mlad mož, pogledal sem in tja preko ramen in pisal...

Poleg vrat je stala mati, si brisala solze iz oči, ki so bile od joka že čisto rdeče in zašepetala svojemu možu, ki je sedel v kotu čisto obupan:

«Piše... Drugo dejanje bo kmalu pri koncu!...»

«Piše,» je ponovil nesrečni oče. — «Usmiljeni Bog, ozri se v svoji milosti name, kakor si se na trpečega Joba... Glej, ne prepiram se radi svoje usode Vse je itak v tvojih rokah...»

Od časa do časa je mladi mož vstal, šel s sklonjeno glavo v kuhinjo, izpil z izsušenimi ustnicami kozarec vode in se zopet vrnil k svoji mizi.

«Vanja!» je zašepetal oče in mu pomolil roke nasproti. «Vanja, ti moj ubogi otrok!...»

•

Čez nekaj dni je vedela že vsa ulica, da piše mladi mož dramo. To dejstvo so obravnavali z nenavadno razsrjenostjo.

Ko je šel o priliki v trgovino, da si kupi papirja — služkinja se je kategorično uprla, da bi ga kupila ona — ga je sprejel trgovec nezaupljivo in s temnim obrazom.

«Vaše starše poznam dobro,» je rekel. «So spodobni in častitljivi ljudje. Ampak vi! Neumnosti se vam pode po glavi, pišete drame...»

Mladi mož se je smehljal in se poizkusil šaliti.

«Za vas je vendar bolje, saj vendar zaslužite nekaj s papirjem...»

«Takemu zaslužku se prisrčno odrekam,» je odvrnil trgovec razsrjen. «Duśni blagor lahko izgubim s tem. Pfuj.»

Ko se je vračal mladi mož domov, mu je sledila čreda pouličnih fantalinov.

«Glej, hudičev učenec prihaja! Drame piše...»

«Kje?»

«Tale tu!...?»

«Primaži mu jih par!...»

«Ululu!!!...»

Toča kamnov je obkrožila nesrečnika.

Tekel je stran... Ko pa je prišel do vrat, je naenkrat začutil na glavi vrelo vsebino samovarja, ki jo je izlil hišnik (kakor je rekel «slučajno»)... Sosedova kuharica, ki je prišla po stopnicah, je zmajala z glavo, se pobožno pokrižala in zašepetala: «Nesrečnik!...»

•

Ko je končal četrto dejanje, se je zgodilo, da mu je umrla mati, ki ni mogla vsega tega več prenašati. Predno pa je umrla, je odpustila z dobrohotnimi besedami sinu vse.

Ko je dramo dokončal, je dal vse liste v ovojni papir in šel k državnemu cenzurnemu uradu.

«Kaj želite?» ga je vprašal sluga v predsobi.

«Prinesel sem svojo dramo.»

«Kaj?... Dramo?... Hudič vas vzemi... Aa, poglejte ga... Pojdite v pred sobo in čakajte tam... Vhod ni tukaj. Tu visijo površniki... vraga, saj eden manjka...»

Mladi mož je šel ven, sedel na stopnice in čakal debele dve uri. Končno je prišel cenzor. Mladi mož se mu je predstavil in mu ponudil roko, ali cenzor ni storil nič hitrejše kakor to, da je skril svoji roki v žep. Nato je vrgel oči na rokopis in vprašal:

«Drama?»

«Da.»

«Čemu ste jo napisali?...»

«Tako — v zabavo.»

«Ali znate snažiti čevlje?»

«Ne.»

«To sem si takoj mislil. Čevljev ne zna snažiti, toda drame piše... Uboga publika, ki naj posluša zmazarijo... Sva že gotova. Lahko greste.»

Mladi mož je šel z dramo v gledališče. Tu so bili zaposleni ravno s pripravami za generalno vajo in nihče ni imel časa. Odrski delavci, ki jim je bil napoti, so mu dali takoj, ko jim je prišlo na ušesa, da je prinesel dramo, spominski list: spustili so del kulise (sevéda nenamenoma), ki je padel nanj in izmaknili obenem desko, da kateri je mladi mož stal.

Toda on je pretrpel vse to s potrpežljivostjo mučenika in prišel po dolgem beganju v delavni kabinet ravnatelja.

«S čim morem biti na uslugo?» ga je vprašal gledališki mogočnik.

«Izročil bi vam rad dramo.»

«Dramo?... Čemu naj rabimo mi vašo dramo?...»

«Lahko bi jo uprizorili.»

«Toda čemu?...»

«Saj vendar uprizarjate dramatična dela...»

«To delamo radi tega, ker bi sicer nikdo ne kupil vstopnic... Ljudem moramo vendar za njih denar kaj pokazati.»

«Hehe...» se je ojunačil mladi mož do smeha. «Potem pa lahko pokažete ljudem tudi mojo dramo. Saj dovolite, gospod ravnatelj, da vam jo izročim.»

Ravnatelj je vzel paket in ga držal v rokah zavitega kakor je bil.

«Ne, gospod, to delo za nas absolutno ni primerno.»

«Saj ga vendar še niste niti prebrali.»

«Ah, to vem jaz kar tako... Verujte mi... Takih stvari mi ni treba niti brati... Vaše delo bo propadlo tako, da svet še ni videl kaj takega... Savelij, spremi gospoda....»

Na potu domov je kupil mladi mož ovitek iz kartona in dal vanj svojo dramo. Nato je kupil zopet papir in pričel pisati novo dramo...

Oče je mislil in poizkušal z vso silo, da dobi zopet oblast nad samim seboj. Ko pa je njegov sin pričel pisati že četrto dramo, je šel k njemu in padel pred njim na kolena.

«Vanja!...» je rekel, «odpusti nama, meni in tvoji blagopokojni materi... Moja teta je bila duševno zmedena in tvoja mati je bila hči alkoholika... Odpusti nama!...»

„6“ Staroznana, sloveča, prvovrstna restavracija „pri Šestici“

po domače „pri Zeksarju“

v Ljubljani, na Dunajski cesti,

vljudno naznanja, da ima

otvorjen

svoj lepi, senčnati vrt z dvema verandama.

Priznano izborna cenena kuhinja. — Pristna domača in štajerska vina. — Vedno sveže pivo.

Prijazno se priporoča

R. ZALAZNIK.

2326-a

TOMO HROVAT

TINCA HROVAT roj. SEKOVANIĆ

POROČENA

BLED 17. maja 1925 STRAŽA

2830-a

Predno si oskrbite 2691-a

birmanska darila

si blagovolite ogledati

zalogo

zlatnine, srebrnine in ur trdke

Lud. Černe

Ljubljana, Wolfova ulica 3

PALMA

Kavčuk podpetniki in PODPLATI

vzdržijo vsako vreme, so prožni in higijenični.

Botri in starši birmancev!

Nudi se Vam izvanredno ugodna prilika za nakup deških oblek v — vsled nizkih cen — splošno znani naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 (nasproti dramskega gledališča) Največja izbira, nedosegljivo nizke cene! Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie 2729-a

NOGAVICE

v vseh modnih barvah in najboljši kvaliteti priporoča trgovina perila

Hed. Šarc, 183 III

Ljubljana

Šelenburgova ulica 5

Poverjenike

v vseh krajih Slovenije za interesantno in zelo dobičkanosno domače delovanje iščemo. Inteligenti vseh poklicev, ki si želijo brez posebnega truda rastoči zaslužek, naj zahtevajo predloge od

Pollc. prijav. novinske agencije

Fran Vorsić,

Maribor, Vrbanova 19

Pismu je priložiti 3 Din v znamkah.

Ženitbena ponudba.

Mlad inteligenten veleposestnik želi v svrho ženitve znanja z gospodično, staro 18 — 25 let. Premoženje postranska stvar. Predpogoj dolgi, neopristriženi lasje. Resne ponudbe če mogoče s sliko pod šifro „Proč z bubifrizuro“ na upravo Jutra.

2831-a

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali svoje blagodejno sožutje o priliki prebridke izgube naše ljubljene soproge, oziroma hčere, sestre, sinahe in svakinje, gospe

Mete pl. Morawek

roj. Suyer

vsem, ki so dragi pokojnici poslali kot zadnji pozdrav toli krasnega cvetja in so jo spremljali na poslednjem potu, se iz srca zahvaljujemo.

Žalujoči ostali.

2824-a

Zahvala.

Povodom velikega požara, kateri je uničil mojo žago v Bistrici pri Mariboru, so me „JADRANSKA ZAVAROVALNA DRUZBA“, kakor tudi ostale, pri tem zavarovanju udeležene družbe hitro in najkulantneje odškodovale, za kar jim izrekam priznanje in najlepšo zahvalo.

Bistrica pri Mariboru.

DRAGO KOBI.

Sodna dražba

zemljišča na Zgornji Beli št. 21, obstoječega iz stare gostilne in trgovine v prometnem kraju brez konkurence in z gospodarskim poslopjem ter par gozdov in njiv se vrši

22. maja 1925 ob 10. uri dop. na Zgornji Beli.

2751-a

Ažurira in entla

volno v vseh barvah 34-a

Toni Jager-Černe

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Modistka Z. Gorjanc & Co.

Ljubljana, Sv. Petra c. 27 poleg hotela Tratnik

priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstnih

najmodernejših damskih klobukov in slamnikov

Sprejema slamnike v prekrojevanje ter vsa popravila. Zaloga **Spaterie-oblik**

Postrežba točna

Cene najnižje

164-a

Otvoritev Gambrinovega vrta

najlepšega v Mariboru **v torek, dne 19. maja t. l. ob pol 20. z**

koncertom kvarteta Richter

Znano dobra kuhinja, dobra vina in vedno sveže pivo.

Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ RAČIČ.

„Hotel Riviera“

Selce kod Crikvenice.

Sa velikom terasom na moru tik kupališta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lijepih soba na razpolaganje, najniže cijene.

Preporuča se vlasnik

P. Strinović.

244-a

Rabljene ali besprikorno uredjene:

Stolice sa valjcima **(Walzenstühle)**

Sita (Plansichter)

Strojevi za gris i čišćenje parom

(Gries- und Dunstputzmaschinen)

Rentabel

Trijeri

Tarari 2700a

i ostali predmeti za mlinske uredjaje prodaju se jeftino.

Adresa u upravi lista.

Velika Izbera

- v moškem perilu in samoveznicah. -

Nogavice modne	Din 19·- do Din 27·-
srajce barvaste z 2 ovratnik.	od Din 88 - naprej
srajce bele s pique prsi .	od Din 98 - naprej
samoveznice svilene . .	od Din 32·- naprej
robci tucat	Din 40·-

204-aIV

Najnižje cene!

A. SINKOVEC nasled. K. SOSS.

2825-a

✚

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je naš dobri sin, brat, stric in svak, gospod

JANKO BERNIK

trgovec

po kratki in zelo mučni bolezni v nedeljo, dne 17. maja, za vedno zapustil.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 19. maja t. l. ob štirih popoludne iz Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Prosimo tihega sožalja.

V SPODNJI ŠISKI, dne 18. maja 1925.

Ivan in **Marija Bernik,** starši. — **Joško, Andrej, France,** bratje. — **Poldka Vidmar, Mici, Beti, Justa,** sestre. — **Angela Bernik,** svakinja. **Alojz Vidmar,** svak.

✚

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da se je naša nadvse ljubljena mama, stara mama, gospa

ANA ZORE roj. LEKAN

v nedeljo, 17. maja preselila v večnost.

Pogreb objokovane nepozabne mamice bo v torek, ob pol 3 pop. iz hiše žalosti Tržaška c. 27, k Sv. Križu.

Ljubljana, 18. maja 1925.

Žalujoče rodbine:

Zore, Gaberšek, Sušnik, Matjan. 2826a

Štev. 307/1925.

Prodaja lesa.

Iz oddelka II. gozda mestne premoženjske uprave v Kočevju se ponudbenim potom proda najvišjemu ponudniku ca. 800 stoječih smrek in jelk v doprsnem premeru 40 cm ter ca. 400 stoječih bukev.

Pismene ponudbe je vložiti do dne 24. maja 1925 pol 12. ure dopoldne s kavcijo Din 10.000·— v pisarni mestne občine Kočevje.

Po otvoritvi pismenih ponudb se bodo sprejemale tudi ustmene ponudbe.

Prodajni pogoji se lahko vpogledajo med uradnimi urami v pisarni mestne občine Kočevje, kjer se dobe tudi prepisi pogojev proti plačilu Din 25·—.

Premoženjska uprava mesta Kočevje,

dne 16. maja 1925. 2827-a